

מדינת ישראל

משרד הרווחה ושירותים חברתיים

**האגף לשירותים חברתיים ואישיים
השירות לרווחת הפרט והמשפחה**

מידע למשפחות חד הוריות

יזמה, כתבה וערכה :

רחל אגמון, עו"ס M.S.W

מפקחת ארצית - סמך מקצועי, חד הוריות ותכנית אשת חיל

ירושלים, טבת תשע"ג, דצמבר 2012

משפחה יקרה

חוברת המידע שלפנינו הינה מהדורה **שישית** ומעודכנת של חוברת שהופקה בזמנו במשותף ע"י משרד הרווחה ועמותת מיח"ד – נעמ"ת, וכיום באופן בלעדי ע"י משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

מספרן של המשפחות החד הוריות בקרב המשפחות בישראל עולה משנה לשנה – והוא עומד (עפ"י נתוני המוסד לבטוח הלאומי מדצמבר 2012) על כ-133,000 משפחות.

שיעורן של המשפחות החד הוריות עולה על רקע שינויים חברתיים כלל עולמיים, תמורות הקשורות לגלי העליה וההגירה, דפוסי חיים משפחתיים, וסובלנות חברתית רבה יותר.

אנו כמשרד רואים חשיבות מרובה בחיזוק המשפחות החד הוריות, העצמתם בדרך של מתן כלים להתמודדות טוב יותר, למיצוי זכויות רחב יותר, ולהכוונה לשיקום, לתעסוקה ולקידום ושיפור חקיקה ומדיניות.

פירסום מחודש ומעודכן של החוברת, שאף הוא תוצר של שותפות ואיגום בידע ובנתונים – נעשה בהובלה מבורכת של השרות לרווחת הפרט והמשפחה ע"י רחל אגמון – ועל כך הברכות והתודות.

החוברת הינה תמרור נוסף בדרך הארוכה והמשותפת של שיפור מצבן של המשפחות החד הוריות והובלתן לדרך סלולה של עצמאות תעסוקתית, אישית והעצמה חברתית.

הכרה הזכויות ומיצויין הזכויות הינם תחילת הדרך לשיפור ולשינוי.

יעל הרמל

מנהלת השרות לרווחת הפרט והמשפחה

תוכן עניינים

9	מבוא: מי היא המשפחה החד הורית
15	חוק משפחות חד הוריות (התשנ"ב-1992) והתיקון (התשנ"ד-1994)
19	זכויות והסדרים במשרדי ממשלה ומוסדות שונים
20	משרד הרווחה והשירותים החברתיים
22	המוסד לביטוח לאומי
23	משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
41	משרד הבינוי והשיכון
58	משרד לקליטת עליה
60	משרד המשפטים
61	משרד החינוך התרבות והספורט
62	רשות השידור
63	משרד הבריאות
64	משרד התחבורה
65	משרד הביטחון
69	זכויות והסדרים משפטיים
70	החזקה ואפוטרופסות על ילדים
72	מזונות
76	אבהות
77	ידועים בציבור והסכמים לחיים משותפים
78	זכויות עגונות ומעוכבות גט
80	צוואות וירושות
82	זכויות עובד/ת העומד/ת בראש משפחה חד הורית
84	מילון מונחים
89	גורמים מסייעים בקהילה
90	רשויות מקומיות
91	שירותי רווחה באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים
	ארגונים
99	נעמת - תנועת נשים עובדות ומתנדבות
102	ויצו ישראל
104	ארגון משפחה חדשה
106	עמותת "ידיד - מרכזי זכויות בקהילה"
108	אם הבנים - מרכז סיוע למשפחות ללא אב
110	קול האשה - 2012

מבוא

מי היא המשפחה החד הורית

המשפחה הינה הגרעין הראשוני והיסודי של רוב בני האדם. ניתן לזהות 4 מרכיבים מרכזיים לתפקידיה של המשפחה:

- א. מערכת היחסים הראשונית;
- ב. המשפחה כארגון חברתי;
- ג. פעילות המשפחה להשגת מטרה משותפת;
- ד. תחושת לכידות וסולידריות.

א. מערכת היחסים הראשונית

מערכת היחסים תיקרא ראשונית, אם קיים קשר עמוק, אינטימי ורחב היקף בין ההורים לבין עצמם ובין לבין ילדיהם. בכוח קשר זה לקדם גיבוש רגשות לדיון בעמדות שני הדורות, קשר זה מגדיל את הסיכויים להשפעה הדדית ולעיצוב אישיותו של הילד, עם זאת קשרים אלה אינם מהווים ערובה ליחסי חום בה, סביר למדי כי לעיתים ישנם מצבי לחץ, מריבות ומתיחויות וחילוקי דעות הנובעים מעומק היחסים ומעורבות הדדית עמוקה. סכסוכים שונים מקורם דווקא דאגה מסירות ואהבה.

ב. המשפחה כארגון חברתי

המשפחה מתפקדת כעין ארגון חברתי. שוררים בה יחסים המבוססים על היררכיה, יחסי סמכות, יחסים לא שוויוניים המתבססים על הבדלי גיל וניסיון חיים וחלוקת תפקידים בין בני הבית. סתירה בין תפיסה זו לראיית המשפחה כקבוצה ראשונית, מביאה פעמים רבות לחיכוכים ואי הסכמות בין בני המשפחה, כגון ערעור על סמכות, חילוקי דעות בכל הקשור לחלוקת תפקידים ועוד.

ג. פעילות המשפחה להשגת מטרה משותפת

קבוצה חברתית מאופיינת בקיום פעולות גומלין בין החברים השואפים להשיג מטרה משותפת ומוסכמת. משפחה היא קבוצה חברתית, כי קיימת פעילות הדדית בין חבריה וכולם שואפים להגשים מטרות מוסכמות, מדובר במטרות 'גדולות' כגון: השגת הטוב האפשרי לכל אחד, בריאות, פיתוח עצמי ורווחה כלכלית. אלה הם יעדים ארוכי טווח עליהם, בדרך כלל, אין עוררין. ניגודי השקפה יכולים להופיע בכל הנוגע להווה כגון דרך הוצאת משאבים, חלוקת אחריות, מקום מגורים וכיו"ב.

ד. תחושת לכידות וסולידריות

תחושה זו מפעמת בלב כל בן משפחה הרואה עצמו חלק בלתי נפרד ממשפחתו ובכל משפחה הרואה בו חלק בלתי נפרד ממנה. זוהי תחושת ה'אנחנו' מול האחרים. טובת המשפחה היא טובת הפרט ולהיפך. לכידות ותחושת השתייכות מסייעות לבניית הביטחון העצמי של כל אחד, במיוחד של הילדים, בעיקר במגעיהם עם רשויות חיצוניות, למשל במקרה של סכסוך ילד עם מוריו, מפקדיו או מעסיקיו, הוא יצפה לתמיכת ההורים והמשפחה באשר היא.

מאפיינים אלה, הינם כמעט הכרחיים לקיומה המעשי של כל משפחה. בלעדיהם אין המשפחה ממלאת את תפקידה כלפי חבריה וכלפי החברה והופכת להיות קבוצת השתייכות פורמלית בלבד.

מבט זה, מציג את המשפחה על פי פועלה, הלכה למעשה, ולא על פי המבנה הפורמלי, כלומר אין היא רואה את שבירות המשפחה עקב השינוי במבנה. למשל במשפחה חד הורית יכולים להתקיים כל המאפיינים המצופים ומשפחה דו הורית עלולה להיות חסרה אחד או כמה ממאפיינים אלו.

המדד לבחינת משפחה הוא איכות היחסים שבתוכה ותפקידה בפועל בתהליך **החיברות**.

עם כל זאת, תמורות רבות עברה ועוברת המשפחה, מהמחצית השניה של המאה העשרים עד ימינו. מחקרים מצביעים על כך שתמורות בתחום הכלכלה, התעשייה, המדע והטכנולוגיה, התקשורת, התחבורה, התקדמות מחקרית בתחום הבריאות והביולוגיה ועוד, הביאו לשינויים מפליגים בחייו של הפרט מבחינות רבות כגון: קצב החיים, סגנון החיים, השתלבות בעולם העבודה ועוד. תהליכים אלה נתנו את אותותיהם גם על הרכב המשפחה, הווייתה ודפוסי חייה.

תופעות אלה, המוכרות בעולם המערבי, חלחו גם לחברה הישראלית המודרנית. המשפחה המסורתית, כפי שהייתה מוכרת שנים רבות, שינתה את פניה מבחינת הרכבה, אורח חייה ותפקידי חבריה. היום מקובל לראות את המשפחה בהרכביה השונים/החדשים כ"**סגנון חיים**".

בישראל של תחילת המילניום, נמצא כי מעל ל-11% מהמשפחות (להן ילדים מתחת לגיל 18), הינן משפחות חד הוריות (שיעורן של המשפחות החד הוריות מקרב אוכלוסיית העולים החדשים הינו כ-22%).

בכלל המשפחות החד הוריות נמנים: אלמן/אלמנה, גרוש/גרושה, רווק/רווקה וכן משפחות פרודות ועגונות. בראשן של רוב המשפחות החד הוריות עומדת אישה (פחות מ-5% הינם גברים).

נתוני המוסד לביטוח לאומי מצביעים כי **מעל 57%** מכלל המשפחות החד הוריות מקבלות גמלה מביטוח לאומי (בנוסף לקצבת הילדים אותה מקבלים כל אזרחי ישראל) 25% ממשפחות אלה, חיות מתחת לקו העוני.

רבים הם ההבדלים בין **תת הקבוצות** מקרב אוכלוסיית המשפחות החד הוריות. בתהליך המעבר ממשפחה דו הורית למשפחה חד הורית עקב פטירה, גירושין, פרידה או עגינות ובמקרה של רווקות המעבר להורות ומצב זה בא לידי ביטוי בהבדלים במשאבים האישיים והכלכליים השונים העומדים לרשות העומד בראש משפחה חד הוריות, ובהבדלים ביכולת ההתמודדות הנדרשת ממשפחה חד הורית לסיפוק הצרכים של חבריה. (יש החולקים על כך שמשפחות חד הוריות בגין גירושין הינן משפחות חד הוריות, וזאת בשל הימצאותן, בדרך כלל של ההורה הלא משמורן).

עם זאת, **לכל** המשפחות החד הוריות מאפיינים ייחודיים לעומת המשפחה הדו הורית, הנגזרים **ממבנה המשפחה**. בהיבט ארגון חיי היום יום, התקשורת בין בני המשפחה, חלוקת התפקידים בה, מידת הסגירות או הפתיחות של גבולות המשפחה, הקשר עם ההורה הלא משמורן (במקרה של גירושין), מידת מעורבות המשפחה בקהילה, ערכים ונורמות תוך משפחתיות וחץ משפחתיות, הדרכים לפתרון קונפליקטים, הבדלים ברמות האומללות מחד והסיפוק והאושר מאידך, ועוד.

למשפחות החד הוריות קשיים רבים, כגון:

קשיים כלכליים: למשל, במקרה של גירושין יש צורך להתחלק ברכוש ולהצטמצם, במצב של אלמנות ההכנסה הכספית נקטעת או מצטמצמת. במקרה של רווקה, מערך החיים משתנה ומשפיע גם על המצב הכלכלי.

המעבר לסטטוס חדש מחייב התארגנות מחדש וקבלת החלטות מרכזיות וזה קורה, פעמים רבות דווקא בשעה של כעס, כאב, מבוכה, כאשר מאגרי הרגש אינם זמינים.

שינויים אלה דורשים לעיתים החלפת מקום מגורים, יציאה לעבודה ועוד.

קשיים חברתיים ורגשיים: בזיקה למצב החדש בו הופר האיזון המוכר ויש צורך בהתארגנות חדשה, פעמים רבות מופיעות תחושות של כעס, בדידות וחוסר אונים. הכרת תגובות אלה, קבלתן כלגיטימיות והבנתן, עשויה למתן את הסיכונים ולהצביע על סיכויים הטמונים במצב החדש הנראה בשלב ראשון כדרך ללא מוצא. עומס הלחצים המצטברים של מצוקות כלכליות וקשיים חברתיים מובילים פעמים רבות לקשיים חריפים בתפקוד ההורי, קשיים רגשיים של ילדים הגדלים במשפחה חד הורית ועוד.

בנוסף לקשיים מרכזיים אלו, ולמרות תמורות חיוביות שחלו בעמדת החברה כלפי המשפחה החד הורית, עדיין קיימים קשיים הטמונים בתפיסה או ביחס החברה למשפחה החד הורית.

המשימות העומדות בפני המשפחה החד הורית הינן רבות ודורשות משאבים אישיים, תשומות כלכליות וגיוס מערכות תמיכה רבות. עם זאת ניתן לראות במשבר הבלתי נמנע, מנוף לצמיחה ומעבר לעתיד טוב יותר.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים, רואה את המשפחות החד הוריות כחלק מאוכלוסיית היעד של המשרד, ועושה לפיתוח, בנייה וביסוס של שירותים, מענים והסדרים מתוך **ראייה מערכתית** המזהה את **כלל צרכיה והווייתיה של המשפחה החד הורית**, ברפרטואר רחב של עשייה ובמגוון דרכי התערבות.

הפעילות מאופיינת בשילוב ושיתוף המשפחות עצמן בפיתוח התכניות והפעלתן.

השירות ניתן באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים ברחבי הארץ שחלקן פועלות יחד עם גורמים שונים בקהילה כגון ארגונים וולונטריים וארגוני נשים מקומיים איזוריים וארציים.

הפעילות מתמקדת בחברי המשפחה החד הורית, קשיים וצורכיהם כפרטים כמשפחות, כחברים במשפחתם המורחבת, חברים בקהילה ובחברה וכאזרחי המדינה.

מטרת הפעילות היא: העלאת הדימוי העצמי והעצמתו של העומד בראש המשפחה ליציאה ממצב של אין אונים ולעיתים אף יאוש, להווייה שיש לה תחושת משמעות לחיים ולשליטה על זרימתם, העלאת או החזרת כבוד עצמי אשר לעיתים נפגע, קבלת מידע בנושאים שונים ומענה לבעיות שונות.

מגוון ההתערבויות המוצע ע"י שירותי הרווחה כולל **טיפול פרטני** באמצעות עובד סוציאלי במחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית הכולל התייחסות לבעיות פרטניות ואישיות שונות וכן פעולות תיווך וסינוור. בנוסף לפעילות זו קיימת **פעילות קבוצתית/קהילתית** נרחבת במסגרת המרכזים למשפחות חד הוריות המסייעת לתחושת השתייכות למסגרת (מסגרת השווים) ותחושה של כוח מעצם השתייכות זו.

כלל העשייה הינה תהליך **העצמה** היכול לסייע בהתמודדויות המגוונות, לעמוד בביצוע המשימות הנדרשות ולאפשר ניהול חיים על בסיס של כוח, כבוד, שליטה ואושר.

במקביל, ברמה הממלכתית נעשות פעולות שונות להתקנת תקנות לחוק משפחות חד הוריות, להטבת מצבה של המשפחה החד הורית, כלל העשייה תובעת איגום וגיוס תשומות ומשאבים מגורמים ממלכתיים וציבוריים (במיוחד כשמדובר בנושא התעסוקה וההכשרה המקצועית). בנוסף נעשות פעולות רבות לפיתוח מענים ולביסוס הסדרים והטבות נוספות למשפחות החד הוריות.

רחל אגמון, עו"ס m.s.w

מפקחת ארצית - אחראית על תכניות למשפחות חד הוריות

**חוק משפחות חד הוריות
התשנ"ב-1992**

1. הגדרות (תיקון: תשנ"ד, תשנ"ח, תשס"א)

בחוק זה

"הורה יחיד" - תושב ישראל אשר בהחזקתו ילד הנמצא עמו ואשר נתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוא אינו נשוי ואין אדם הידוע בציבור כבן זוגו;
- (2) הוא נשוי ומתקיים בו האמור באחת מפסקאות המשנה (א) או (ב), ובתנאי שאין אדם אחר הידוע בציבור כבן זוגו:

(א) הוא חי בנפרד מבן זוגו תקופה של שנתיים לפחות ופתח בהליך על פי דין להשתחרר מקשר הנישואין ופעל במסגרת הליך זה שנתיים לפחות

(ב) היא עגונה, כמשמעותה בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] התשנ"ה-1995

(ג) היא חיה בנפרד מבן זוגה, שהתה במקלט לנשים מוכות 90 ימים לפחות, מתוך תקופה של שנים עשר חודשים שתחילתה ביום הראשון לשהותה במקלט כאמור, פתחה בהליך על פי דין להשתחרר מקשר הנישואין ופעלה במסגרת הליך זה במשך ששה חודשים לפחות: ואולם אשה תהיה פטורה מפתיחת הליך כאמור אם לשכת הסעד אישרה כי יש בכך לסכן את חייה או את חיי ילדה:

(3) הוא עולה חדש שנמצא בארץ למעלה משנה ופחות משנתיים ובן זוגו לא עלה לארץ ואף אינו שוהה בה ובתנאי שאין לו בן זוג אחר.

"השר" - שר העבודה והרווחה:

"ילד" - ילד כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשכ"ח-1968 להלן חוק הביטוח הלאומי) שטרם מלאו לו 18 שנה.

"לשכת הסעד" - כמשמעותה בחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958

"מקלט לנשים מוכות" - מקום שבו שוהה אשה מוכה מחשש לחייה או לחיי ילדה, לרבות מקום כאמור שאינו נתמך בידי המדינה או רשות מקומית, לפי הפניה מראש שנתנה לשכת הסעד או לפי אישור שנתנה בדיעבד.

2. הכשרה מקצועית

הורה יחיד זכאי לקדימות בהכשרה מקצועית לפי כללים ותנאים שקבע השר בתקנות.

3. מעונות יום

הורה יחיד זכאי לקדימות בקבלת ילדיו למעון יום; השר יקבע בתקנות כללים מיוחדים לענין התחשבות בהכנסת ההורה היחיד לענין דמי החזקה במעון

4. הלוואה לשיכון [תיקון תשנ"ד]

הורה יחיד, למעט הורה יחיד כאמור בפסקה (4) להגדרת הורה יחיד זכאי להלוואה מוגדלת מאת המדינה או מטעמה לצרכי דיור, בשיעורים, בתנאים ובכללים שקבע שר הבינוי והשיכון לאחר התייעצות בשר.

5. בית הדין לעבודה

לבית דין לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון ולפסוק בכל תובענה הנובעת מחוק זה.

6. ביצוע ותקנות

- א. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא יתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- ב. תקנות לפי סעיף קטן (א) וסעיפים 3 ו-4 יותקנו בהסכמת שר האוצר.
- ג. תקנות לפי סעיף קטן (א) וסעיפים 2, 3 ו-4 טעונות אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת

7. תיקון חוק הבטחת הכנסה

בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980

- (1) בסעיף 1 אחרי הגדרת "גימלה" יבוא:

"הורה יחיד" כמשמעותו בסעיף 1 לחוק משפחות חד הוריות התשנ"ב-1992
- (2) בסעיף 2 (א) במקום פסקה (5) יבוא:

"(5) היא אם או הורה יחיד אשר לילד שבחזקתם טרם מלאו 7 שנים"
- (3) בסעיף 5(א), במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) בשיעור המוגדל-
- (א) לפי הפרטים 1 עד 6 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקה (4) של סעיף 2(א)
- (ב) לפי הפרטים 7 או 8 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקה (6) של סעיף 2(א) או אם הוא הורה יחיד".

8. תיקון חוק הביטוח הלאומי

אחרי סעיף 114 לחוק הביטוח הלאומי יבוא:

115 מענק לימודים

(א) בסעיף זה -

- "הורה יחיד" כמשמעותו בחוק משפחות חד הוריות התשנ"ב-1992 ;
- "שנת לימודים" – התקופה שמיום 1 בספטמבר של כל שנה עד יום 31 באוגוסט של השנה שלאחריה;
- (ב) בתחילת כל שנת לימודים ישלם המוסד להורה יחיד, שמשתלמת לו קיצבת ילדים בעד הילד הראשון שבמנין ילדיו מענק לימודים בשיעור 18% מהשכר הממוצע בעד כל אחד מילדיו אשר לפני יום א' בטבת שבאותה שנת לימודים יימצא שמלאו לו שש שנים ולא מלאו לו אחת עשרה שנים.
 - (ג) מענק לפי סעיף זה ישולם מאוצר המדינה שיעביר למוסד מדי שנה, בסמוך לפני מועד התשלום, את כל הכספים הדרושים לביצוע התשלומים לפי סעיף זה, לרבות ההוצאות המנהליות של המוסד הנובעות מכך".

יצחק שמיר
שר העבודה והרווחה

יצחק שמיר
ראש הממשלה

דב שילנסקי
יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
נשיא המדינה

(הודפס מהתקדין - חוק משפחות חד הוריות, התשנ"ב-1992 - תיקון אחרון 4.4.01)

זכויות והסדרים במשרדי ממשלה ומוסדות שונים

מסמכים

**בעת פניה למוסדות ולגופים שונים
לצורך מיצוי זכויות ומימוש הסדרים,
מוצע להצטייד במסמכים שונים, כגון:**

- צילום תעודת זהות כולל הספח (בו מצוין המצב המשפחתי ופרטי הילדים);
- תעודת לידה של הילד/ים;
- צילום תעודת גירושין או תעודת פטירה;
- אישור על פתיחה בהליך לגירושין;
- אישור על שירות בצה"ל;
- הסכם גירושין הקובע מי מחזיק בילדים והארץ בה נעשה ההסכם;
- אישור המוסד לביטוח לאומי על קבלת קצבאות;
- צילום מאושר של פסק דין הקובע גובה מזונות;
- תעודת עולה;
- צילום שלושה תלושי משכורת אחרונים.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

www.molsa.gov.il

משרדנו רואה את אוכלוסיית המשפחות החד הוריות כקבוצה אשר לה מאפיינים ייחודיים מהם נגזרים צרכים וקשיים. המשרד, באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים, מפעיל שירותים ומענים מגוונים לסיוע למשפחות החד הוריות ולהעצמתן (להלן פרק: גורמים מסייעים בקהילה).

שירותי רווחה ממלכתיים ישירים

פירוט השירותים הניתנים במחלקות לשירותים חברתיים ראו בהמשך.

אימוץ

משפחות מאמצות חד הוריות

האימוץ הינו מענה לילד אשר זקוק לבית הורים חלופי קבוע. ההורים המאמצים הינם השותפים למתן מענה זה.

גם יחידים יכולים לאמץ, לתת בית חם, קבוע ואוהב לילד אשר זקוק למשפחה. חוק האימוץ קובע כי האימוץ יהיה על ידי איש ואשתו, יחד עם זאת מאפשר החוק מסירת ילד שלא נמצאה לו, בעת היותו פנוי לאימוץ, משפחה מתאימה, למשפחה בה הורה יחיד. משפחה מאמצת חד הורית זכאית לכל השירותים הניתנים למשפחות מאמצות: חופשת לידה, הדרכה וליווי וכן סבסוד כספי בעת הצורך.

כל שיש לעשות הוא לפנות למשרדי השירות למען הילד באיזור המגורים לבקש פגישה עם פקידת הסעד לחוק אימוץ ילדים אשר תעזור לבדוק אם אפשרות האימוץ בארץ מתאימה לכם. ניתן גם להיפגש עם משפחה אשר כבר אימצה בעבר.

טלפונים

מחוז ירושלים, רחוב כנפי נשרים 24, ירושלים, טלפון: 02-6218550/1

מחוז תל אביב, שד' ירושלים 22, יפו, טלפון: 03-5125531

מחוז חיפה והצפון, רחוב יפו 119, חיפה, טלפון: 04-8142601/2

מחוז באר שבע והדרום, רח' התקווה 4, קרית הממשלה, באר שבע, טלפון: 08-6264932

אימוץ בין ארצי

אימוץ של תינוקות בחו"ל, גם לבודדים/חד הוריות אפשרי היום באמצעות עמותות שקבלו הרשאה מיוחדת והן נמצאות בפיקוח משרד הרווחה והשירותים החברתיים. רשימת העמותות נמצאת באתר האינטרנט של המשרד.

לצורך כך יש לפנות ישירות לעמותות. גובה הסכום המירבי שעמותה רשאית לגבות הוא שווה ל-22.000 יורו (לא כולל הוצאות נסיעה ושהייה בחו"ל).

פער הגילים המירבי בין המאמץ למאומץ באימוץ בין ארצי הוא 48 שנה בעת ההרשמה לאימוץ. התייעצות ומידע אודות העמותות ניתן לקבל גם בטלפון הרשות המרכזית לאימוץ במשרד הרווחה והשירותים החברתיים. 02-5085613/2.

המוסד לביטוח לאומי

www.btl.gov.il

המוסד לביטוח לאומי הינו תאגיד הכפוף לשר הרווחה והשירותים החברתיים ומופקד על הבטחון הסוציאלי של תושבי ישראל. אחת ממטרותיו העיקריות, הינה להבטיח אמצעי קיום לתושבים שנבצר מהם, מסיבות שונות, לדאוג בעצמם לפרנסתם.

קיימת חוברת של זכויות המשפחה החד הורית במוסד לביטוח לאומי. ניתן לקבל את החוברת בכל סניפי המוסד, וכן באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי.

בחוברת מידע בתחומים הבאים:

- ביטוח אמהות קצבאות הקשורות להריון, לידה ואשפוז;
- ביטוח ילדים קצבת ילדים מענק לימודים;
- גימלה להבטחת הכנסה;
- דמי מזונות;
- שיקום מקצועי לאלמנות ואלמנים;
- ביטוח נפגעי תאונות;
- ביטוח נכות קצבת נכות, שירותים מיוחדים לנכים קשים;
- גימלת תלויים לאלמנות ואלמנים שבן זוגם נפטר עקב תאונת עבודה;
- ביטוח שאירים – קצבת שאירים לאלמנות ואלמנים;
- תגמולים למשפחות הנספים בפעולות איבה;
- תגמולים לילד שנתייתם עקב מעשה אלימות במשפחה;
- חובת תשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות;
- ערעור על החלטות המוסד;
- שיפור השירות למבוטחים.

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

www.moital.gov.il

משרד התעשייה המסחר
והתעסוקה

מעונות יום

תוכנית סיוע "מגבירות עבודה" הורים יחידים
עדכון נוהל סיוע להורים יחידים מגבירי עבודה או לומדים, בהשתתפות במימון עלות החזקת ילדיהם שעד גיל 4 במסגרות מוכרות

עדכון לשנת לימודים תשע"א-תשע"ב (תהליך עבודה מול האגף למעונות יום/טלאול).

מבוא

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה-האגף לשילוב אוכלוסיות ייחודיות בתעסוקה, מעוניין לסייע להורים יחידים במימון עלות החזקתם של ילדיהם במעונות יום או במשפחתונים הפועלים לפי הסדר הפעלה (סמל מעון) עם האגף למעונות יום ומשפחתונים במשרד התמ"ת (להלן – מסגרות מוכרות), וזאת בהמשך לפעילות התכנית הנסיונית שמטרתה שילוב בשוק התעסוקה הישראלי של הורים יחידים מקבלי גמלת הבטחת הכנסה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (להלן – גמלת הבטחת הכנסה), או מקבלי תשלום מזונות מהמוסד לביטוח לאומי לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1982 (להלן – תשלום מזונות), הכל כמפורט להלן בנוהל זה.

1. אוכלוסיית היעד והתנאים:

התכנית מיועדת לשילובם בשוק העבודה של הורים יחידים שהתקיימו בהם כל אלה (להלן – הורים יחידים זכאים):

(א) יש עמם ילד אחד או יותר, שב-1 בספטמבר בראשית שנת הלימודים הרלוונטית, טרם מלאו לו 4 שנים

(ב) קיבלו גמלת הבטחת הכנסה, או תשלום מזונות מהמוסד לביטוח לאומי, במשך 6 חודשים לפחות במהלך 12 החודשים שקדמו למועד הגשת הבקשה (או למועד שעבורו מבוקש הסיוע, לפי המוקדם);

(ג) מתקיים בהם אחד מאלה:

(1) לומדים בקורסי הכשרה מקצועית בפיקוח האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם במשרד, בשעות הבוקר;

(2) עובדים בעבודה חדשה לפי הגדרת נוהל זה בהיקף של 20 שעות שבועיות לפחות, כשכירים או במסגרת עסק עצמאי בבעלותם, או עובדים שהגדילו את היקף עבודתם הנוכחית ב-10 ש"ש, לכל המוקדם חצי שנה קודם למועד הגשת הבקשה, ובלבד שההיקף הכולל של שעות עבודתם הוא לפחות 20 ש"ש.

לעניין נוהל זה **עבודה חדשה** הינה עבודה שהמבקש החל לעבוד בה לכל המוקדם חצי שנה קודם הגשת הבקשה.
 במידה והמבקש חזר למקום עבודה בו הוא עבד בעבר - **עבודה חדשה** תחשב רק אם חלפו לכל הפחות 6 חודשים ממועד העזיבה הקודם.

2. הסיוע ותקופת הזכאות:

- א. במסגרת התכנית יסייע האגף לשילוב אוכלוסיות ייחודיות בתעסוקה להורים יחידים זכאים בהשתתפות במימון עלות החזקת ילדיהם עד גיל 4 במעונות יום או משפחתונים שהם מסגרות מוכרות, באופן שהתשלום שהורה יחיד זכאי ישלם עבור החזקת ילדו במשך חודש בתקופת זכאותו, במסגרת מוכרת, יהיה בסך 250 ₪ לחודש בלבד, עבור כל ילד עד גיל 4 (להלן - הסיוע). עבור כל שני ילדים הסיוע יהיה עד גובה של 375 ₪. יתרת התשלום לפי תעריפי האגף, תשולם ע"י המשרד למסגרת המוכרת בהתאם לנוהלי האגף.
- ב. (1) הורה יחיד זכאי יהיה זכאי לסיוע לפי נוהל זה במשך תקופה שלא עולה על 12 חודשים בסך הכל, וכל עוד מתקיימים באותם חודשים בהורה היחיד תנאי הזכאות כפי שפורטו בסעיף 1.
- ג. הורה יחיד זכאי שיוכיח כי עמד בתנאי הזכאות גם לפני מועד הגשת בקשתו, יוכל לקבל השתתפות במימון לתקופה של עד 6 חודשים לפני מועד הגשת הבקשה, ובלבד שעמד בתקופה שקדמה למועד הגשת הבקשה בתנאי הזכאות כמפורט בנוהל זה. בכל מקרה התקופה המקסימאלית לזכאות כאמור בסעיף קטן (ב) תחושב החל מהמועד הראשון שעבורו יהיה ההורה היחיד הזכאי זכאי לסיוע (לדוגמא, הורה יחיד זכאי שהגיש בקשה בדצמבר, לקבלת הסיוע החל מספטמבר בתחילת שנת הלימודים, ובקשתו אושרה באופן שההורה היחיד הזכאי יקבל החזר הסכום ששילם מעבר ל-250 ₪ עבור חודשים ספטמבר-דצמבר, יובאו חודשים אלה במנין 12 החודשים של התקופה המקסימאלית לזכאות).
- ד. יצויין כי אם הילד נקלט במעון לאחר ה-15 לחודש, תתחיל הזכאות להשתתפות המשרד רק מהחודש שלאחר מכן.
- ה. בתום תקופת הזכאות כאמור בסעיף קטן (ב), ייקבע תשלום ההורה היחיד הזכאי בהתאם לדרגות הסבסוד שקבע משרד התמי"ת לפי טבלאות ההכנסה לנפש, או כל הסדר אחר שיקבע משרד התמי"ת בכלל לגבי סבסוד תשלומי הורים למסגרות מוכרות.
- ו. הזכאות לפי נוהל זה מוגבלת בתקציב המיועד למטרה זו בשנת התקציב שבה מופעל הנוהל. בקשה של הורה יחיד זכאי שאושרה, ובהתאם לה נקלט ילדו של ההורה היחיד בתוך פרק הזמן של 30 הימים שבהם האישור בתוקף, תהיה למשך פרק הזמן המקסימאלי לזכאות לאותו הורה יחיד. בקשות של הורים יחידים זכאים תידונה ותאושרנה לפי תאריך הגשתן והשלמת המסמכים בהן, ובכפוף למגבלות התקציב.

3. האישורים הנדרשים והדרך לקבלת הזכאות

- (א) הורה יחיד המעוניין בקבלת הסיוע, דהיינו בהשתתפות המשרד במימון עלות החזקת ילדו במסגרת מוכרת, בשעות עבודתו או לימודיו כאמור בהגדרת הורה יחיד זכאי, יפנה אל **משרד התמ"ת, באמצעות המוקד לטיפול באוכלוסיות ייחודיות ב"בקשה של הורה יחיד לקביעת זכאות לסיוע בעלות מימון מעון יום או משפחתון מוכר"** בנוסח נספח 1, ויצרף אליה את כל המסמכים הנדרשים לפי הנוהל ולפי הטופס.
- (ב) המשרד יבדוק את זכאותו של ההורה היחיד לפי נוהל זה, ובמקרה שנדרשים מסמכים נוספים, ידרוש אותם, ולאחר שמצא כי מתקיימים באופן עקרוני התנאים לזכאות, ישלח להורה היחיד **טופס 2 - אישור למעון יום / משפחתון, בדבר זכאות הורה יחיד זכאי**, (בנוסח המצ"ב בנספח 2).
- עבור כל ילד שעד גיל 4 שעברו התבקש הסיוע, יינתן אישור נפרד.
- האישור יהיה בתוקף ל-30 יום מתאריך נתינתו.** באישור יצויין מספר חודשי הזכאות לסיוע - וזאת בהתחשב בתקופת הזכאות המקסימאלית כאמור בסעיף 2(ב) וכן בהתחשב בתקופה שבה אמורים להתקיים בהורה היחיד הזכאי התנאים המזכים (לדוגמא, זכאותו של הורה יחיד שלומד בקורס הכשרה מקצועית, לא תעלה על משך ההכשרה המקצועית, ובכל מקרה לא יותר מ- 12 חודשים; אם לאחר הקורס החל ההורה היחיד בעבודה, עליו להגיש בקשה מחודשת, והזכאות שתיקבע לו תהיה, לכל היותר כמספר החודשים שנותרו עד השלמת 12 חודשים בסך הכל).
- הורה יחיד שפנה ונמצא לא זכאי מכל סיבה שהיא, ישלח אליו מכתב אי זכאות בנוסח טופס 2א.
- (ג) ההורה היחיד הזכאי יפנה עם טופס 2 למנהל/ת המסגרת המוכרת (מעון היום / המשפחתון), שבה הוא בוחר.
- (ד) מנהל/ת המסגרת המוכרת ייתן להורה היחיד הזכאי "שאלון להרשמה ולחישוב שכר לימוד מדורג למעונות יום לילדים" (ראה דוג' של השאלון בנספח 2ב), ועל ההורה היחיד למלא ולשלוח לחברת טלאול המטפלת בבקשות בצירוף הנספחים הרלוונטיים
- (ה) (המנהל/ת המסגרת המוכרת ימלא/תמלא את הפרטים הנדרשים בחלק 2 ("אישור המסגרת המוכרת לשנת הלימודים") בטופס 2, ותחזיר להורה. על ההורה היחיד להעביר ישירות לחברת טלאול את טופס 2 על חלקיו בצירוף אישור הזכאות אותו קיבל מהמוקד להורים יחידים..
- (ו) לאחר קליטת כל הנתונים יקבל ההורה היחיד הזכאי אגרת מהאגף למעונות יום ומשפחתונים של משרד התמ"ת המאשרת את קליטת הפרטים, את גובה התשלום שעליו לשלם (בהתחשב בסבסוד) וכן את חודש סיום הזכאות לסבסוד זה.
- (ז) האגף לשילוב אוכלוסיות ייחודיות בתעסוקה באמצעות המוקד להורים יחידים, מעביר כל עת שיש עדכון, קובץ אקסל לעדכון מנהלת האגף למעונות יום ולראש אגף ניתוח מערכות מידע (גב' רינה בלמן), באשר לכלל ההורים היחידים אשר קיבלו זכאות (הקובץ יכיל את כלל ההורים היחידים שקיבלו זכאות האגף והורים היחידים החדשים יהיו צבועים בקובץ).
- (ח) אגף ניתוח מערכות מידע יעדכן במערכת דרגת כפיה 1 להורים יחידים לפי טבלת האקסל הנ"ל
- (ט) אגף ניתוח מערכות יעדכן בחזרה בטבלת האקסל אשר קיבל מהאגף לשילוב אוכלוסיות ייחודיות בתעסוקה את האגף ואת המוקד להורים יחידים בדבר אישור ההורים היחידים אשר קיבלו דרגת כפיה.
- (י) לפחות חודש לפני תום הזכאות, ידאג ההורה היחיד הזכאי להסדיר מול מנהל/ת המסגרת המוכרת את המשך הסדרי התשלום עבור ילדו במסגרת המוכרת, בהתאם לדרגות הסבסוד

- שקבע משרד התמ"ת לפי טבלאות ההכנסה לנפש, או כל הסדר אחר שיקבע משרד התמ"ת בכלל לגבי סבסוד תשלומי הורים למסגרות מוכרות.
- (יא) לאחר 6 חודשים של שהות הילד/ים במסגרת המוכרת במסגרת זכאות נוהל זה, ומבלי שהיתה הפסקה של שנות לימוד בשהות הילד/ים במסגרת המוכרת, ידאג ההורה היחיד להעביר למוקד להורים יחידים את תצהיר בנוסח נספח 4 המצ"ב.
- (יב) בקרוב תופעל תכנית פיילוט להורים יחידים אשר בין היתר תרחיב את אוכלוסיית היעד ואת תקופת הזכאות. הורה יחיד שיעמוד בקריטריונים ויכנס לתכנית הפיילוט יעבור את אותו תהליך כולל אישור מוקד הורים יחידים ובדיקת הזכאות (ר' נספח 2). הודעה על כך תמסר בהמשך.
- (יג) הורה יחיד שלא מיצה את כל חודשי זכאותו בשנת הלימודים שבה ניתן האישור, יידרש להגיש לקראת פתיחת שנת הלימודים החדשה למוקד הורים יחידים תצהיר בנוסח טופס 4 בדבר המשך התקיימות התנאים שהיוו בסיס לזכאותו לסיוע, הגשת תצהיר זה מהווה תנאי להמשך הזכאות, תקופת הזכאות הינה מתאריך קבלת האישור ומחריגה חופשה שנתית וסיבות אחרות שאינן תלויות בתנאי הזכאות.
- (יד) לעניין סעיפים (ט) ו-(י) הורה יחיד **שהעביר למוקד טופס 4 כנדרש ייענה לכל בקשה של המוקד להעברת טפסים נוספים כדוגמת טופס 3(א) או טופס 3(ב) לפי העניין.**
- (טו) הורה יחיד זכאי שחדל להתקיים בו תנאי התנאים המזכים בסיוע חייב לדווח על כך מיידית למוקד הורים יחידים. בכל מקרה של הודעה כאמור, או בכל מקרה בו יתברר כי חדלו להתקיים בהורה היחיד הזכאי התנאים לזכאות, תימסר על כך הודעה להורה היחיד ולאגף, וזכאותו לקבלת הסיוע תחדל באופן מיידי והוא יחוייב ממועד הפסקת קיום התנאי בתשלום הרגיל עבור החזקת ילדו במסגרת המוכרת.

נספח 1

לכבוד

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

(באמצעות המוקד להורים יחידים)

פקס: 08-6776030

הנדון: בקשה של הורה יחיד לקביעת זכאות לסיוע בעלות מעון יום / משפחתון מוכר

אני החתום מטה, שפרטי מפורטים להלן, מבקש לקבוע את זכאותי לקבלת סיוע האגף למעונות יום ומשפחתונים במשרד התמ"ת (להלן – האגף) בהשתתפות במימון עלות החזקת ילדי שעד גיל 4 במסגרת מוכרת (מעון יום או משפחתון הפועלים לפי הסדר הפעלה עם האגף) בהתאם ל"נוהל סיוע להורים יחידים מגבירי עבודה או לומדים, בהשתתפות במימון עלות החזקת ילדיהם שעד גיל 4 במסגרות מוכרות":

פרטים אישיים:

שם פרטי:		שם משפחה:		מס' תעודת זהות:
רחוב:	מס' בית:	יישוב:	מיקוד:	
טלפון:	נייד:	פקס:	דואר אלקטרוני:	

1. אני מצהיר כי אני הורה יחיד, ועמי ילד אחד לפחות שב-1 בספטמבר בראשית שנת הלימודים הרלוונטית, טרם מלאו לו 4 שנים. (מצ"ב צילום ת.ז. כולל הספח).

2. אני מצהיר כי:

[] אני מקבל גמלת הבטחת הכנסה או תשלום מזונות מהמוסד לביטוח לאומי, במשך 6 חודשים לפחות מתוך 12 החודשים שקדמו למועד בקשתי זו (מצ"ב אישור המוסד לביטוח לאומי על משך התשלום).

אני מבקש סיוע עבור התקופה שהחל מחודש _____ ואני מצהיר כי שמתחילתה מבוקש הסיוע:

[] אני עובד בעבודה חדשה, כהגדרתה בנוהל, בהיקף של 20 שעות שבועיות לפחות - כשכיר, או כבעל עסק עצמאי שנמצא בבעלותי.

[] הגדלתי את משרתי הנוכחית בלפחות 10 ש"ש, ואני עובד בהיקף של לפחות 20 ש"ש.

מצ"ב, לפי הענין, אישור המעסיק לענין שכיר (נספח 3א'), או תצהיר לענין בעל עסק עצמאי (נספח 3ב')

[] אני לומד בשעות הבוקר במוסד להכשרה מקצועית בפקוח האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם במשרד התמ"ת (מצ"ב אישור לימודים ואישור על תקופת הלימודים).

5. ילדי שעד גיל 3.5 שעבורם מבוקש הסיוע, ומועדי התחלת שהותם במסגרת המוכרת הם כלהלן :

מס' סידורי	שם מלא	מס' זהות	תאריך לידה	תאריך התחלת שהות במסגרת המוכרת

6. ידוע לי כי זכאותי לסיוע תתקיים על בסיס הנתונים שאני מציג בזאת, וכי אם לא אמציא את המסמכים הנדרשים, או אם לא אעמוד בתנאי הזכאות, לא אהיה זכאי לסיוע וכל העלויות יחולו עלי

7. אני מתחייב להודיע למשרד על כל שינוי שמשפיע על זכאותי לקבלת הסיוע, מיד בסמוך לשינוי.

8. ידוע לי כי אם יתברר שניתן לי סיוע לאחר שחל שינוי שמשפיע על זכאותי לסיוע ומבלי שמסרתי על כך הודעה למשרד, אהיה חייב לשלם למשרד כל סכום שהמשרד שילם עבור החזקת ילדי במעון יום / משפחתון מוכר ממועד השינוי ואילך. אני מסכים כי המשרד יקזז סכום זה מכל סכום אחר המגיע לי מהמשרד המסגרת תכנית עבור הורים יחידים או יגביל את זכאותי להשתתף בתכניות כאמור כל עוד לא אחזיר את הכסף כאמור.

9. ידוע לי כי אם הילד נקלט במעון לאחר ה- 15 לחודש, הזכאות לסיוע תתחיל רק מהחודש שלאחר מכן.

ידוע לי כי משרד התמ"ת יהיה רשאי להעביר את הנתונים עליהם הצהרתי ואותם אישרתי בבקשה זו לידיעת רשויות המדינה השונות, לרבות רשויות המס.

תאריך : _____ שם : _____ חתימה : _____

טופס אישור מספר 2 - למעון יום/משפחתון מוכר לסיוע להורה יחיד מגביר עבודה או לומד

חלק 1: לכבוד מנהל/ת מעון יום / משפחתון מוכר (אישור זה יישלח מהמוקד להורים יחידים)

הנדון: אישור סיוע למעון יום / משפחתון

הריני לאשר כי _____, מס' ת.ז. _____.

בכתובת: _____

הורה יחיד זכאי לעניין סיוע משרד התמ"ת בעלות שהות ילדו/יו במעון יום / משפחתון מוכר.

אישור זה תקף ל-30 יום החל מתאריך: _____

סה"כ חודשי הזכאות להם זכאי הנ"ל: _____ חודשים קלאנדריים. (מתאריך הגדלת משרה או

התחלת עבודה חדשה)

שם המפנה: _____ תפקיד במוקד להורים יחידים: _____ חתימה: _____

חלק 2: אישור מעון היום / המשפחתון המוכר לשנה"ל: _____

אל: האגף למעונות יום - משרד התמ"ת - מחוז: _____

אני הח"מ, מנהל/ת מעון היום / המשפחתון המוכר, מאשר/ת בזה בשמי ובשם מעון היום / המשפחתון המוכר כלהלן:

שם מעון היום/המשפחתון: _____ סמל מעון: _____ סמל ארגון: _____

כתובת מעון היום / המשפחתון המוכר: _____

הורה היחיד הזכאי _____ ת.ז. _____ רשם את ילדו/יו כדלהלן:

מס' סידורי	שם מלא	מס' זהות

הילד/ים נקלטו החל מהתאריך _____ (נא לציין את תאריך הכניסה למעון לצורך קבלת

הזכאות)

שם מנהל/ת מעון היום / המשפחתון המוכר: _____ חתימה: _____

מנהל/ת המעון/משפחתון ת/ישלח טופס זה למחוז הרלוונטי של האגף למעונות יום ומשפחתונים במשרד התמ"ת. את השאלון והמסמכים הנדרשים להקלדה, יש לשלוח לחברת מל"ל (על פי הנוהל המקובל).

טופס 2א - מכתב בדבר אי זכאות

לכבוד

מר/גב' _____

ת.ז. _____

כתובת _____

שלום רב,

הנדון: אי זכאות לקבלת לסיוע בעלות מעון יום / משפחתון מוכר

בדקנו את בקשתך לקביעת זכאות לסיוע בעלות מעון יום / משפחתון מוכר אולם מהנתונים עולה כי אינך זכאית לסיוע זה מפאת:

- [] אין אישור על זכאות של קבלת גמלת הבטחת הכנסה או תשלום מזונות מהמוסד לביטוח לאומי במשך 6 חודשים לפחות מתוך 12 החודשים שקדמו לבקשה.
- [] לא התחלת לעבוד בעבודה חדשה כהגדרתה בנוהל.
- [] עבודתך אינה בהיקף של 20 ש"ש לפחות.
- [] הגדלת עבודתך אינה בהיקף של לפחות 10 ש"ש ולא פחות מ-20 ש"ש.
- [] חזרת למקום עבודתך הקודם ועדיין לא חלפו 6 חודשים מאז סיימת שם.
- [] אינך לומדת/ת במסגרת הכשרה מקצועית המוכרת לצורך נוהל זה.

אנא בדוק/בידקי מול מנהל/ת המעון /המשפחתון את זכאותך במסגרת טבלת הדרגות הכללית של האגף למעונות יום ואת ההנחה לה את/ה זכאית לפיה.

אנו מאחלים לך בהצלחה.

על החתום

שם: _____ תפקיד במוקד להורים יחידים: _____ חתימה: _____

נספח 22

סריקה לדוג' של השאלון להרשמה וחישוב שכר לימוד מדורג למעונות יום לילדים

הנחיות:
השאלון יסודא ב-3 דקות ע"י מנהלת המעון או האחריות לרישום, ויחתם על ידם ועל ידי ההורים. השאלון לבן - משרד החינוך, ודוד-הורים, צהוב-מטן.

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
האגף למעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך

שאלון להרשמה וחישוב שכר לימוד מדורג למעונות יום לילדים
לשנת הלימודים תשס"ז

שם המעון / משפחתון: _____
כתובת המעון / משפחתון: _____
שם הארמון: _____ מחוז: _____

פרטי הילד/ה

שם פרטי	שם משפחה	שם מלא
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31	32	33
34	35	36
37	38	39
40	41	42
43	44	45
46	47	48
49	50	51
52	53	54
55	56	57
58	59	60
61	62	63
64	65	66
67	68	69
70	71	72
73	74	75
76	77	78
79	80	81
82	83	84
85	86	87
88	89	90
91	92	93
94	95	96
97	98	99
100	101	102
103	104	105
106	107	108
109	110	111
112	113	114
115	116	117
118	119	120
121	122	123
124	125	126
127	128	129
130	131	132
133	134	135
136	137	138
139	140	141
142	143	144
145	146	147
148	149	150
151	152	153
154	155	156
157	158	159
160	161	162
163	164	165
166	167	168
169	170	171
172	173	174
175	176	177
178	179	180
181	182	183
184	185	186
187	188	189
190	191	192
193	194	195
196	197	198
199	200	201
202	203	204
205	206	207
208	209	210
211	212	213
214	215	216
217	218	219
220	221	222
223	224	225
226	227	228
229	230	231
232	233	234
235	236	237
238	239	240
241	242	243
244	245	246
247	248	249
250	251	252
253	254	255
256	257	258
259	260	261
262	263	264
265	266	267
268	269	270
271	272	273
274	275	276
277	278	279
280	281	282
283	284	285
286	287	288
289	290	291
292	293	294
295	296	297
298	299	300
301	302	303
304	305	306
307	308	309
310	311	312
313	314	315
316	317	318
319	320	321
322	323	324
325	326	327
328	329	330
331	332	333
334	335	336
337	338	339
340	341	342
343	344	345
346	347	348
349	350	351
352	353	354
355	356	357
358	359	360
361	362	363
364	365	366
367	368	369
370	371	372
373	374	375
376	377	378
379	380	381
382	383	384
385	386	387
388	389	390
391	392	393
394	395	396
397	398	399
400	401	402
403	404	405
406	407	408
409	410	411
412	413	414
415	416	417
418	419	420
421	422	423
424	425	426
427	428	429
430	431	432
433	434	435
436	437	438
439	440	441
442	443	444
445	446	447
448	449	450
451	452	453
454	455	456
457	458	459
460	461	462
463	464	465
466	467	468
469	470	471
472	473	474
475	476	477
478	479	480
481	482	483
484	485	486
487	488	489
490	491	492
493	494	495
496	497	498
499	500	501
502	503	504
505	506	507
508	509	510
511	512	513
514	515	516
517	518	519
520	521	522
523	524	525
526	527	528
529	530	531
532	533	534
535	536	537
538	539	540
541	542	543
544	545	546
547	548	549
550	551	552
553	554	555
556	557	558
559	560	561
562	563	564
565	566	567
568	569	570
571	572	573
574	575	576
577	578	579
580	581	582
583	584	585
586	587	588
589	590	591
592	593	594
595	596	597
598	599	600
601	602	603
604	605	606
607	608	609
610	611	612
613	614	615
616	617	618
619	620	621
622	623	624
625	626	627
628	629	630
631	632	633
634	635	636
637	638	639
640	641	642
643	644	645
646	647	648
649	650	651
652	653	654
655	656	657
658	659	660
661	662	663
664	665	666
667	668	669
670	671	672
673	674	675
676	677	678
679	680	681
682	683	684
685	686	687
688	689	690
691	692	693
694	695	696
697	698	699
700	701	702
703	704	705
706	707	708
709	710	711
712	713	714
715	716	717
718	719	720
721	722	723
724	725	726
727	728	729
730	731	732
733	734	735
736	737	738
739	740	741
742	743	744
745	746	747
748	749	750
751	752	753
754	755	756
757	758	759
760	761	762
763	764	765
766	767	768
769	770	771
772	773	774
775	776	777
778	779	780
781	782	783
784	785	786
787	788	789
790	791	792
793	794	795
796	797	798
799	800	801
802	803	804
805	806	807
808	809	810
811	812	813
814	815	816
817	818	819
820	821	822
823	824	825
826	827	828
829	830	831
832	833	834
835	836	837
838	839	840
841	842	843
844	845	846
847	848	849
850	851	852
853	854	855
856	857	858
859	860	861
862	863	864
865	866	867
868	869	870
871	872	873
874	875	876
877	878	879
880	881	882
883	884	885
886	887	888
889	890	891
892	893	894
895	896	897
898	899	900
901	902	903
904	905	906
907	908	909
910	911	912
913	914	915
916	917	918
919	920	921
922	923	924
925	926	927
928	929	930
931	932	933
934	935	936
937	938	939
940	941	942
943	944	945
946	947	948
949	950	951
952	953	954
955	956	957
958	959	960
961	962	963
964	965	966
967	968	969
970	971	972
973	974	975
976	977	978
979	980	981
982	983	984
985	986	987
988	989	990
991	992	993
994	995	996
997	998	999
1000	1001	1002
1003	1004	1005
1006	1007	1008
1009	1010	1011
1012	1013	1014
1015	1016	1017
1018	1019	1020
1021	1022	1023
1024	1025	1026
1027	1028	1029
1030	1031	1032
1033	1034	1035
1036	1037	1038
1039	1040	1041
1042	1043	1044
1045	1046	1047
1048	1049	1050
1051	1052	1053

נספח 3א : אישור מעסיק

לכבוד

האגף למעונות יום במשרד התמ"ת

באמצעות המוקד להורים יחידים

בפקס : 6776030-08

אישור מעסיק-שכירים / העסקה במשק בית^[4]

אני הח"מ				
	שם המעביד	מס' ת.ז.	מספר תיק ניכויים במוסד לביטוח לאומי	כתובת

מאשר ומצהיר בזה כדלקמן:

1. מצב התעסוקה נכון ליום החתימה על האישור:

אני מאשר/ת בזה כי מר/גב' _____ בעל/ת ת.ז. _____ עובד/ת אצלי בתפקיד _____ החל מתאריך _____ בהיקף משרה _____ שעות העבודה של מר/גב' הנ"ל הינן משעה _____ עד שעה _____, סה"כ שעות שבועיות: _____ שכרו/ה בחודש _____ היה _____ שם ברוטו.

2. שינויים ביחס לעובד/ת ולמשרת/ה - חובה למלא בכל מקרה:

א. הגדלת היקף משרה:

האם העובד/ת, הגדילה את היקף משרת/ה מאז תאריך התחלת העבודה הנקוב בחלק 1 לעיל? כן / לא (הקף את התשובה הרלוונטית)
אם כן, יש למלא החלק הבא:

(I) פרטים בדבר היקף המשרה הנוכחית (לאחר הגדלת ההיקף):

1. המועד בו הוגדל היקף המשרה: _____.
2. היקף הגדלת המשרה: _____ שעות שבועיות.
3. מספר שעות העבודה לאחר הגדלת היקף המשרה: _____ שעות שבועיות.

המשך אישור מעסיק-שכירים / העסקה במשק בית עבור העובד: _____

(II) פרטים בדבר היקף המשרה הקודם (לפני הגדלת ההיקף):

^[4] העסקה במשק בית תאושר רק בתנאי שקיים תיק במוסד לביטוח לאומי על שם המעסיק/ה המפריש/ה ביטוח לאומי לטובת ההורה היחיד/ה העובד/ת אצלו. העסקה של בן/בת משפחה במשק בית לא תאושר אם לא יהיה לכך אישור העסקה מיוחד מהמוסד לביטוח לאומי.

1. מספר השעות השבועיות שעבד/ה הנ"ל לפני הגדלת היקף המשרה: __.
2. היקף משרה זה היה נכון עד לתאריך: _____.

ב. חזרה למקום עבודה:

האם העובד/ת, עבד/ה אצלך בעבר? כן / לא (הקף את התשובה הרלוונטית)
אם כן, יש למלא החלק הבא:
 תאריך תחילת העבודה בעבר: _____ התפקיד שביצע בעבר: _____
 תאריך סיום העבודה: _____.

אני מאשר/ת שידוע לי כי אישור זה ניתן למשרד התמ"ת לצורך קביעת זכאות העובד הנ"ל להשתתפות במימון עבור החזקת ילדו/ילדה/יו בצהרון מוכר וכי כל הפרטים והעובדות במסמך זה הינם נכונים ומדויקים.

- אזהרה -

1. משרד התמ"ת יערוך בדיקות מדגמיות לאימות הנתונים שנמסרו בטופס זה.
2. התשלום יבוצע בהסתמך על הנתונים שנמסרו על ידיך, אי גילוי נאות ואמיתי של נתוני ההעסקה בעבר ובתקופת ההעסקה, יגרור נקיטת אמצעים משפטיים כנגדך.

ידוע לי כי משרד התמ"ת יהיה רשאי להעביר את הנתונים עליהם הצהרתי ואותם אישרתי
בטופס זה לידיעת רשויות המדינה השונות, לרבות רשויות המס.

תאריך	שם	חתימה	חותמת

נספח 33 - תצהיר - הורה יחיד בעל עסק עצמאי

אני הח"מ, שפרטי להלן, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה בכתב כלהלן: חובה למלא את התצהיר במלואו.

אני הח"מ			
שם ומשפחה		מס' ת.ז.	
המתגוררת ב-			
כתובת			
1. הנני בעלת עסק או שותפה בעסק			
שם ומהות העסק		בכתובת	
בתפקיד	ובמעמד	החל מיום	

שעות שבועיות		סך הכול		עד השעה		ואני עובדת מהשעה		2. ימי עבודתי בחודש הינם _____
שעות שבועיות		סך הכול		עד השעה		ואני עובדת מהשעה		ימי עבודתי בחודש הינם _____
שעות שבועיות		סך הכול		עד השעה		ואני עובדת מהשעה		ימי עבודתי בחודש הינם _____

3. תצהירי זה ניתן במסגרת בקשתי להשתתפות משרד התמ"ת במימון עלות החזקת ילדי במעון יום/משפחתון הפועל לפי הסדר הפעלה עם משרד התמ"ת (בעל סמל: _____).

4. ידוע לי כי משרד התמ"ת יהיה רשאי להעביר הצהרה זו לידיעת רשויות המדינה השונות, לרבות רשויות המס.

5. הנני מצהיר כי זה שמי ולהלן חתימתי ותוכן תצהירי זה אמת.

תאריך	חתימת המצהיר
-------	--------------

אישור

	הופיע בפני עו"ד/שופט/רשם בימ"ש השלום	הנני מאשר/ת בזה ביום
		במשרדי בכתובת
	שזיחה עצמו ע"י ת.ז. מס'	גב' /מר

ולאחר שהזהרתיו כחוק כי עליו להצהיר אמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה
כן, הצהיר בפני על אמיתות תצהירו דלעיל וחתם עליו לפני.

חתימת עו"ד/שופט/רשם בימ"ש	תאריך	חותמת

נספח 4 - תצהיר

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר

אמת, וכי אם אל אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה בכתב כלהלן:

1. אני נותן תצהירי זה לשם המשך קבלת סיוע של משרד התמ"ת למימון עלות החזקת ילדי שעד גיל 3.5 במסגרת מוכרת של מעון יום או משפחתון (להלן – הסיוע), בשנת הלימודים _____.
2. אני מצהיר כי קיבלתי את הסיוע עבור ילדי שעד גיל 3 כלהלן, וכי הם ימשיכו לשהות במסגרת מוכרת בחודשים הבאים ו/או שנת הלימודים הקרובה עד תום הזכאות שנקבעה לי:

מס' סידורי	שם מלא	מס' זהות	תאריך התחלת קבלת הסיוע.

3. אני מצהיר כי מתקיים בי אחד מאלה:
 - [] אני עובד בעבודה החדשה, כהגדרתה בזמן בקשת הבקשה הראשונה, והיא בהיקף של 20 שעות שבועיות לפחות - כשכיר, או כבעל עסק עצמאי שנמצא בבעלותי.
 - [] אני ממשיך לעבוד במשרה שאותה הגדלתי בלפחות 10 ש"ש, ואני עובד בהיקף של לפחות 20 ש"ש.
 - [] אני לומד בשעות הבוקר במוסד להכשרה מקצועית בפיקוח האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם במשרד התמ"ת (מצ"ב אישור לימודים ואישור על תקופת הלימודים).
4. ידוע לי כי זכאותי לסיוע, תהיה עד ל- 12 חודשים לכל היותר ממועד תחילת קבלת הסיוע.
5. ידוע לי כי זכאותי לסיוע תתקיים על בסיס הנתונים שאני מציג בזאת, וכי אם לא אמציא את המסמכים הנדרשים, או אם לא אעמוד בתנאי הזכאות, לא אהיה זכאי לסיוע וכל העלויות יחולו עלי.
7. אני מתחייב להודיע למשרד על כל שינוי שמשפיע על זכאותי לקבלת הסיוע, מיד בסמוך לשינוי.
8. ידוע לי כי אם יתברר שניתן לי סיוע לאחר שחל שינוי שמשפיע על זכאותי לסיוע ומבלי שמסרתי על כך הודעה למשרד, אהיה חייב לשלם למשרד כל סכום שהמשרד שילם עבור החזקת ילדי במעון יום / משפחתון מוכר ממועד השינוי ואילך. אני מסכים כי המשרד יקזז סכום זה מכל סכום אחר המגיע לי מהמשרד המסגרת תכנית עבור הורים יחידים או יגביל את זכאותי להשתתף בתכניות כאמור כל עוד לא אחזיר את הכסף כאמור.
9. אני מצהיר כי זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי דלעיל אמת.

חתימת ההורה היחיד הזכאי

אישור

אני הח"מ, _____ עורך דין, מאשר בזה כי ביום _____
הופיע בפני, מר/גב' _____ נושא תעודת זהות _____
ולאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר אמת וכי אם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אישר
נכונות הצהרתי דלעיל וחתם עליה בפני.

חתימה

שם מלא ומס' רשיון

תאריך

הכשרה מקצועית

התוכנית לעידוד תעסוקת הורים יחידים

במהלך השנים 2003-2005, מאז הקיצוץ בקצבאות במאי 2003, הפעיל משרד התמ"ת תוכנית ייחודית ממוקדת באוכלוסיית ההורים היחידים מקבלי קצבאות או דמי מזונות מביטוח לאומי, בכדי לעודדם להשתלב בשוק העבודה.

התוכנית פעלה בשיתוף פעולה של כל הגורמים הרלוונטיים: משרד האוצר, האגפים השונים במשרד התמ"ת, ביטוח לאומי, שרות התעסוקה ומדור תשלומים.

את התוכנית ליווה מחקר מלווה שנוהל ע"י ד"ר סיגל שלח ממינהל תכנון וכלכלה של משרד התמ"ת. לאור המחקר והפקת לקחים משרד התמ"ת הוביל מהלך של תוכנית **לטווח ארוך** לעידוד תעסוקת הורים יחידים מקבלי קצבאות.

מטרת התוכנית:

בטווח הקצר - שילוב / השבת אוכלוסיית היעד לשוק העבודה.

בטווח הבינוי - התמדה בעבודה.

בטווח הארוך - הגברת כושר ההשתכרות של משפחות חד-הוריות תוך העלאת כישורים התעסוקתיים ומימושם בעבודה.

עיקרי התוכנית שאושרה:

1. טיפול ב- 3 חסמים עיקריים, תוך פתרונות ומענים לטווח ארוך.

החסמים שיטופלו:

- הטיפול בילדים בגילאי 0-11:
 - ✓ סבסוד מסגרות פורמאליות.
 - ✓ הקמה, חיזוק, עידוד וסבסוד של מסגרות חינוכיות לשעות ולתקופות החופש בהן מערכת החינוך הפורמאלית אינה עובדת.
- העדר השכלה מתקדמת, חוסר ניסיון מקצועי ותעסוקתי:
 - ✓ התאמת מסגרות ההכשרה המקצועית הקיימות לאוכלוסיית היעד.
 - ✓ מתן אפשרות להורים יחידים להשתלב בקורסים ובלימודים מתקדמים על ידי וואוצ'רים אישיים.
 - ✓ ליווי ותמיכה להקמת עסקים קטנים.
 - ✓ פיילוט שיאפשר להורים יחידים ללמוד באקדמיה ולקבל מלגת קיום כתחליף לקצבה.

• ניידות נמוכה

במקומות מרוחקים יהיו הסדרי הסעות נוחים לקבוצות הורים יחידים שישתלבו בעבודות מרוכזות.

2. תוכנית בהן נדרשת אחריות של ההורה היחיד על החלטתו ובחירת מסלול ההתקדמות האישית שלו.

3. שיתופי פעולה עם רשויות מקומיות, מיזם התעסוקה (תב"ת) בג'וינט וארגונים חברתיים להפעלת התוכניות וליצירת פרויקטים נוספים.

אוכלוסיית היעד של התוכנית:

הורים יחידים מקבלי הבטחת הכנסה על פי חוק הבטחת הכנסה ומקבלי תשלום מזונות מהמוסד לביטוח לאומי על פי חוק מזונות. ועל פי הנהלים השונים.

תקופת הסיוע בשלב הראשון תהיה למשך 12 חודשים.

תוכניות שיוגדרו ל"תיחזוק" הורים יחידים שהשתלבו בעבודה למעלה משנה.

פרוט התכניות השונות בתכנית המשך לעידוד תעסוקת הורים יחידים

כל פרטי התוכניות, הנהלים והטפסים מופיעים באתר האינטרנט של משרד התמ"ת:

WWW.MOITAL.GOV.IL/taasuka

מסגרות טיפול לילדים בגילאי 0-11

1. סבסוד צהרונים

במסגרת צהרונים מוכרים, המשרד ישתתף בעלות של עד 500 ₪ לילד של הורה הזכאי לתכנית. הסיוע יינתן להורים יחידים שיתחילו עבודה חדשה של 20 ש"ש או יגבירו עבודה נוכחית ב-10 ש"ש ובסה"כ עבודה בהיקף של לפחות 20 ש"ש או מקבלי קצבה מביטוח לאומי

2. טיפול בילדים בשעות חריגות וסבסוד קייטנות קיץ

סיוע במימון סל שעות עבור שעות טיפול בילדים בשעות חריגות וכן סיוע במימון קייטנות בחופשות הקיץ ופסח. הסיוע יינתן להורים יחידים מקבלי קצבאות שיתחילו עבודה חדשה של 22 ש"ש או יגבירו עבודה נוכחית ב-10 ש"ש ובסה"כ עבודה בהיקף של לפחות 30 ש"ש

3. סבסוד מעונות יום

הורה יחיד זכאי ישלם עבור שהות ילדו 250 ₪ ו-375 ₪ עבור 2 ילדים בלבד לחודש במעונות ובמשפחתונים המפוקחים על ידי משרד התמ"ת. הסיוע יינתן להורים יחידים מקבלי קצבאות מביטוח לאומי שיתחילו עבודה חדשה של 20 ש"ש או יגבירו עבודה נוכחית ב-10 ש"ש ובסה"כ עבודה בהיקף של לפחות 20 ש"ש

מסגרות הכשרה מקצועית

1. הכשרה מקצועית ייעודית

הקורסים במסגרת כיתה בהשמה המיועדים להורים יחידים. הקורסים מפורסמים בלשכות התעסוקה ברחבי הארץ. לבירורים יש לפנות ללשכת התעסוקה.

2. יזמות עיסקית

הסבר התכנית: הורים יחידים שיאותרו כבעלי פוטנציאל להקמת עסק קטן יקבלו הכשרות והכוונה קבוצתית ואישית מהרשות לעסקים קטנים. התמיכה תהיה עד שנה וחצי מיום הקמת העסק.

3. מסגרת פיילוט הורים יחידים - ליווי תעסוקתי - העצמה, תמיכה וליווי

הסבר התכנית: האגף מפעיל תכניות סיוע להורים יחידים מקבלי הקצבאות - הבטחת הכנסה, השלמת הכנסה או/ ותשלום דמי מזונות מהמוסד לביטוח לאומי - באמצעות הטבות ותוכניות שונות במטרה לעודד להשתלב בשוק העבודה

השמת רכזי אוכלוסיות ייחודיות במסגרת רשות מקדמת תעסוקה ב-8 יישובים בארץ לטובת תמיכה וליווי של הורים יחידים לקראת יציאתם לעבודה וכן יתמכו ויעודדו הורים יחידים בשלבים המתקדמים של ההשתלבות בעבודה הקניית כישורים רכים, סדנאות העצמה וקורסים כגון: השלמת השכלה, יזמות עסקית, יישומי מחשב, אנגלית ועוד.

משרד הבינוי והשיכון

www.moch.gov.il

משרד הבינוי והשיכון מסייע לתושבי ישראל בפתרונות דיור שונים.
על פי חוק משפחות חד הוריות (התשנ"ה-1992 ותיקון החוק התשנ"ד-1994) זכאיות משפחות חד הוריות להטבות רבות.

עלון זה הנו לידיעה כללית בלבד ואינו ממצה את תוכניות הסיוע.
ההגדרות והכללים המחייבים, הם אלו המפורטים בנהלים ובהוראות של משרד הבינוי והשיכון.

סיוע בשכר דירה למשפחות חד-הוריות חסרות דירה בתוכנית "ותיקים"

משרד הבינוי והשיכון מסייע במענק חודשי לתשלום שכר דירה, למשפחות חד-הוריות על פי הכללים בנהלי המשרד אשר מפורטים בהמשך.

להלן טבלאות סכומי הסיוע על פי חלוקה של אזור מגורים:

- יישובים באזור עדיפות לאומית א' ו-ב'.
- יישובים באזור מרכז – ג' (בטבלה – יישובים שאינם באזור עדיפות לאומית).

פירוט היישובים ניתן לקבל בסניפי חברות שכר הדירה.

קבוצת זכאות	סוג הקצבה	דרגות סיוע	סכום הסיוע בישובים שאינם באזור עדיפות לאומית	סכום הסיוע אזור עדיפות לאומית א'-ב'
קצבאות קיום מהמוסד לביטוח לאומי	משפחה חד הורית המתקיימת מקצבת אי כושר השתכרות זמנית/צמיתות בשיעור 75% ויותר	35	עד 3 ילדים ש 1,310	עד 3 ילדים ש 1,220
			4 ילדים ויותר ש 1,640	4 ילדים ויותר ש 1,510
	משפחה חד הורית המתקיימת מהבטחת הכנסה	36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44	עד 3 ילדים ש 1,170	עד 3 ילדים ש 1,090
			4 ילדים ויותר ש 1,470	4 ילדים ויותר ש 1,350

* לתשומת ליבכם, לנפגעי צ'רנוביל וכן למי שהוכרו על ידי משרד הבטחון כותיקי מלחמת העולם השנייה ניתנת תוספת 10% לסכומי הסיוע הטבלה המופיעה לעיל.

קבוצת זכאות	גובה הכנסה	דרגות סיוע	סכום הסיוע בישובים שאינם באזור עדיפות לאומית	סכום הסיוע אזור עדיפות לאומית א'-ב'
מבחן הכנסות	הכנסה מזכה עד 6,043 ₪	48	עד 3 ילדים 1,170 ₪	עד 3 ילדים 1,090 ₪
			4 ילדים ויותר 1,470 ₪	4 ילדים ויותר 1,350 ₪
	הכנסה מזכה עד 7,554 ₪	47	עד 3 ילדים 740 ₪	עד 3 ילדים 690 ₪
			4 ילדים ויותר 930 ₪	4 ילדים ויותר 850 ₪

משפחות הזכאיות לדיוור ציבורי, זכאיות לסיוע מוגדל בשכר דירה לפי הפירוט בטבלה שלהלן.
 סכום הסיוע נקבע בהתאם ליישוב בו אושרה הזכאות לדירה וכן בהתאם למספר הילדים.
 לתשומת ליבכם, מידע לגבי פירוט היישובים של "דרוג א" ו"דרוג ב" ניתן לקבל באמצעות סניף החברה דרכה הגשתם בקשה לסיוע בדיוור.

קבוצת זכאות	דרגות סיוע	סכום הסיוע בישובים בדרוג א'	סכום הסיוע בישובים בדרוג ב'
ממתינים לקבלת דירה בשיכון הציבורי. סכום הסיוע יינתן בהתאם ליישוב בו אושרה הזכאות לדירה	60	עד 3 ילדים 2,500 ₪	עד 3 ילדים 1,250 ₪
		4 ילדים ויותר 3,000 ₪	4 ילדים ויותר 1,500 ₪
רתוקים לכסא גלגלים	60	3,000 ₪	1,500 ₪ *

* משפחה שהחלה לממש סיוע בשכ"ד ע"פ זכאות זו לפני חודש 6/12, תמשיך לקבל סיוע בסך 1,550 ₪.

תהליך הגשת בקשה לסיוע בדיוור

את הבקשה לסיוע יש להגיש באחת מהחברות המפורטות להלן:

שם החברה	טלפון של המוקד הארצי
עמידר	*6266
מתן חן	1-599-563-007
מ.ג.ע.ר	1-599-500-301

בנספח א' מצורפת רשימת מפורטת של מספרי הטלפון והכתובות של סניפי כל החברות בכל רחבי הארץ.

המסמכים הנדרשים לצורך הגשת הבקשה לסיוע בשכר דירה והנפקת תעודת זכאות:

- ♦ תעודת זהות הכוללת את הספח בו רשומים הילדים וכן תעודות זהות של ילדים בוגרים (מגיל 18 ועד גיל 21) הגרים עמכם.
 - ♦ במקרה של הריון - אישור ממוסד רפואי מוכר על הריון מחודש חמישי.
 - ♦ גרש/ה: תעודת גירושין + הסכם גירושין שקיבל תוקף של פסק דין בסמוך ולפני הגירושין.
 - ♦ אלמן/נה: תעודת פטירה של בן/בת זוג.
 - ♦ עגונות: אישור מהרבנות על עגינות.
 - ♦ בהליכי גירושין: אישור עדכני מהרבנות על פתיחת תיק גירושין הפעיל לפחות שנה.
 - ♦ אישורי הכנסה: מי שמתקיים מקצבת קיום של המוסד לביטוח לאומי, צריך להמציא אישור על קבלת הקצבה בחודש הקודם.
 - ♦ מי שמתקיים משכר עבודה צריך להמציא 6 תלושי שכר אחרונים הסמוכים למועד הגשת הבקשה.
 - ♦ תעודת זכאות תקפה בתוכנית "ותיקים" הכוללת זכאות לשכר דירה.
 - ♦ חוזה שכירות בר תוקף.
- מי שמעוניין גם בבחינת זכאותו למשכנתא, יציג, בנוסף, אישור קצין העיר על מספר חודשי שירות חובה בצה"ל/שירות לאומי כמפורט בתחנות ההרשמה.
 - כל המשפחות החד-הוריות שאינן מתגוררות עם ידוע בציבור, ימלאו תצהיר על מגורים ללא ידוע בציבור.

לדיצתכם, הבקשות שיועדו והנתונים שיימסרו נבדקים ואומתים אל ידי משרד הפינוי והשיכון. בדיקות אלו צפויות להאריך את מעק הטיפול בבקשה.

למי שיימלאו זכאים לסיוע, תונפק תעודת זכאות שהיא המסמך המאשר את זכאותם, רמת הסיוע לה הנס זכאים וכן את התנאים והמגבלות שנקבעו.

תוקף תעודת זכאות הוא לשנה מיום הגשת הבקשה.

יודגש כי בכל מקרה, גם במהלך השנה, יש לדווח על שינויים כגון: שינוי במצב האישי, שינויים בנושא בעלות על דירות או שינויים לגבי משמורת ילדים וכו'.

את הסיוע אפשר לקבל בכל אחד מסניפי החברות שפורטו לעיל, ולא דווקא בסניף בו נרשמתם. לקראת תום תוקף הזכאות, יש לחדש את ההרשמה, בשלב זה ניתן לבדוק אפשרות למימוש הסיוע בחברה אחרת.

שימו לב !

**לפני כל התקשרות חולית שאתם מבצעים, ודאו שתצורת הזכאות שלכם בתוקף
ובדקו מהו הסיוע הצדכני לו אתם זכאים.**

תנאים כלליים למקבלי סיוע בשכר דירה בתוכנית "ותיקים"

- ◆ מענק שכר הדירה יינתן רק ביישובים שהוגדרו כישובים המזכים סיוע בשכר דירה (מגבלה זו לא חלה על נכים המתקיימים מקצבת אי כושר השתכרות בשיעור 75% ויותר מהמוסד לביטוח לאומי).
- ◆ לא יינתן סיוע לשכירת דירה מקרוב משפחה מדרגה ראשונה : בן/בת, אב/אם, חתן/כלה וכן לא לדירת בן או בת זוג לשעבר.
- ◆ לא ניתן לממש כספי הסיוע לדירה בשיכון הציבורי, או לדירות המקבלות סבסוד ציבורי.
- ◆ מי שרכש דירה, יכול להמשיך ולקבל השתתפות בתשלום שכר דירה עד מועד הכניסה לדירה.
- רוכשי דירה "יד שנייה" יוכלו לקבל סיוע בשכר דירה עד הכניסה לדירה ולא יותר מ- 6 חודשים, כפוף לכללי הזכאות לסיוע בשכר דירה.
- לרוכשי דירה חדשה - יינתן הסיוע עד למעמד הכניסה לדירה (על פי חוזה הרכישה או אישור מהקבלן) או תום תקופת הזכאות לסיוע בשכר דירה.
- ◆ הסיוע ישולם בתשלום חודשי בהעברה לחשבון הבנק של הזכאי או של משכיר הדירה (בהתאם לבקשת הזכאי) בכפוף לתנאים המפורטים בנהלים.
- ◆ סכום הסיוע לא יעלה על 95% מגובה שכר הדירה המשולם ע"י הזכאי והמופיע בחוזה השכירות.
- ◆ יש להודיע על כל מעבר דירה במהלך תקופת החוזה בגינו קיבלתם סיוע בשכר דירה מאחר ובמהלך תקופת מתן הסיוע בשכר דירה, נערכות בדיקות אימות מגורים.
- במקרה שלא תימצאו בדירה, תידרשו להשיב את כספי הסיוע במלואם כשהם נושאים הצמדה וריבית. עד להחזרת הכספים הנ"ל, לא תהיו זכאים לכל סיוע בדיוור.

לידיעה!

**חד הוריות המתאכררות עם ידוע בציבור תוכלנה לזמן מידע בנוגע לזכאותן
להשתתפות בשכר דירה, בצללון "משפחות ותיקים"**

אפשר גם לערער

קיימת אפשרות לערער על הזכאות או הדחייה שנקבעה לכם בפני ועדות החריגים :

- **ועדת אכלוס עליונה.**
- **ועדת אכלוס ציבורית,** על החלטת ועדת אכלוס עליונה ניתן להגיש ערעור לוועדת אכלוס ציבורית, שהינה הדרג הבכיר ביותר לערעורים והחלטתה תקפה למשך שנה.
- ערעור במהלך השנה ייתאפשר רק במידה וחלו שינויים מהותיים בנתונים האישיים שלא הוצגו בפני הוועדה קודם לכן.

את הערעור יש להגיש באמצעות סניף החברה המטפלת, בצירוף מסמכים התומכים בבקשה.

לתשומת לבכם!

דיון בוצע על ידי מנהל מוסדות נוספות, לפיכך מוצע להמתין בסבלנות עד לקבלת התשובה.

על מנת להתמצא בעלון מידע זה, להלן מספר הגדרות חשובות:

משפחה חד-הורית זכאית לקבלת מענק השתתפות בשכר דירה אם היא עומדת בשני התנאים שלהלן:

- ◆ היא "חסרת דירה".
- ◆ זכאית לקבלת קצבת קיום מהמוסד לביטוח לאומי* או מקצבת מזונות המשולמת באמצעות המוסד לביטוח לאומי, או המתקיימת משכר עבודה ואינה עוברת את תקרת ההכנסה המזכה.

- משפחה חד הורית

הורה יחיד עם "ילד/ים" עד גיל 21 הנמצאים בחזקתו, בתנאי שאינו גר עם ידוע בציבור ומצבו/ה האישי הוא:

- ⇒ אלמן/ה
- ⇒ גרוש/ה
- ⇒ רווקה עם ילד
- ⇒ עגונה (עפ"י אישור הרבנות)
- ⇒ נשוי/אה החי בנפרד מבן/בת הזוג תקופה של שנה לפחות ופתח בהליך גירושין רשמי, ופעל במסגרת הליך זה במשך השנה האחרונה לפחות.
- ⇒ יחידה מגיל 18 ומעלה, בהריון מחודש חמישי ומעלה, אשר אין לה ילדים נוספים. הזכאות לסיוע בשכר דירה תינתן לה ל-6 חודשים ואז תובא לבדיקה מחודשת לצורך קביעת זכאותה כחד-הורית.

- חסר דירה

- ⇒ משפחה שאין ולא הייתה לה דירה או חלק כלשהו בדירה "בבעלות".
- ⇒ משפחה שעל שמה דירה, אך הדירה אינה זמינה וגרים בה בני משפחה מקרבה ראשונה (אב/אם/סב/סבתא) שאין ולא הייתה דירה אחרת על שמם ולא קיבלו סיוע כלשהו לדירה.
- ⇒ משפחה שהייתה בבעלותה דירה שהועברה ללא תמורה בעקבות גירושין.
- ⇒ משפחה שקיבלה חלק בדירה וחלק זה הועבר או נמכר עד 31.12.2005.

- קצבאות קיום

משולמות על ידי המוסד לביטוח לאומי:

- קצבת הבטחת הכנסה.
- קצבת השלמת הכנסה (בנוסף לקצבת זקנה או שארים או בעלי שכר נמוך).
- קצבה בגין אי-כושר השתכרות בשיעור 75% (על הקצבה לכלול תוספת בגין 2 ילדים ראשונים, במידה ויש).

- תוכנית "ותיקים"

תוכנית סיוע למי שאינו זכאי במסגרת תוכניות הסיוע לעולים. (משפחות חד-הוריות עולות יכולות לבחור בזכאות להשתתפות בשכר דירה במסגרת תוכניות הסיוע לותיקים)

- מבחן הכנסה

סך כל ההכנסות ברוטו של כל בני המשפחה, ל-6 החודשים האחרונים (למעט קצבת ילדים, קצבת ניידות, קצבה לשירותים מיוחדים, קצבת ילד נכה, הבראה, ביגוד, תשלומים לעובד זר בגין אי-תפקוד).

- מיצוי כושר השתכרות

משפחה חד הורית המתקיימת משכר עבודה או מתשלום מזונות בן זוג לשעבר בלבד.
(משפחה חד הורית תחשב כממצה כושר השתכרות גם היא אם עובדת במשרה חלקית).

נספח א' - רשימת סניפי החברות בחלוקה ארצית

ישוב	חברת עמידר	חברת מתן חן	חברת מ.ג.ע.ר
מוקד ארצי	טלפון: *6266	טלפון: 1-599-563-007	טלפון: 1-599-500-301
אילת	—	—	בניין פורומים שער העיר, בית הדקל קומה 2 טל/פקס: 08-6372857
אשדוד	רח' שבי ציון 13 (בתוך מועצת פועלים)	רוגוזין 21 טל': 08-8652653 פקס: 08-8655390	—
אשקלון	רח' הגדוד העברי 10	הרצל 29, בית פרנק טל': 08-6751157 פקס: 08-6751156	—
באר שבע	שד' יצחק רגר 13 (ליד מגדל 7)	—	רח' יאיר 38 קומה 2 עיר העתיקה ליד אולם פפה מישל
בית שמש	—	—	סמטת אבא, נעמת 1 קומה א' 9996326-02
בת ים	רח' רזיאל 6	רוטשילד 29, מגדלי רוטשילד, קומה 4, טל': 03-6591273 פקס: 03-6591570	—
דימונה	רח' עזרא ונחמיה 21	—	—
חדרה	רח' הרברט סמואל 33	—	—
חולון	—	—	הלוחמים 1, מרכז מסחרי "גלרי פאלאס" קומת כניסה
חיפה	רח' הנביאים 26, הדר	רח' אחד העם 15, טל': 04-8621202 פקס: 8621204-04	רח' שער פלמר 1, קומה 6 חדר 602
חצור	ההסתדרות 198, (מול סניף הדואר)	—	—
טבריה	רח' הצנחנים 2 (צמוד לבניין מועצת הפועלים)	—	רח' הגליל 52, קומה 2
ירושלים	רח' יפו 17 (מול בניין העירייה)	יפו 97 בנין מרכז כלל-קומה C2 טל: 02-6223530/1 פקס: 02-6231922	יפו 234, מאחורי בניין בזק טל: 02-5021669 פקס: 02-5021935

ישוב	חברת עמידר	חברת מתן חן	חברת מ.ג.ע.ר
כפר סבא	—	ויצמן 42 (ליד ביטוח לאומי) טל': 09-7455712 פקס: 09-7462492	—
כרמיאל	—	—	רח' ההגנה (בקראון מול בית מס' 5)
מעלות	רח' המעפילים 32	—	—
מצפה רמון	—	—	—
נצרת עלית	—	רח' המלאכה 14 (מול כיכר מגן דוד אדום), טל': 04-6559792 פקס: 04-6559793	—
נס ציונה	רח' ראובן לרר 2	—	—
נתיבות	—	מרכז מסחרי 145 (ליד אופטיקה הלפרין), טל': 08-9945434, 077-3535446 פקס: 08-9933134	—
נתניה	ברקת 2	הרצל 29 בפסאז' טל': 09-8336618 פקס: 09-8336604	—
עכו	טרומפלדור 17 (ליד בית משפט)	—	—
עפולה	—	—	אנריטה סולד 2, גבעת המורה
ערד	מרכז מסחרי, ביתן 1	—	—
פתח תקוה	בר כוכבא 40	ההסתדרות 19, טל': 03-9040972 פקס: 03-9346901	—
צפת	רח' ירושלים 76	—	—
קרית ביאליק	—	דרך עכו 194 בנין "שיפ" קריון טל: 04-8746525 פקס: 04-8746526	—
קרית גת	—	—	הרימון 70
קרית שמונה	שדרות תל חי 106, בנין צחר	—	—
ראשון לציון	—	רוטשילד 55, קומה 6, בית אלברט טל': 03-9692924 פקס: 03-9643370	הרצל 63 בית רוטמן, קומה 4
תל אביב	רח' השרון 17	שאול המלך 39, טל' 03-6962449 פקס: 03-6962581	סעדיה גאון 24 בית B. S קומה 1-

עלון זה הנו לידיעה כללית בלבד ואינו ממצה את תוכניות הסיוע.
ההגדרות והכללים המחייבים, הם אלו המפורטים בנהלים ובהוראות של משרד הבינוי

סיוע בשכר דירה למשפחות חד-הוריות חסרות דירה בתוכנית "עולים"

משרד הבינוי והשיכון מסייע במענק חודשי לתשלום שכר דירה, למשפחות עולים חד-הוריות, על פי הכללים בנהלי המשרד אשר מפורטים בהמשך.

♦ **תוכנית "עולים"** – תוכנית הסיוע לעולים שברשותם תעודת עולה תקפה.

תאריך מעמד עולה	תוקף מעמד עולה
31.12.96-1.9.89	ל-15 שנים אך לא מעבר ל-1.1.07
1.1.97 ואילך	ל-10 שנים

קיימים שלושה מסלולי סיוע:

- עולים הזכאים לסיוע על פי ותק.
- עולים הזכאים לסיוע מאחר ומתקיימים מקצבת קיום מהמוסד לביטוח לאומי.
- עולים הזכאים לסיוע מאחר ומתקיימים מהכנסה נמוכה (מבחן הכנסות).

להלן טבלאות סכומי הסיוע על פי חלוקה של אזור מגורים:

- ישובים באזור עדיפות לאומית א' ו- ב'.
- ישובים באזור מרכז – ג' (בטבלה – ישובים שאינם באזור עדיפות לאומית).

פירוט היישובים ניתן לקבל בסניפי חברות שכר הדירה.

א. זכאים על פי ותק

סיוע בשכר דירה יינתן לתקופה של עד – 60 חודשים מחודש קבלת מעמד עולה. מייד עם תום שנת "סל קליטה", יועברו כספי הסיוע ישירות לחשבון הבנק.

עולים שתאריך עלייתם ארצה הינו בין 15.8.2004 ועד 31.12.2008 ושוכרים דירה באחד מהיישובים באזורי עדיפות א' או ב', יהיו זכאים לתוספת סיוע.

התוספת תינתן לשכירת דירה שלא מקרוב משפחה בתנאי הצגת חוזה שכירות.

תוספת סיוע*	סכום הסיוע	בתקופה שממועד קבלת מעמד עולה
603	402	חודשים 13-24
483	322	חודשים 25-36
335	223	חודשים 37-48
335	223	חודשים 49-60
201	134	חודשים 61-72

* לתוספת סיוע עבור עולים שתאריך עלייתם ארצה הינו בין 15.8.2004 ועד 31.12.2008 ושוכרים דירה באחד מהיישובים באזורי עדיפות א' או ב'.

ב. משפחות המתקיימות מקצבאות קיום מהמוסד לביטוח לאומי

קבוצת זכאות	סוג הקצבה	דרגות סיוע	סכום הסיוע בישובים שאינם באזור עדיפות לאומית	סכום הסיוע אזור עדיפות לאומית א'-ב'
קצבאות קיום מהמוסד לביטוח לאומי	משפחה חד הורית המתקיימת מקצבת אי כושר השתכרות זמנית/צמיתות בשיעור 75% ויותר	35	עד 3 ילדים ₪ 1,310	עד 3 ילדים ₪ 1,220
			4 ילדים ויותר ₪ 1,640	4 ילדים ויותר ₪ 1,510
	משפחה חד הורית המתקיימת מהבטחת הכנסה	36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44	עד 3 ילדים ₪ 1,170	עד 3 ילדים ₪ 1,090
			4 ילדים ויותר ₪ 1,470	4 ילדים ויותר ₪ 1,350

* לתשומת ליבכם, לנפגעי צ'רנוביל וכן למי שהוכרו על ידי משרד הבטחון כותיקי מלחמת העולם השנייה ניתנת תוספת 10% לסכומי הסיוע הטבלה המופיעה לעיל.

ב. משפחות המתקיימות מקצבאות קיום מהמוסד לביטוח לאומי

קבוצת זכאות	גובה הכנסה	דרגות סיוע	סכום הסיוע בישובים שאינם באזור עדיפות לאומית	סכום הסיוע אזור עדיפות לאומית א'-ב'
מבחן הכנסות	הכנסה מזכה עד 6,043 ₪	48	עד 3 ילדים ₪ 1,170	עד 3 ילדים ₪ 1,090
			4 ילדים ויותר ₪ 1,470	4 ילדים ויותר ₪ 1,350
	הכנסה מזכה עד 7,554 ₪	47	עד 3 ילדים ₪ 740	עד 3 ילדים ₪ 690
			4 ילדים ויותר ₪ 930	4 ילדים ויותר ₪ 850

תהליך הגשת בקשה לסיוע בדיוור

את הבקשה לסיוע יש להגיש באחת מהחברות המפורטות להלן:

שם החברה	טלפון של המוקד הארצי
עמידר	*6266
מתן חן	1-599-563-007
מ.ג.ע.ר	1-599-500-301

בנספח א' מצורפת רשימת מפורטת של מספרי הטלפון והכתובות של סניפי כל החברות בכל רחבי הארץ.

הסיוע יועבר מידי חודש בחודשו לחשבון הבנק שיימסר על ידי הזכאי (לחשבון הבנק של בעל הדירה או לחשבון הבנק של הזכאי עצמו, ובכל מקרה על פי בחירת הזכאי).

מסמכים נדרשים: לצורך הגשת הבקשה לסיוע בשכר דירה והוצאת תעודת זכאות.

- ◆ תעודת עולה.
- ◆ תעודת זהות הכוללת את הספח בו רשומים הילדים וכן תעודות זהות של ילדים בוגרים (מגיל 18 ועד גיל 21) הגרים עמכם.
- ◆ במקרה של הריון - אישור ממוסד רפואי מוכר על הריון מחודש חמישי.
- ◆ אישור על מספר חודשי שירות חובה בצה"ל/שירות לאומי.
- ◆ גרשה/ה: תעודת גירושין + הסכם גירושין שקיבל תוקף של פסק דין בסמוך ולפני הגירושין (למי שהתגרשה בארץ).
- ◆ אלמן/נה: תעודת פטירה של בן/בת זוג (למי שנפטר בארץ).
- ◆ אישורי הכנסה: מי שמתקיים מקצבת קיום של המוסד לביטוח לאומי, צריך להמציא אישור על קבלת הקצבה בחודש הקודם.
- מי שמתקיים משכר עבודה צריך להמציא 6 תלושי שכר אחרונים הסמוכים למועד הגשת הבקשה.
- ◆ תעודת זכאות תקפה בתוכנית "עולים" הכוללת זכאות לשכר דירה.
- ◆ חוזה שכירות בר תוקף.

כל המשפחות החד-הוריות ימלאו בחברת שכר הדירה תצהיר על מגורים ללא ידוע בציבור.

לידיעתכם, הבקשות שיוגשו והנתונים שיימסרו נבדקים ומאומתים על ידי משרד הבינוי והשיכון. בדיקות אלו עשויות להאריך את משך הטיפול בבקשה

למי שיימצאו זכאים לסיוע, תונפק תעודת זכאות שהיא המסמך המאשר את זכאותם, רמת הסיוע לה הנם זכאים וכן את התנאים והמגבלות שנקבעו.

- ◆ תוקף תעודת זכאות הוא לשנה מיום הגשת הבקשה.

- ◆ בכל מקרה גם במהלך השנה, יש לדווח על שינויים כגון: שינוי במצב האישי, שינויים בנושא בעלות על דירות או שינויים לגבי תעסוקה והכנסה וכו'.
- ◆ את הסיוע אפשר לקבל בכל אחד מסניפי החברות שפורטו לעיל, ולא דווקא בסניף בו נרשמתם.
- ◆ לקראת תום תוקף הזכאות, יש לחדש את ההרשמה, בשלב זה ניתן לבדוק אפשרות למימוש הסיוע בחברה אחרת.

שימו לב !

**לפני כל התקשרות חולית אתם מצעים, ודאו שתצוידת הזכאות שלכם בתוקף
ובדקו מהו הסיוע הצדכני לו אתם זכאים.**

תנאים כלליים למקבלי סיוע בשכר דירה בתוכנית "עולים"

- ◆ מענק שכר הדירה יינתן רק ביישובים שהוגדרו כיישובים המזכים סיוע בשכר דירה (מגבלה זו לא חלה על נכים המתקיימים מקצבת אי כושר השתכרות בשיעור 75% ויותר מהמוסד לביטוח לאומי).
- ◆ סכום הסיוע לא יעלה על 95% מגובה שכר הדירה המשולם ע"י הזכאי והמופיע בחוזה השכירות.
- ◆ לא ניתן לממש כספי הסיוע לדירה בשיכון הציבורי, או לדירות המקבלות סבסוד ציבורי.
- ◆ מי שרכש דירה, יכול להמשיך ולקבל השתתפות בשכר דירה עד מועד הכניסה לדירה.
- ◆ לרוכשי דירה "יד-שנייה" עד לכניסה לדירה ולא יותר מ-6 חודשים, כפוף לכללי הזכאות לסיוע בשכר דירה.
- ◆ מי שקיבל סל קליטה זכאי לבחור ולקבל הפחתה בתשלומי משכנתא במקום השתתפות בשכר דירה.
- ◆ לרוכשי דירה חדשה - יינתן הסיוע עד למעמד הכניסה לדירה (על פי חוזה הרכישה או אישור הקבלן) או תום תקופת הזכאות לסיוע בשכר דירה.
- ◆ הסיוע ישולם בתשלום חודשי בהעברה לחשבון הבנק של הזכאי או של משכיר הדירה בכפוף לתנאים המפורטים בנהלים.
- ◆ יש להודיע על כל מעבר דירה במהלך תקופת החוזה בגינו קיבלתם סיוע בשכר דירה מאחר ובמהלך תקופת מתן הסיוע בשכר דירה, נערכות בדיקות אימות מגורים.

**מאקרה של תימצא בדירה, תידרש להשיג את כספי הסיוע מאלאם כשהם נואים
המצדה וריבית. צד להחלטה הכספית הנ"ל, לא תהיו זכאים לכל סיוע בדור.**

אפשר גם לערער

קיימת אפשרות לערער על הזכאות או הדחייה שנקבעה לכם בפני ועדות החריגים:

- **ועדת אכלוס עליונה.**
- **ועדת אכלוס ציבורית,** על החלטת וועדת אכלוס עליונה ניתן להגיש ערעור לוועדת אכלוס ציבורית, שהינה הדרג הבכיר ביותר לערעורים והחלטתה תקפה למשך שנה.

ערעור במהלך השנה ייתאפשר רק במידה וחלו שינויים מהותיים בנתונים האישיים שלא הוצגו בפני הוועדה קודם לכן.

את הערעור יש להגיש באמצעות סניף החברה המטפלת, בצירוף מסמכים התומכים בבקשה.

לתשומת לבכם!

**דיון בוצע את הצדד החייב בדיוק את ממשלות נוספות, לפיכך מוצא להחלטת הסכמות
עד לקבלת התשובה.**

על מנת להתמצא בעלון מידע זה, להלן מספר הגדרות חשובות:

♦ **"חסר דירה"**

מי שאין ולא הייתה לו דירה או חלק כלשהו בדירה "בבעלות".

משפחה שהייתה בבעלותה דירה שהועברה ללא תמורה בעקבות גירושין.

♦ **סל קליטה** - עולים זכאים לקבלת מענק כספי, בשנה הראשונה לעלייה.

♦ **משפחה חד הורית** - הורה יחיד עם "ילד/ים" עד גיל 21* שנמצאים בחזקתו ובתנאי שאינו גר עם ידוע

בציבור ומצבו האישי הוא:

- אלמן/ה
- גרושה
- רווקה עם ילד

* הורה יחיד עם ילד שגילו מעל 21, יוכל לבדוק זכאותו על פי הכללים המקובלים למשפחת עולים.

עלון זה הנו לידיעה כללית בלבד ואינו אמצה את תוכניות הסיוע.
ההצדקות והכללים המחייבים, הם אלו המפורטים בנהלים והוראות של משרד
הבינוי והשיכון.
מידע מפורט תוכלו לקבל בסניפי הבנקים למשכנתאות ובמחולות משרד הבינוי
והשיכון.

משפחות חד-הוריות חסרות דירה בתוכנית "ותיקים"

אלול תשע"ב
אוגוסט 2012

בעלון זה, תוכלו למצוא את המידע על סיוע בדיור שמציע משרד הבינוי והשיכון למשפחות
חד-הוריות חסרות דירה בתוכנית "ותיקים".

"חסר דירה"

- מי שאין ולא הייתה לו דירה או חלק בדירה "בבעלות".
- מי שעל שמו דירה, אך הדירה אינה זמינה ומאוכלסת ע"י בני משפחה בקרבה ראשונה (אב/אם/סב/סבתא) שאין ולא הייתה דירה אחרת על שמם ולא קיבלו סיוע כלשהו לדיור.
- משפחה שהייתה בבעלותה דירה שהועברה ללא תמורה בעקבות גירושין.

חד-הוריות

הורה יחיד, ובתנאי שאינו גר עם ידוע בציבור*, עם "ילד/ים" שנמצאים בחזקתו, ומצבו/ה האישי הוא:

- אלמן/ה
- גרוש/ה
- רווקה עם ילד
- עגונה (עפ"י אישור הרבנות)
- נשוי החי בנפרד מבן/בת זוגו תקופה של שנתיים לפחות ופתח בהליך עפ"י דין להשתחרר מקשר נישואין ופעל במסגרת הליך זה במשך השנתיים האחרונות לפחות.

* הורה יחיד שמתגורר עם ידוע בציבור, יוכל לבדוק זכאותו על פי הכללים המקובלים למשפחות חסרות דירה.

"ילדים" - כ"ילד" ייחשב רווקה עד גיל 21 המתגורר עם ההורה דרך קבע.
הריון מחודש חמישי ומעלה נספר "כילד" (פרט לרווקה שאין לה ילדים נוספים).

"שינוי מצב אישי" עבור משפחות חד-הוריות, נספר כלהלן:

- ◆ גרושה - מספר השנים מתאריך נישואין האחרון.
- ◆ אלמן/ה - מספר השנים מתאריך נישואין האחרון.
- ◆ רווקה - גיל הילד הבוגר.

משפחות חד הוריות זכאיות ל-2200 נקודות

הסיוע למשפחות חד הוריות בתוכנית "ותיקים" והתוספות בגין שירות צבאי

למי ששירתו בצה"ל או בשירות לאומי, ניתנת תוספת סיוע על פי מספר חודשי השירות.

הסכומים בשקלים חדשים

קבוצות ניקוד	הסיוע הבסיסי	החזר חודשי התחלתי	התוספת עבור כל חודש שירות חובה בצבא/שירות לאומי*
2200 ויותר	161,665	836	1,617

* יש לכפול את מספר חודשי השירות הצבאי/שירות לאומי של ההורה היחיד בתוספת החודשית המתאימה לקבוצת הניקוד.

מקסימום חודשי שירות לגבר - 36 ולאישה - 24

תנאי הסיוע:

- הסיוע מורכב מהלוואה בריבית של 3%, חלקה ל-25 שנים וחלקה ל-28 שנים.
- כל ההלוואות צמודות במלואן למדד המחירים לצרכן.
- * ריבית זו תינתן למי שירכוש דירה עד לתאריך 31.12.12, לאחר מכן יבחן נושא הריבית מחדש. פרטים בבנקים למשכנתאות.

תוספות לרוכשי דירות באזורי עדיפות לאומית

- ברוב היישובים באזור עדיפות לאומית א' תינתן תוספת סיוע לכל רוכשי הדירות או הבונים ביתם.
- התוספת בסך 100,000 ₪, בהלוואה בריבית בגובה 4.5% ל-20 שנה.
- החזר חודשי התחלתי כ-643 ₪ בחודש.

- ברוב היישובים באזור עדיפות לאומית ב' תינתן תוספת סיוע לכל רוכשי דירות או הבונים ביתם. התוספת בסך 70,000 ₪ בהלוואה בריבית בגובה 4.5% ל-20 שנה. החזר חודשי התחלתי כ-444 ₪ בחודש.

את פירוט היישובים ופרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנקים למשכנתאות.

- תינתן תוספת יישובית לזכאי אשר רכש דירה חדשה (יד ראשונה) בבניה רוויה* שאינה צמודת קרקע או שהחל בבנייה עצמית רוויה*, שאינה צמודת קרקע החל מ-10.7.2011. **מענק בסך 60,000 ₪.**

תנאי המענק:

המענק הינו מענק מותנה ויהפוך למענק מוחלט לאחר 10 שנים ממועד העמדתו בתנאי שעמד הזכאי ב-2 התנאים הבאים:

1. במשך שנתיים ממועד אכלוס הדירה, תשמש הדירה נשוא המענק למגורי הזכאי בלבד.
2. לא העביר הזכאי את זכויותיו בדירה במשך 10 שנים ממועד קבלת המענק, אלא לפי תנאי הגרירה**.

הסיוע יינתן ביישובים הבאים בלבד: אופקים, בית שאן, בועיינה-נוג'ידאת, דימונה, טבריה, חורה, ירוחם, כרמיאל, כפר מנדא, מגדל העמק, מעלות תרשיחא, יפיע, מצפה רמון, נהריה, נחף, נצרת, נצרת עילית, נתיבות, סחי'ן, עכו, ערד, צפת, קרית שמונה, רהט, שדרות, חצור הגלילית, אל-סייד, שלומי.

* בנייה רוויה = בנייה של לפחות 4 יחידות דיור לדונם.

** המענק ניתן לגרירה ללא שינוי בתנאים, לדירה חדשה ו/או לדירה מיד שנייה, בבניה רוויה לכל אחד מהיישובים המוזכרים לעיל.

תנאים כלליים לקבלת משכנתא

- קבלת הסיוע מותנית בהעברת הזכויות בדירה הנרכשת או נבנית, על שמכם ורישום המשכנתא עליה.
- הסיוע יינתן רק אם נותרה יתרת תשלום להשלמת רכישת הדירה.
- כספי הסיוע יועברו ישירות לחשבון הבנק של המוכר. לצורך ההעברה הבנקאית, יופקד בבנק למשכנתאות, אישור בכתב שיכלול את פרטי חשבון הבנק של המוכר, אילו יועברו כספי המשכנתא.
- הסיוע לבנייה עצמית ניתן בשלבים לפי התקדמות הבנייה.

השתתפות בשכר דירה

משרד הבינוי והשיכון נותן מענק חודשי לתשלום שכר דירה למשפחות חד-הוריות חסרות דירה בתוכנית "ותיקים" על פי קריטריונים קבועים.

לידיעתכם:

מי שרכש דירה, יכול להמשיך ולקבל השתתפות בשכר דירה עד מועד הכניסה לדירה. לרוכשי דירה מ"יד-שנייה" עד לכניסה לדירה ולא יותר מ-6 חודשים, כפוף לכללי הזכאות לסיוע בשכ"ד. פרטים נוספים ניתן למצוא בעלון סיוע בשכר דירה למשפחות חד-הוריות חסרות דירה בתוכנית "ותיקים".

תהליך הגשת בקשה לסיוע בדיוור

- את הבקשה לסיוע תוכלו להגיש בכל סניף בנק למשכנתאות ברחבי הארץ.
- לצורך הגשת הבקשה לסיוע בדיוור והוצאת תעודת זכאות, יש להמציא את המסמכים הבאים:
- תעודת זהות הכוללת את הספחים וכן תעודות זהות של ילדים בוגרים (עד גיל 21) הגרים עמכם.
 - אישור על מספר חודשי שירות חובה בצה"ל/שירות לאומי מאחד הגורמים הבאים:
 - קצין העיר/ אחת האגודות לשירות לאומי המפורטות בנהלים/ משרד הביטחון/ משרד החינוך.
 - תעודת גירושין.
 - הסכם גירושין שקיבל תוקף של פסק דין בסמוך ולפני הגירושין.
 - תצהיר על מגורים ללא ידוע בציבור.
 - תמצית רישום ממשד הפנים בנוגע לתאריך נישואין אחרון.
 - אלמן/נה: תעודת פטירה של בן/בת זוג.
 - עגונות: אישור מהרבנות על עגינות.
- קביעת הזכאות לסיוע, כרוכה לעתים בבדיקות הנערכות מטעם משרד הבינוי והשיכון (כגון חקירות לאימות נתונים) המאריכות את זמן הטיפול בבקשה.
- לאחר ביצוע הבדיקות הנדרשות, ינפיק לכם משרד הבינוי והשיכון תעודת זכאות שתינתן לכם בבנק בו הגשתם את הבקשה.
- תעודת הזכאות** היא המסמך המאשר את זכאותכם, רמת הסיוע לה הנכם זכאים וכן את התנאים והמגבלות שנקבעו.
- תוקף תעודת זכאות הוא לשנה מיום הגשת "בקשה לסיוע בדיוור".
- את הסיוע לרכישה אפשר לקבל בכל אחד מסניפי הבנקים למשכנתאות, לאו דווקא בבנק בו הונפקה תעודת הזכאות.

שימו לב!

**לפני כל התקשרות חוץ אתם מהצ'יט, ודאו שתצורת הזכאות שלכם בתוקף
ובדקו מהו הסיוע הצדכני לו אתם זכאים.**

אפשר גם לערער

קיימת אפשרות לערער על הזכאות או הדחייה שנקבעה לכם בפני ועדות הערעורים של משרד הבינוי והשיכון:

- ועדת אכלוס עליונה.
- ועדת אכלוס ציבורית.

את הערעור יש להגיש באמצעות סניף הבנק למשכנתאות, בצירוף מסמכים התומכים בבקשה.

לתשומת לבכם!

*דיון בוצע על הצדדים החייבים בדיוקת ממשלות נוספות, לפיכך האמיתיות בסכומות
עד לקבלת התשובה.*

המשרד לקליטת עליה

www.moia.gov.il

סיוע המשרד לקליטת העלייה למשפחות חד-הוריות

במהלך השנה הראשונה לעלייה מסייע המשרד לקליטת העלייה לעולים חדשים במגוון תחומים, ובכללם למשפחות חד-הוריות, העשויות להיות זכאיות לסיוע המשרד כדלקמן:

1. משפחות חד-הוריות, ככלל העולים הזכאים, עשויות לקבל את סיוע המשרד במגוון נושאים

כגון קבלת תשלומי סל קליטה – סיוע כספי בחצי השנה הראשונה; לימודי עברית באולפן; בניית תכנית קליטה אישית עם יועצת הקליטה; הפניה לקורס הכנה לבחינות רישוי; סיוע מיוחד למדענים במסגרת המרכז לקליטה במדע, סיוע לעולים יזמים עסקיים ועוד. באשר לסל קליטה, להלן פירוט התשלומים למשפחות חד-הוריות מקרב העולים (נכון לינואר 2012):

תשלום מס'	משפחה חד-הורית	חד-הורי בגיל טרום פנסיה	גמלאי חד-הורי
נתב"ג מזומן	2,300	2,600	1,250
השלמת נתב"ג לחשבון הבנק	1,378	1,381	2,125
תשלום 1	4,188	5,026	2,556
תשלום 2	4,188	5,026	2,556
תשלום 3	4,188	5,026	2,556
תשלום 4	4,188	5,026	2,556
תשלום 5	4,188	5,026	2,556
תשלום 6	4,188	5,026	2,556
סה"כ סל קליטה	28,806	33,837	18,711

2. משפחות חד-הוריות נמנות עם קבוצות הזכאות העשויות לקבל הבטחת קיום לנתמכים במסגרת נוהל נתמכים של המשרד לקליטת העלייה.

המשרד לקליטת העלייה מעניק הבטחת קיום לעולים "נתמכים" שאינם יכולים לעבוד מסיבות גיל, מצב בריאותי, מצב משפחתי או מסיבות סוציאליות. ככלל, הבטחת קיום זו ניתנת לעולים שהם ובני זוגם אינם מקבלים סיוע אחר מן המשרד לקליטת העלייה או מן המוסד לביטוח לאומי. כמו כן, בני משפחה שבה אחד מבני הזוג עובד ומשכורתו מעל לשכר המינימום או המקבל גמלה או קצבת קיום מן המוסד לביטוח לאומי (קצבת זקנה, שאירים, מזונות, נכות, הבטחת הכנסה) אינם זכאים להבטחת הקיום לנתמכים.

משפחות חד-הוריות נמנות עם קבוצות הזכאות שעשויות לקבל הבטחת קיום לעולים "נתמכים", אם ענו על כל כללי הזכאות.

תנאים נוספים למשפחות חד-הוריות לשם קבלת הבטחת קיום לנתמכים:

- הילד/הילדים מתגורר/ים עם ההורה
- גיל הילד הצעיר במשפחה הוא עד 7 שנים

תקופת הזכאות להבטחת קיום כנתמכים והתנאים לקבלתה:

- הסיוע מתחיל לאחר סיום קבלת "סל קליטה", כלומר, החל בחודש ה-7 וכלה בתום החודש ה-12 מיום העלייה.
- משך הסיוע הוא עד 6 חודשים.
- בתום השנה הראשונה לעלייה יש לפנות למוסד לביטוח לאומי לקבלת הבטחת הכנסה בהתאם לנהלים של הביטוח הלאומי.
- סכום הסיוע משתנה בהתאם למספר הנפשות הזכאיות במשפחה הרשומה באותה תעודת עולה.

אופן קבלת הבטחת הקיום לנתמכים:

יש לפנות ליועצת הקליטה האישית במשרד לקליטת העלייה הקרוב למקום המגורים, להגיש בקשה לסיוע ולהציג את המסמכים הדרושים. לזכאים יועבר סכום הסיוע ישירות לחשבון הבנק אחת לחודש.

3. משפחות חד-הוריות עשויות לקבל סיוע במסגרת הוראת שעה של אגף תעסוקה

משפחות חד-הוריות אשר בהן ראש המשפחה לומד/ת בקורסים המופעלים על ידי אגף תעסוקה במשרד לקליטת העלייה, מעל 24 שעות שבועיות, עשויות להיות זכאיות בתנאים מסויימים לתשלום דמי קיום. פרטים על תנאי הזכאות לסיוע ניתן לקבל אצל יועצת הקליטה האישית. סיוע זה ניתן על-פי הוראת שעה, שתוקפה מוגבל והיא עשויה להשתנות.

4. משפחות חד-הוריות נמנות עם קבוצת הזכאות העשויות לקבל סיוע בדיור ציבורי

דיור ציבורי:

משפחה חד-הורית עשויה להיות זכאית לפתרון של דיור ציבורי, על פי תנאי הזכאות והנהלים של המשרד לקליטת העלייה ושל משרד הבינוי והשיכון. קבלת דיור ציבורי תלויה בקריטריונים כגון תאריך העלייה, מספר הילדים, מצב בריאותי, מצב סוציו-אקונומי ועוד. ההרשמה לתור הממתינים מתבצעת במשרד לקליטת העלייה. תקופת הזכאות לדיור ציבורי היא עד עשר שנים מיום העלייה, לאחר תקופה זו, העולים העונים על הגדרות הזכאות של המשרד לקליטת העלייה יועברו לטיפולו של משרד הבינוי והשיכון, והוא יבחן את זכאותם על פיו נהליו.

שימו לב:

לפרטים נוספים על סיוע המשרד לקליטת העלייה למשפחות חד-הוריות ולתנאי הזכאות המדויקים, אנא פנו ליועצת הקליטה האישית. לפני אתם שנוקטים פעולה כלשהי, יש לבדוק את זכאותכם עם יועצי הקליטה.

במקרה של אי התאמה בין הכתוב בפרסומים לבין החוקים והנהלים הקיימים, החוקים והנהלים הם הקובעים.

משרד המשפטים

www.justice.gov.il

האגף לסיוע משפטי (אזרחי)

האגף לסיוע משפטי מעניק סיוע משפטי בשטח המשפט האזרחי, על פי חוק הסיוע המשפטי תשל"ב-1972, לזכאים ועומדים בקריטריונים של מצב כלכלי וסיכוי משפטי.

הסיוע המשפטי ניתן בכל נושאי המעמד האישי, הגנה על זכויות מגורים, תביעות נגד מעבידים, תביעות נגד המוסד לביטוח לאומי, תביעות כספיות/נזיקין וייצוג חייבים בלשכות ההוצאה לפועל.

הסיוע המשפטי ניתן באמצעות מינוי עורך דין המייצג את הזכאי בבית המשפט הזכאות נבדקת בהתאם לגובה ההכנסות והסיכוי המשפטי.

כתובות וטלפונים של הלשכות לסיוע משפטי

איזור	כתובת	טלפון	פקס
הנהלה	רחוב הסורג 1 בית מצפה קומה 2	02-6211333	02-6211377
ירושלים והדרום	רחוב בן יהודה 34, מגדל העיר קומה 21, מיקוד 94320	02-5696200	02-6259552
תל אביב	הנרייטה סולד 4 תל אביב	03-6932777 03-6568120	
חיפה	רחוב פל-ים, קרית הממשלה	04-8633666	04-8633679
באר שבע	שדרות יצחק רגר 11, מגדל שבע מיקוד 84200	08-6299271	08-6299275

משרד החינוך התרבות והספורט

cms.education.gov.il

נוהלים מיוחדים

מנכ"ל המשרד פרסם חוזר הוראות מנכ"ל למנהלי בתי הספר ולגני הילדים (מיוחד נ"ז, ב' באייר התשנ"ז, מאי 1996), בנוגע לקשר עם הורים פרודים וגרושים. מדיניות המשרד מחייבת קשר של בית הספר וגן הילדים עם ההורה שאינו מחזיק את הילד, כל עוד אין איסור מפורש על פי דין.

להלן העתק ההוראות:

הקשרים עם בית הספר של הורים החיים בנפרד תיקון לחוזר מס' 1/סעיף 36, 1.9.88

להלן הנחיות כיצד יש לפעול בכל מקרה שנודע שהורי תלמיד הם בהליכי גירושין ו/או פרודים או גרושים הכוונה היא שנודע על כך מכל מקור שהוא: במידה ויש ספק בנכונות המידע, על המורה לברר אם הוא מדויק. לעתים יתקבל המידע מילד או מבן משפחה אשר יבקשו לשמור את הדבר בסוד ולא להעבירו לאף אחד, ועל המורה לעשות מאמץ למצוא את הדרך להניע את המוסר להתיר את המידע, לפחות לתפוצה הנחוצה לצרכים טיפוליים לטובת הילד:

א. נודע למחנך הכתה על קיומה של בעיה בתחום האמור, יודיע על כך למנהל בית הספר ו/או ליועץ החינוכי

ב. מחנך הכתה או היועץ החינוכי יזמן את ההורים לשיחה משותפת או לשיחות נפרדות, בתחילת שנת הלימודים הראשונה לשיחה משותפת או לשיחות נפרדות, לפי שיקול דעת בית הספר, וזאת במגמה לברר את העובדות הנוגעות לתלמיד ולקשריו עם הוריו וכן כדי לקבל כתובות ומספרי טלפון של שני ההורים.

בשיחה זו תובהר לכל אחד מההורים החשיבות שבקיום קשר תקין עם שני ההורים, גם כאשר הילד עצמו איננו מפגין רצון או נכונות לקשר עם ההורה הלא מחזיק. בשיחה זו יקבעו דפוסי התקשורת והעברת המידע מבית הספר להורים.

ג. אם ניתן פסק דין בענין החזקת הילד יבקש מנהל בית הספר או המחנך מההורים כי ימצאו לו העתק מפסק הדין. לאחר קבלתו יפעל בהתאם לאמור בו. אם לא נאסר על פי פסק הקשר בין ההורה שאינו מחזיק בילד לבין הילד, חובתו של בית הספר לדווח לפי כתובות וטלפונים נפרדים לשני ההורים בכל הקשור ללימודיו בהתנהגותו ובבריאותו של הילד. דיווח זה יכלול בין היתר היעדרויות מכל סיבה שהיא ותעודות כפולות שתוחזרנה לבית הספר לאחר החתמתן על ידי כל אחד מההורים בנפרד.

ד. אם יש לבית הספר ספקות לענין פסק הדין, פירושו או תוקפו, יפנה המנהל את שאלותיו ללשכת היועץ המשפטי של המשרד.

ה. גם, ובפרט, כאשר החזקת הילד היא חד צדדית יעשה בית הספר כל מאמץ לשתף את שני ההורים בפעילויות החינוכיות בבית הספר שהילד משתתף בהן. בבחירת מגמה לימודית למשל חובתו של בית הספר לשתף את ההורים בהחלטה. אם מפגש משותף של ההורים אינו אפשרי בשל יחסיהם המעורערים יעדכן בית הספר את שני הצדדים, או ישתתף לסירוגין.

ו. במקרים שבהם מתעורר ספק יפנה עובד הוראה לצוות הטיפולי בבית הספר או למערכת התמיכה הייעוצית שבית הספר קשור אליה.

רשות השידור

www.tba.org

אגרת טלוויזיה

מקבלי הבטחת הכנסה מקבלים פטור מהאגרה רק אם הם עומדים בשני תנאים:

1. קבלו הבטחת הכנסה בחודש דצמבר 2002.
2. מחודש מאי 2004 עד היום מקבלים הבטחת הכנסה ללא הפסקה של יותר מחצי שנה.

משנת 2007 מקבלי קצבת זקנה פטורים מתשלום האגרה.

משרד הבריאות

www.health.gov.il

עקרונות ביטוח בריאות ממלכתי

1. **ביטוח לכל:** חובת הביטוח הרפואי חלה על כל תושב במדינה.
2. **חופש בחירה:** כל תושב רשאי להצטרף לכל קופה על פי בחירתו. מעבר מקופה לקופה אפשרי לאחר צבירת שנת ותק אחת לפחות בקופה הנעזבת.
3. **הגדרת סל שירותים:** החוק מגדיר ומפרט את סל השירותים להם זכאי כל תושב.
4. **אחריות הקופות:** קופה אחראית כלפי כל מי שרשום בה למתן מלוא שירותי הבריאות להם הוא זכאי על פי חוק זה.
5. **תשלום דמי ביטוח:** דמי ביטוח יגבו כאחוז מהכנסתו של המבוטח על ידי המוסד לביטוח לאומי. שיעור דמי הביטוח: 3.11 דמי ביטוח עד הכנסה בשיעור 50% מההכנסה הממוצעת במשק. 4.81 דמי ביטוח על הכנסה העולה על 50% ההכנסה הממוצעת במשק.
6. **הקצאת מקורות לקופות החולים:** מקורות המימון של חוק ביטוח בריאות מוקצים לקופות החולים על בסיס מספר המבוטחים בכל קופה וקופה וגילם, בנוסף ישנה הקצאה מיוחדת עבור מחלות קשות.
7. **אחריות המדינה להשלמת הסל:** המדינה אחראית מתקציבה השוטף להשלים את מקורות המימון של החוק עד לגובה עלות סל השירותים המפורטת בחוק.

משרד התחבורה

www.mot.gov.il

הנפקת תעודות זכאות להנחה בתעריפי הסיעה בתחבורה ציבורית מתבצעת על ידי משרד התחבורה על פי נתונים המועברים מהמוסד לביטוח לאומי.

להלן הקריטריונים להכללת אדם ברשימת הזכאים מהמוסד לביטוח לאומי:

גברים ונשים שמלאו להם 18 וטרם מלאו להם 65 שנים לגבר ו-60 שנים לאישה, שהמוסד לביטוח לאומי משלם להם אחת מהגמלאות המפורטות להלן:

◀ קצבת שאירים עם השלמת הכנסה;

◀ גמלת נכות;

◀ גמלת הבטחת הכנסה ששולמה לפני 1.8.2003 ולא חלה הפסקה של ששה חודשים בקבלתה.

ההנחה ניתנת לכל הקווים שתעריפי הנסיעה בהם עד 24 ש"ח (קוד 12).

הערה: מחיר קוד 12 משתנה בהתאם להעלאת תעריפי הנסיעה והמפעילים השונים.

לזכאים נשלחת תעודת זכאות ממשרד התחבורה.

משרד הביטחון

www.mod.gov.il

אגף משפחות והנצחה : הינו גוף המבטא כבוד הוקרה ומחוייבות לנופלים ולבני משפחותיהם. אגף משפחות והנצחה הוקם בפברואר 2005 ושימש בעבר כחלק מאגף השיקום אשר שירת שתי אוכלוסיות: אוכלוסיית נכי צה"ל ואוכלוסיית המשפחות השכולות.

ההפרדה היוותה אפשרות טיפול ממוקד בכל אוכלוסיה על פי צרכיה המיוחדים.

פעילות האגף מושתתת על חקיקה ממלכתית מכוח שני חוקים עיקריים:

1. חוק בתי קברות צבאיים התש"י (1950).
2. חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) – התש"י (1950)

אגף משפחות והנצחה פועל בפריסה ארצית של שישה מחוזות הנותנים שירות למשפחות השכולות ברחבי הארץ. עובדי האגף פועלים מתוך תחושת שליחות וחוב מוסרי לביטוי כבוד הוקרה ומחוייבות לנופלים במערכות ישראל.

זכויות והסדרים משפטיים

מידע זה הינו כללי בלבד,
מוצג לפנות לקבלת יעוץ משפטי
ובמקרה הצורך גם סיוע משפטי ממשי לצורך מימוש כל הזכויות הנוגעות
למשפחות חד הוריות - הורים וילדיהם הקטנים.

לנוחיותכם, קיים מילון מונחים בסוף פרק זה.

מסמכים

**בעת פניה למוסדות ולגופים שונים
לצורך מיצוי זכויות ומימוש הסדרים,
מוצע להצטייד במסמכים שונים, כגון:**

- צילום תעודת זהות כולל הספח (בו מצוין המצב המשפחתי ופרטי הילדים);
- תעודת לידה של הילד/ים;
- צילום תעודת גירושין או תעודת פטירה;
- אישור על פתיחה בהליך לגירושין;
- אישור על שירות בצה"ל;
- הסכם גירושין הקובע מי מחזיק בילדים והארץ בה נעשה ההסכם;
- אישור המוסד לביטוח לאומי על קבלת קצבאות;
- צילום מאושר של פסק דין הקובע גובה מזונות;
- תעודת עולה;
- צילום שלושה תלושי משכורת אחרונים.

החזקה ואפוטרופסות על ילדים

על פי חוק האם והאב שווים במעמדם כאפוטרופסים טבעיים של הילדים, לפיכך בהיעדר הסכמה של ההורים בענייני הילדים, יכריע בית המשפט במחלוקת.

בתהליך הגירושין ההורים יכולים לפנות בענייני ילדיהם אל בית המשפט לענייני משפחה או לבית הדין הדתי, בהתאם להשתייכותם הדתית.

כאשר הורים חיים בנפרד, בין שהתגרשו ובין שהם עדיין נשואים, הם רשאים להסכים מי יחזיק בילד ומה יהיו זכויות הביקור של ההורה השני. הסכם זה טעון אישור של בית המשפט. אם לא הגיעו ההורים להסכם, יחליט בית המשפט מי יחזיק בילד לפי שמחייבות הנסיבות, בהתאם לעקרון "טובת הילד". חשוב לציין כי עד לאחרונה היה מקובל שילדים עד גיל שש יישארו אצל אימם (חזקת הגיל הרך סעיף 25 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות) אלא אם קיימות סיבות מיוחדות להחליט אחרת. לאחרונה מסתמנת מגמה של שינוי בתפישה כשעקרון טובת הילד נשאר כגורם מוביל ומכריע.

לבית המשפט סמכות להפקיע את זכויותיו של הורה. אם מצא שאותו הורה אינו מסוגל או אינו מקיים את חובותיו כלפי הקטין וזאת לאחר שניתנה לאותו הורה הזדמנות להשמיע את טענותיו בפני בית המשפט.

החזקת הילדים וחינוכם

בית המשפט לענייני משפחה מחליט לגבי החזקת הילדים על פי עקרון טובת הילד. מעמדם של האב והאם שווים.

ליד בית המשפט לענייני משפחה פועלות יחידות הסיוע שתפקידן לסייע לבית המשפט לענייני משפחה למלא את תפקידו, תוך שילוב ההיבטים המשפחתיים והטיפוליים בתהליכים המשפטיים. היחידות פועלות במטרה למנוע הסלמה של הסכסוך, לגבש פתרונות שיסייעו לשימור 'קשרים משפחתיים' (בעיקר קשרי הורים-ילדים) במהלך הסכסוך ולאחר פתורו. היחידות מורכבות מצוותים רב מקצועיים הכוללים עובדים סוציאליים בכירים, פסיכולוגים ופסיכיאטרים.

השירות הניתן, על פי הפניית בית המשפט, הוא מיידי, נגיש, מקצועי תוך שימוש בהליכי פישור וגישור ומתן מידע וייעוץ.

קביעת טובת הילד בעזרת תסקיר

כאשר ההורים נאבקים ביניהם על החזקת הילד, נעזרת הערכאה המשפטית בתסקיר של עובד סוציאלי שהתמנה כעובד סוציאלי לחוק הסעד (סדרי דין) כדי לקבוע אצל מי יהיה הילד. אם אין די בתסקיר זה, יכול בית המשפט לבקש חוות דעת של גורם מומחה אחר כדי להגיע להחלטה. כאשר הילד בוגר נלקחים בחשבון (הן על ידי בית המשפט והן על ידי עובד סוציאלי לעניין סדרי דין) העדפותיו ורצונותיו.

פסקי דין בענייני ילדים לעולם אינם סופיים, ואם יש שינוי בנסיבות, העשוי להשפיע על מקום הימצאו של הילד וגובה המזונות שהוא מקבל, אפשר להגיש תביעה חדשה.

הוצאת ילד מהארץ

כדי להנפיק דרכון עבור הילד יש להביא את הילד למשרד הפנים, אגף מרשם אוכלוסין.

כאשר מדובר בהורים נשואים, אין נדרשת בדרך כלל חתימת שני ההורים, זאת על סמך סעיף 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות התשכ"ב 1962, הקובע כי: "חזקה על הורה שהסכים לפעולת רעהו, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר".

כאשר מדובר בהורים שאינם נשואים או הורים גרושים (או במקרה של הורים נשואים אשר נודע למשרד הפנים כי אין הסכמת בן הזוג האחד משקפת את הסכמת האחר) - אין הנחה בדבר הסכמה ולפיכך נדרשת הסכמת שני ההורים או פסק דין (לרבות הסכם מאושר של ידי בית המשפט) הקובע אפוטרופסות לאחד ההורים בילד, או המסמיך את אחד ההורים להוציא לקטין דרכון ללא הסכמת ההורה השני. במקרה של אמהות לא נשואות, כאשר לא ידוע שם האב נדרשת חתימת האם בלבד.

חטיפת ילדים

החוק נועד ליישם את האמנה הבין לאומית בדבר היבטים אזרחיים של חטיפת ילדים בין לאומית שעליה חתומה גם מדינת ישראל.

מטרת האמנה והחוק שחוקק בעקבותיה, הינה להבטיח לאלתר החזרת ילדים שנחטפו מההורה המשמורן או מגוף אחר בעל זכויות משמורת על הילד, למדינה ממנה נחטף הילד.

בנוסף לכך, חלה האמנה גם על מקרים בהם לא הוחזר הילד למדינה ממנה בא כשהוא מבקר במדינה מתקשרת אחרת.

מטרה נוספת של האמנה והחוק הינה להבטיח שזכויות המשמורת וביקור שנקבעו במדינה בה מתגורר הילד, יכובדו על ידי כל המדינות החתומות על האמנה, גם כאשר הילד מבקר במדינה מתקשרת אחרת.

במסגרת יישום האמנה, נדרשת כל מדינה החתומה עליה, להקים רשות מרכזית שתפקידה לרכז את הטיפול בביצוע הוראות האמנה.

במדינת ישראל, נקבע היועץ המשפטי לממשלה כרשות המרכזית לצורך יישום האמנה והאחריות בפועל לנושא זה הופקדה בידי המחלקה הבין לאומית של משרד המשפטים. המחלקה האמורה מטפלת בכל פנייה למדינת ישראל ממדינה מתקשרת אחרת בנושא האמנה וכן בכל פנייה כזו של מדינת ישראל למדינה מתקשרת אחרת.

עפ"י החוק, מוסמכים עובדים סוציאליים לסדרי דין לפעול בעניין ביצוע האמנה כשנדרשת התערבותם. עובדים סוציאליים אלה פועלים בהתאם להנחיותיה של העובדת הסוציאלית הראשית לסדרי דין, כמקובל, ופעילויותיהם כוללות הגשת תסקירים לבתי המשפט, עריכת בדיקות לצורך איסוף מידע וכן נקיטת אמצעים כדי להגן על ילדים בסיכון במידה שמתעורר צורך בכך.

מזונות

מזונות הילדים

חובת ההורים לזון את ילדיהם נקבעת בהתאם לדין האישי. ובכל מקרה חוקי מדינת ישראל מטילים על כלל אוכלוסית ההורים, חובת מזונות כלפי ילדיהם הקטינים עד הגיעם לגיל 18. וזאת ללא קשר להשתייכותם הדתית.

גובה המזונות - ילדים זכאים למזונות ובכלל זה למדור, על פי צורכיהם. ילדים שגדלו במשפחה בעלת אמצעים, הוצאותיהם גדולות יותר ואם מצבו של האב מאפשר זאת - יזכו במזונות גבוהים יותר. מזונות הילדים כוללים הוצאות כלכלה, ביגוד, שיעורי עזר, ריפוי, דמי כיס והוצאות לימוד. המזונות משתלמים לידי ההורה המחזיק בילד, עד הגיע הילד לגיל 18 או עד לסיום לימודיו בבית ספר על יסודי. מעל לגיל זה אין פוסקים מזונות, להוציא במקרים המפורטים להלן.

גובה המזונות מושפע מהכנסות האב בניכוי הוצאותיו. כך לדוגמא, אם אב הקים משפחה חדשה וילדיו מנישואין קודמים מגישים נגדו תביעת מזונות, מתחשב בית המשפט בעובדה שלאב יש משפחה חדשה שהוא חייב בפרנסתה, והוא עשוי להפחית בעת הדיון בתביעה, ממזונות הילדים מהנישואים הקודמים.

תשלום מזונות לבגירים

החוק קובע כי הילדים זכאים למזונות עד הגיעם לגיל 18. עם זאת קיימים מקרים בהם משולמים מזונות גם מעבר לגיל זה:

בתי המשפט האזרחיים מחייבים את האב בדמי כיס והוצאות ביגוד לבנים ולבנות המשרתים בצה"ל, זאת כאשר הבגירים מגישים בעצמם את התביעה לבית המשפט לענייני משפחה.

בהסכם הגירושין הורים רבים נוהגים להסכים על תשלום מזונות לילדים גם מעבר לגיל 18.

במקרים מיוחדים, כמו ילד נכה/חולה נפש/מפגר משולמים מזונות גם מעבר לגיל זה.

הגשת תביעה

התביעה למזונות מוגשת בשם הילדים. כאשר האם תובעת גם את מזונותיה שלה, תהיה התביעה למזונות תביעתם של האשה והילדים כאחד.

אם הגיש צד תביעה לקביעת מזונות הילדים בבית הדין הרבני, יכול הצד השני שלא להסכים להתדיין על כך בבית הדין, משום שתביעה זו אינה כרוכה בתביעת הגירושין. הסמכות לדון במזונות תעבור אז לבית המשפט לענייני משפחה.

במקרים רבים נוצר מצב שבו מזונות האשה שנכרכו בתביעת הגירושין נידונים בבית הדין הרבני, ואילו מזונות הילדים נידונים בבית המשפט לענייני משפחה.

שינוי גובה המזונות

פסק דין הקובע גובה מזונות ילדים איננו סופי. ניתן לחזור ולפנות לבית המשפט כאשר חל שינוי מהותי ומשמעותי בנסיבות ו/או בצורכי הילדים. ההסכם בין ההורים בדבר מזונות ילדים אינו קושר את הילדים במקרה של שינוי בנסיבות. הנסיבות יכולות להיות כאלה שיביאו את המחזיק בילדים לתבוע בשם הילדים הגדלת מזונות. (שינוי בצורכי הילדים, הרעה במצב הכלכלי של האם, שיפור מצבו הכלכלי של האב). כן

יכולות להיות נסיבות שיביאו את המחוייב במזונות לתבוע הקטנת מזונות (ירידה בהכנסה, גידול במספר הנפשות במשפחתו החדשה ועוד).

דרכי גביית מזונות

אם הבעל אינו משלם את המזונות כמתחייב מפסק הדין או מההסכם, אפשר לפעול בשתי דרכים:

גביה באמצעות הוצאה לפועל

יש להגיש את פסק הדין לביצוע הוצאה לפועל, ולפעול בהוצאה לפועל לגביית המזונות מן החייב באמצעים שהתווה לה החוק לצורך זה.

גביית מזונות באמצעות המוסד לביטוח לאומי

חוק המזונות (הבטחת תשלום) קובע כי ניתן לקבל מזונות באמצעות המוסד לביטוח לאומי כאשר קיימים פסקי דין לתשלום שאינם ממומשים על ידי ההוצאה לפועל.

המוסד לביטוח לאומי משלם לזכאית תשלום חודשי ונוקט הליכי הוצאה לפועל של פסק הדין במלואו. אם המוסד מצליח לגבות מהחייב את מלוא סכום המזונות שנקבע בפסק הדין, וסכום זה גדול מדמי המזונות שהמוסד משלם, מקבלים הזכאים את ההפרש. אם המוסד לביטוח לאומי לא גבה את מלוא הסכום מהחייב רשאי הזוכה לגבות את ההפרש באמצעות ההוצאה לפועל.

מי זכאי לדמי מזונות?

- אשה תושבת ישראל שניתן לזכותה או לזכות ילדה הקטן פסק דין לתשלום מזונות אחרי 10.71 על ידי בית משפט או בית דין מוסמך, ואשר בעלה אינו מקיים אותו. ובלבד שהחייב היה תושב ישראל בעת מתן פסק הדין (או ב 24 חודשים לפחות מתוך 48 החודשים שקדמו ליום מתן פסק הדין)
- ילד שפסק דין למזונות ניתן לזכותו והוא אינו בחזקת אמו.

תנאי הזכאות

לאשה - אם יש בחזקתה ילד אחד לפחות, או היא אינה מסוגלת לכלכל את עצמה (גם אם אין בחזקתה ילד) או היא בת 60 שנה ומעלה (גם אם אין בחזקתה ילד).

לילד שאינו בחזקת אמו, וגם אינו גר עימה - אם אין עיקר החזקתו על חשבון אוצר המדינה או רשות מקומית.

מבחן הכנסות - עמידה במבחן הכנסות כפי שנקבע בחוק.

יצוין כי המוסד לביטוח לאומי אינו משלם רטרואקטיבית.

שיעור המזונות שישולם לה על ידי הביטוח הלאומי יהיה בהתחשב בהכנסה מעבודה ומכל מקור אחר.

סכום התשלום הוא הסכום שנקבע בפסק הדין למזונות או הסכום שנקבע בתקנות המוסד לביטוח לאומי, לפי הסכום הקטן מבין שניהם.

תביעה לדמי מזונות

תביעה לדמי מזונות יש להגיש בסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים, על גבי טופס מיוחד.

מזונות מהורי הבעל

כאשר הבעל נעלם אפשר לתבוע מהוריו לשלם מזונות לנכדיהם, בתנאי שאמנם אין לאשה כל מקור הכנסה אחר. כל זאת בתנאי שמצבם של הורי הבעל מאפשר להם לשלם מזונות.

אלמנות ומזונותיהן

אלמנות - מצב משפטי של איש או אשה שבן זוגם נפטר. קיימים מצבים שונים של אלמנות המזכים בזכויות שונות ממקורות שונים, כגון: צה"ל, המוסד לביטוח לאומי ועוד: אלמנות צה"ל, אלמנות נפגעי פעולות איבה, אלמנות שאירים, אלמנות נפגעי עבודה.

מזונות מהעזבון

אלמנה, ידועה בציבור, ילדים והורים הזקוקים למזונות גם אם אינם נכללים בין היורשים של אדם על פי צוואה זכאים לקבל מזונות מהעזבון.

בקביעת הזכות למזונות וגובהם, יתחשב בית המשפט בשווי העזבון, חלקו של הזכאי כיוורש, רמת החיים של המוריש ושל הזכאי, רכוש הזכאי והכנסות הזכאי מכל מקור שהוא. זכותה של בת זוג תקבע על פי הכתובה המגיע לאשה על פי הכתובה מנוכה מחלקה בעזבון כיוורשת.

האלמנה זכאית למזונות כל זמן אלמותה, אולם בית המשפט רשאי לתת לאלמנת מוריש הנישאת שנית - מענק חד פעמי, אם נראה לו שהנסיבות מצדיקות זאת, בהתחשב בזכויות ילדי המוריש.

אלמנת המוריש - שערב מותו של בעלה נשללה ממנה הזכות למזונות ממנו, מכל סיבה שהיא, אינה זכאית למזונות מעזבונו.

ידועה בציבור - שלא היתה נשואה כדין לאחר, זכאית למזונות מהעזבון של בן זוגה שנפטר, כאילו היו נשואים.

הורי המוריש - שפרנסתם היתה על המוריש ערב מותו, זכאים למזונות מן העזבון כל ימי חייהם.

ילדי המוריש - זכאים למזונות עד מלאת להם 18 שנים. ובמקרים חריגים (כגון: נכות, מחלת נפש וכד') אף מעבר לזה. כמו כן רשאי בית המשפט לקבוע, בנסיבות מיוחדות, שילד יהיה זכאי למזונות מן הירושה עד הגיעו לגיל 23.

קרנות פנסיה

חלק מקרנות הפנסיה מבטיחות פנסיה לאלמן/נה וליתומים. על כל עובד/ת לבדוק את תנאי קרן הפנסיה בה הוא מבוטח.

אבהות

הכרה באבהות

פנויה שילדה ילד מיחסים עם גבר ללא נישואין, יכולה לתבוע שתוכר אבהותו וחיובו במזונות הילד. כיום ניתן לקבוע אבהות באמצעות בדיקת רקמות (של דם), שאמינותה גבוהה והדיוק בה קרוב למאה אחוז. בדיקה גנטית לקביעת אבהות נערכת אך ורק על פי צו של בית המשפט לענייני משפחה.

אם נתבע מגבר לעבור בדיקה כזו, והוא מסרב, יכול בית המשפט להסיק מכך שיש אמת בטענה המייחסת לו אבהות. משנת 2008 רשאי בית המשפט לצוות על ביצוע הבדיקה גם בלא הסכמת הנבדק.

אם מכיר האב באבהות, יוכלו להצהיר על כך שני ההורים עוד בבית החולים והילד ירשם על שמו במשרד הפנים (לא די בהצהרת האב כאשר האם מתנגדת!).

ההצהרה יכולה להיעשות עד הגיע הילד לגיל שנה בלשכות מרשם האוכלוסין. לאחר מכן לא ניתן יהיה לרשום את האבהות בהיעדר פסק דין.

כאשר מדובר בילד שנולד לאשה שהייתה נשואה בתוך 300 יום שלפני הלידה, והנטען לאבהות אינו בעלה, הרישום יעשה על סמך פסק דין בלבד ולא על סמך הודעת ההורים.

על פי החוק בישראל כל ילד שנולד בנישואין או מחוץ לנישואין, הוא ילד חוקי. ילד שנולד לאשה יהודייה, נשואה שלא מבעלה, כאשר הבעל וכן אבי הקטין הינם יהודים, נחשב על פי ההלכה - ממזר.

אם תוכח האבהות בבית המשפט, ירשם הילד על שם האב במשרד הפנים. האב יחוייב במלוא מזונות הילד והילד ייחשב ליורשו, משום שבעיני החוק, לצורך מזונות וירושה, שווה ילד שנולד מחוץ לנישואין לילד שנולד בנישואין.

אם אב נעלם לאחר שאבהותו הוכחה, ניתן להגיש תביעה למזונות נגד הוריו, בתנאי שאין לאשה כל מקור אחר לקיום ותוכח יכולתם הכלכלית של הורי האב.

בדיקת רקמות לצורך הכרה באבהות

נשים היולדות ילד מחוץ למסגרת הנישואין ורוצות להוכיח את אבהות הגבר (המסרב להכיר) באבהות, נדרשות לפנות לבית המשפט לענייני משפחה לקבלת החלטה באמצעות בדיקת רקמות. לצורך כך יש לפנות למרכזים רפואיים: שיבא - תל השומר, בילינסון-רבין, ביי"ח הדסה בירושלים, בית חולים רמב"ם בחיפה והמכון לרפואה משפטית.

בדיקת הרקמות כרוכה בתשלום. ניתן להגיע להסדר לגבי חלוקת נטל התשלום בין ההורים.

חוק השמות

ילד שנולד כשאמו אינה נשואה לאביו, מקבל מלידה את שם משפחת אמו. זולת אם רצתה האם שיקבל את שם משפחת האב והאב הסכים לכך. או שהאם הייתה ידועה בציבור כאשתו של האב שאז היא יכולה לתבוע בבית המשפט הענקת שם המשפחה של האב למרות רצונו. אם הסכימו ההורים, יקבל הילד את שמות המשפחה של שניהם.

ידועים בציבור והסכמים חיים משותפים

ידועים בציבור הם איש ואשה החיים יחד ללא נישואין, חיים חיי אישות כבעל ואשה ומנהלים משק בית משותף. מעמדם אינו שווה למעמדם של בני זוג שנישאו כדת וכדין, והם זכאים לזכויות שהוענקו להם במפורש בחקיקה. או על פי הפסיקה.

בני זוג החיים כידועים בציבור, יכולים לערוך ביניהם הסכם שייקבע את כל מחויבויותיהם זה לזה. את הזכויות והחובות לגבי ילדיהם מנישואים קודמים והילדים שייוולדו להם, וכן חיובים במזונות ובעלות ברכוש השייך לכל אחד מהם. הסכם כזה מבהיר את מעמדם, קובע את זכויותיהם לעתיד ואת דרך פירוק השותפות ביניהם.

קיימים חוקים רבים המכירים בזכויות הידועים בציבור, חוקי תגמולים, וירושה, גמלאות, נכים, משפחות חיילים שנספו במערכה, נכי מלחמה בנאצים, נפגעי ספר, פיצויי פיטורין וחוק השמות. כמו כן קיימים תקנוני קרנות פנסיה שונות המכירים בזכויות ידועים בציבור.

להלן כמה מהחוקים העיקריים המתייחסים לידועים בציבור:

חוק הירושה תשכ"ה-1965

קובע שהידועים בציבור יורשים האחד את השני כאילו היו בני זוג נשואים, אם לא ציוו אחרת בצוואה. זאת בתנאי, שלאף לא אחד מהם היה בן זוג אחר כחוק, כאשר אחד מבני הזוג הידועים בציבור אינו רוצה שרכושו יעבור לאחר, הוא צריך לערוך צוואה שתקבע למי יעבור רכושו לאחר מותו.

ידועה בציבור הרוצה לממש את זכותה במסגרת חוק הירושה במקרה של פטירתו של בן זוגה, צריכה להגיש לרשם לענייני ירושה בקשה לצו ירושה.

או צו קיום צוואה אם בן הזוג כתב בחייו צוואה.

חוק הגנת הדייר (נוסח משולב) תשל"ב-1972

מקנה זכויות בשכירות מוגנת, לידוע או לידועה בציבור, ובלבד שהתגורר במחיצת השוכר, בסמוך לפטירתו, במשך 6 חודשים לפחות.

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשי"ד-1953

מקנה זכויות לקבלת גימלת שאירים לידועה בציבור כמו לאמנה ובלבד שהוכיחה את שני המרכיבים (חיי אישות ומשק בית משותף) של החיים המשותפים.

עגונות ומעוכבות גט

עגון/נה - מי שנשאר קשור בקשרי נישואין לאחר שכן זוגו עזבו בלא גט.

אשה עגונה אינה יכולה להינשא לאחר מכיוון שהיא מקודשת לבעלה עד לקבלת גט או עד לפטירתו לעומת זה גבר שאשתו נטשה אותו, עשוי לקבל היתר לשאת אישה שניה).

ילדי אישה עגונה מגבר אחר נחשבים לממזרים.

כאשר רכוש המשפחה רשום כולו, או בחלקו, על שם הבעל הנעדר - אין לאשה אפשרות לממש אותו.

שחרור עגונה מכבליה יכול היעשות רק בבית דין רבני שהוא הגוף הבלעדי המוסמך לדון בנושא גירושים בישראל. בתי הדין מנסים לעזור לעגונות ואם ידועה הארץ אליה נסע הבעל ינסו לאתר אותו ולשכנעו לשלוח "גט על ידי שליח" ממקום מושבו לאשה בישראל.

קיימת אפשרות למצוא את הבעל על ידי הגשת בקשה למשרד הפנים שלא יאשר לבעל את הארכת תוקף הדרכון אם יפנה לקונסוליה לחדשו. פניה זו של הבעל תאפשר לאתר את מקומו.

"מעוכבת מחמתו להינשא" - אשה שבעלה מעכב אותה מלהינשא לאחר, ובית דין פסק חיוב לתת גט, זכאית למזונות מוגדלים, גם אם היא משתכרת למחייתה ולמלוא הוצאותיה.

כפיית גט - במקרים מיוחדים ונדירים נותן בית דין רבני פסק דין הכופה את מתן הגט על הבעל. החוק מסמיך את היועץ המשפטי לפנות לבית המשפט לענייני משפחה ולבקש לאסור את הבעל הסרבן.

עיכוב יציאה מהארץ

אם קיים חשש שהבעל יעזוב את הארץ ניתן להוציא צו לעיכוב יציאתו מישראל.

צו עיכוב יציאה ניתן לקבל הן בבית משפט אזרחי הן בבית הדין הרבני והן בבית הדין השרעי.

לצורך קבלת הצו יש להמציא לבית הדין או לבית המשפט פרטים מלאים על הבעל: שם, שנת לידה, שם האב, מספר תעודת זהות ומספר דרכון (אם יש).

בבית משפט אזרחי - ניתן הצו אך ורק לצורך הבטחת תשלום המזונות. בית המשפט יוציא צו עיכוב מידי למספר ימים בלבד, ויזמין את הבעל לדיון.

בית משפט אזרחי אינו דן במניעת עיגון האשה ואינו נותן צו עיכוב במטרה למנוע מצב זה, אם קיים חשש לעיגון - צריך לפעול דרך בית הדין הרבני.

בבית הדין הרבני ניתן הצו הן לצורך מניעת עיגון כדי שהבעל לא יצא מהארץ וישאיר את האשה ללא גט והן לצורך הבטחת מזונות כדי שלא תישאר ללא אמצעי מחייה.

לדיון בבקשה לעיכוב היציאה בבית הדין הרבני, אין מזמינים את הבעל ואין מודיעים לו אלא לאחר שהוצא נגדו צו כזה. עם קבלת הצו יש למוסרו מיד למטה הארצי של משטרת ישראל בירושלים ומשם נשלחת ההודעה לתחנות המשטרה בכל נקודות היציאה מהארץ.

תוקפו של צו עיכוב יציאה הוא לשנה בלבד וצריך לזכור לחדש אותו מידי שנה מבעוד מועד.

לאחר הגירושין מתבטל צו העיכוב למניעת עיגון, ונשאר בעינו צו העיכוב להבטחת המזונות של הילדים.

סנקציות כלפי סרבני גט

חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין) התשנ"ה-1995 ותיקון (התשנ"ח-1998) החוק קובע כי ניתן להוציא צו הגבלה כלפי אדם שאינו מציית לפסק דין של בית הדין הרבני הקובע כי על בני הזוג להתגרש. אין החוק קובע באילו מקרים אפשר יהיה להחיל את ההגבלות על סרבן הגט ובפועל כל בית דין יחליט אם ובאיזה פסק דין יחיל את ההגבלות. כאשר ניתן פסק דין לכפיה נגד הבעל, אפשר להכניס את הבעל למאסר ומי שהינו אסיר בכלא מסיבות שאינן קשורות לענייני נישואין וגירושין, ניתן על פי חוק זה להגביל את חירותו בכלא (חופשות וקיצור שליש או הקדמת שחרור).

כמו כן ניתן על פי חוק זה למנוע יציאתו של אדם מהארץ, למנוע קבלת דרכון ישראלי, לקבל, להחזיק או לחדש רשיון נהיגה, להתמנות או להבחר או לשמש במשרה על פי דין או במשרה בגוף מבוקר, לפתוח או להחזיק חשבון בנק או למשוך המחאות מחשבון בנק (כמו לקוח מוגבל). ועוד.

צו הגבלה דומה ניתן להוציא כנגד אשה המסרבת, בניגוד לקביעת בית הדין, לקבל גט מידי בעלה.

צוואות וירושות

ירושה על פי דין

על פי חוק הירושה תשכ"ה-1965 באין צוואה מתחלק העיזבון בין יורשים עלפי דין.

ואלה היורשים וחלקם בעיזבון:

בן הזוג: מקבל את המטלטלין, המכונית ומחצית העיזבון.

אם לא נותרו יורשים אחרים המפורטים להלן, הוא יורש את כל העיזבון.

אם יורש בן הזוג יחד עם אחים של בן הזוג המנוח, מקבל בן הזוג שני שלישים מן העיזבון. אולם, אם בני הזוג היו נשואים למעלה משלוש שנים, יורש בן הזוג את דירת המגורים של בני הזוג בשלמותה.

ילדי המוריש: מקבלים את מחצית העיזבון. אם הם יורשים יחד עם בן הזוג.

אם נפטרו ילדי המוריש והותירו צאצאים, מקבלים הצאצאים את חלקם, אם לא נותר בן זוג יורשים הילדים את כל העיזבון.

הורי המוריש: מקבלים את מחצית העיזבון, אם היה למוריש בן זוג ולא היו לו ילדים. אם היה המוריש רווק - יורשים הוריו את כל העיזבון.

אחי המוריש: אם לא היו למוריש ילדים וגם הוריו נפטרו, יורש בן הזוג שני שלישים מהעיזבון ואת היתרה (שליש) יורשים האחים.

צוואות

מהי צוואה?

צוואה היא מסמך משפטי המבטא את רצונו של המצווה, לגבי מה שיעשה ברכושו לאחר פטירתו. כל הרוצה לצוות על חלוקת עיזבון אחרת מאשר על פי דין חייב לכתוב צוואה.

כאשר קיימת צוואה, אין יורשים על פי דין, אלא אם הוראות הצוואה בוטלו או אינן חלות על כל הרכוש.

בזמן עריכת הצוואה על המצווה להיות בדעה צלולה ובהכרה מלאה ולבטא בה את רצונו החופשי וללא כל השפעה של היורשים ובני זוגם.

אפשר תמיד לשנות צוואה ע"י כתיבה של צוואה אחרת או ע"י תוספת לצוואה קיימת. הצוואה האחרונה היא המחייבת.

צוואה אפשר להפקיד אצל הרשם לענייני ירושה במקום מגורי המצווה במשרדי האפוטרופוס הכללי, ואז אין חשש שתאבד, או שאיש לא ידע עליה. ההפקדה, מבטיחה שהיא תיכנס לתיק בית המשפט לכשידון בעיזבון. הפקדה זו איננה נותנת לצוואה יתר תוקף וניתן לבטלה או לשנותה ככל צוואה אחרת.

צוואה ניתן לעשות בדרכים הבאות:

- **צוואה בפני שני עדים:** - זוהי בדרך כלל צוואה שמקובל לערוך אצל עורך דין בחתימת שני עדים.
- **צוואה בכתב יד:** צוואה ללא עדים חייבת להיות כולה בכתב ידו של המצווה עם חתימתו ותאריך והיא אינה מחייבת עדים.

- **צוואת "שכיב מרע":** צוואת אדם הנוטה למות שנעשתה בעל פה סמוך לפטירתו בפני עדים והם מעידים על תוכנה מיד לאחר פטירתו.

מטרת הצוואה

במקרה של נישואים בשנית או הסכם לחיים משותפים, אין זה מספיק להסדיר בהסכם את עניין הרכוש, שהיה של כל אחד מבני הזוג לפני הנישואין. הסכם כזה מחייב רק כל עוד בני הזוג בחיים. במקרה מוות מומלץ לערוך צוואה.

כאשר קיימים סכסוכים בין בני הזוג או שבני הזוג חיים בנפרד ואינם רוצים שבמקרה של פטירה יעבור הרכוש לבן הזוג שנותר בחיים - מומלץ לערוך צוואה.

מומלץ להורה העומד בראש משפחה חד הורית שיערוך צוואה שבה:

יבטא את רצונו בעיקר בנושא אפוטרופסות על הילדים, חינוכם וההגנה על הרכוש, שיירשו לפחות עד הגיעם לבגרות.

במקרים בהם אין הכרה באבהות חשוב לערוך, בנוסף לצוואה, תצהיר ובו לציין פרטים מזהים של האב הביולוגי, כדי שכאשר יעמוד הילד בפני נישואין, לא יהיו לו קשיים עקב היותו 'שתוקי' (מי שזהות אביו אינה ידועה), דבר המהווה פגיעה במעמדו האישי.

דרכי מימוש ירושות וצוואות

במקרה של פטירה יש להגיש בקשה למתן צו ירושה או במקרה שיש צוואה למתן צו קיום צוואה לרשם לענייני ירושה. רק עם צו ירושה או צו קיום הצוואה אפשר לקבל את החלק בעיזבון המגיע ליורש.

ניתן לפנות לבית הדין הרבני בבקשה לתת צו ירושה וצו קיום צוואה. רק אם כל הצדדים הנוגעים בדבר הביעו את הסכמתם בכתב כי לבית דין זה סמכות לנהוג בירושות על פי הדין הדתי. אשר הוראותיו שונות מחוק הירושה שפורט לעיל (למשל ביחס לזכויות ירושה של בני המנוח לעומת בנותיו). ואולם אם בין היורשים יש קטין או פסול דין, לא יהיו זכויות הירושה שלו וזכויותיו למזונות מן העיזבון על פי דין או צוואה פחותות ממה שמקנה לו חוק הירושה.

הסתלקות מירושה

כל אחד מהיורשים על פי דין רשאי להסתלק מחלקו בירושה לטובת יורש אחר, הסתלקות של קטין או פסול דין טעונה את אישור בית המשפט.

אפוטרופסות על ירושת קטינים

בכל מקרה של קטנים שירשים זכויות במקרקעין - במקרה של מכירת המקרקעין, יש צורך בקבלת צו בית משפט שיתיר לאפוטרופוס (ההורה הנותר בחיים או מי שמונה ע"י בית משפט) למכור את זכויות הקטין.

זכויות עובד/ת העומדים בראש משפחה חד הורית

כל הזכויות והחובות החלים על כל העובדים בישראל- אם על פי חוק או על פי הסכמי העבודה, חלים גם לגבי העומדים בראש משפחות חד הוריות. בנוסף קיימות מספר הטבות ייחודיות.

תיקון לחוק שיוויון הזדמנויות בעבודה תשנ"ב-1991 אוסר על אפליית מעביד בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, מעמדם האישי, או היותם הורים. איסור האפליה עקב מעמד אישי משמעותי ביותר למשפחות החד הוריות כי הוא אוסר על אפליה מחמת היות האדם רווק, נשוי, גרוש או אלמן. על פי פקודת מס הכנסה ההורה העובד במשפחה חד הוריות זכאי לנקודות זיכוי כדלקמן.

זיכוי לתושב ישראל

1. בחישוב המס של יחיד שהיה תושב ישראל בשנת המס יובאו בחשבון שתי נקודות זיכוי.
 2. זיכוי בעד נסיעה למקום ההשתכרות:
- בחישוב המס של יחיד תושב ישראל תובא בחשבון $\frac{1}{4}$ נקודת זיכוי כזיכוי נסיעה.
3. זיכוי לאשה
- בחישוב המס של אשה תובא בחשבון חצי נקודת זיכוי
4. נקודת זיכוי בעד ילדים
- א. בחישוב המס של יחיד שהיו לו ילדים שבשנת המס טרם מלאו להם תשע עשרה שנה ושכלכלתם היא עליו, חצי נקודת זיכוי בשל כל ילד בשנת לידתו ובשנת בגרותו. נקודת זיכוי אחת בשל כל ילד החל בשנת המס שלאחר לידתו ועד לשנת המס שקדמה לשנת בגרותו ובשל עצם היותו משפחה חד הורית – נקודת זיכוי נוספת אחת בלבד.
- ב. הורים החיים בנפרד וכלכלת ילדיהם מחולקת ביניהם יקבל ההורה שאינו זכאי לנקודת זיכוי על פי פסקה (א) נקודת זיכוי או חלק ממנה.
- ג. לענין סעיף קטן זה –
- "שנת לידה" – שנת המס שבה נולד הילד
- "שנת בגרות" – שנת המס שבה מלאו לילד שומנה עשרה שנים.

ימי מחלה

חוק דמי מחלה (היעדרות של הורה בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993, קובע כי עובד שבביתו ילד שטרם מלאו לו 16 שנה, זכאי לזקוף עד 16 ימים בשנה של היעדרות בשל מחלת ילדו על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו.

הורה יחיד שבביתו ילד שטרם מלאו לו 18 שנה, זכאי לזקוף עד 110 ימים בשנה בשל היעדרות בגין המחלה הממארת של ילדו, ע"ח תקופת המחלה הצבורה שלו או ע"ח ימי החופשה המגיעים לו.

קיצור שעות עבודה

1. אם לילד יחיד הנמצא בבית וגילו נמוך מ-12 שנים.
2. אם לשני ילדים לפחות הנמצאים בביתה וגילו של אחד מהם נמוך מ-8 שנים.
3. אם לשני ילדים לפחות ששניים מילדיה מתחת לגיל 12 - יקוצר יום העבודה שלה ב-25 דקות.
4. אם לילד שגילו נמוך מ-5 שנים יקוצר יום העבודה ב-30 דקות.

בהתאם לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשנ"ח-1988 זכאית אם עובדת ליום עבודה מקוצר.

מילון מונחים

שיפוי

פיצוי, אחריות לכיסויי נזקים או הוצאות המעוגנות בכתב ערבות.

מדור

מעון, מקום מגורים, דירה.

עזיבון

ירושה, רכוש שנשאר אחרי מות אדם.

ירושה על פי דין

אופן חלוקת העיזבון בהתאם לחוק הירושה כאשר המוריש לא השאיר צוואה.

שכיב מרע

חולה אנוש, נוטה למות

שתוקי

ביטוי הלכתי המתייחס למי שאינו יודע על זהות אביו ונאלץ לשתוק כשהוא נשאל בנידון

נדל"ן

מקרקעין, מגרשים, בניינים (בהבדל ממטלטלין נכסי דנייד)

שכר ממוצע במשק

הכוונה לשכר הממוצע לפי חוק, שהוא צירוף של שני אלה :

א. הממוצע החודשי של השכר הממוצע למשרת שכיר בשלושת החודשים האחרונים שלגביהם היו נתונים בידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (תקופת הבסיס) ביום שקדם ליום העדכון.

ב. תוספת ממוצע שחושב לפי שסעיף א בשיעור הפיצוי שניתן בתקופה שמתום תקופת הבסיס ועד ליום העדכון. מרבית ההטבות הסוציאליות צמודות לשכר הממוצע במשק.

נקודת קיצבה

סכום קצבת ילדים שמקבלת המשפחה בעבור ילד לחודש

פקיד סעד

עובד במחלקה לשירותים חברתיים, כשיר לעובדה סוציאלית כהגדרתו בחוק העובדים הסוציאליים התשנ"ו-1996, אשר מונה על ידי שר העבודה והרווחה לצורך יישום חוקים שונים.

הסדרי ראיה

הסדרים בדבר מפגשים בין הקטין להוריו, במקרה של פירוד או גירושין.

יזום הליכים

יזום הליכים בבית המשפט לענייני משפחה בכל ענין הקשור לקטין, באישור או באמצעות היועץ המשפטי לממשלה.

אפוטרופסות

החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח יד ועבודתו וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם. שני ההורים האפוטרופסים הטבעיים על ילדיהם זולת אם בית המשפט שלל או הגביל אפוטרופסות זו.

משמורות/אחזקה

הבטחת שלומם וטובתם של ילדים כשהוריהם בהליכי פירוד וגירושין וכל קשר אחר.

צו הגנה

בית המשפט ראשי לתת צו האוסר על אדם לעשות את אלה, כולם או מקצתם או לקבוע להם תנאים:

1. להיכנס לדירה בה מתגורר בן משפחתו או להימצא בתחום מרחק מסויים מאותה דירה, אף אם יש לו זכות כלשהי בה

2. להטריד את בן משפחתו בכל דרך ובכל מקום

3. לפעול בכל דרך המונעת או המקשה עהל השימוש בנכס המשמש כדין את בן משפחתו, אף אם יש לו זכות כלשהי בנכס.

צו הגנה יכול שיכיל גם דרישה לערובה הן לקיומו והן להתנהגות טובה או כל הוראה אחרת הדרושה, לדעת בית המשפט, להבטחת שלומו ובטחונו של בן משפחה, ויכול שיכיל גם הוראות בדבר הסידורים הנדרשים כתוצאה ממתן הצו.

ניתן צו הגנה כנ"ל ייאסר על מי שכנגדו הצו לשאת או להחזיק נשק שניתן לו מטעם צבא הגנה לישראל או מטעם רשות אחרת מרשויות הממשלה וזאת זולת אם בית המשפט התיר את נשיאת הנשק מן הטעמים המפורטים בחוק.

גורמים מסייעים בקהילה

מסמכים

בעת פניה למוסדות ולגופים שונים
לצורך מיצוי זכויות ומימוש הסדרים,
מוצע להצטייד במסמכים שונים, כגון:

- צילום תעודת זהות בו מצוין המצב המשפחתי ופרטי הילדים ;
- תעודת לידה של הילד/ים ;
- צילום תעודת גירושין או תעודת פטירה ;
- אישור על פתיחה בהליך לגירושין ;
- אישור על שירות בצה"ל ;
- הסכם גירושין הקובע מי מחזיק בילדים והארץ בה נעשה ההסכם ;
- אישור המוסד לביטוח לאומי על קבלת קצבאות ;
- צילום מאושר של פסק דין הקובע גובה מזונות ;
- תעודת עולה ;
- צילום שלושה תלושי משכורת אחרונים.

רשויות מקומיות

בהתאם לנוהלי משרד הפנים, כל רשות מקומית רשאית לקבוע זכויות והנחות למוסדות שבבעלותה. לצורך כך מפעילות הרשויות המקומיות ועדות מיוחדות (ועדת הנחות) מוצע לפנות למחלקה המתאימה על פי נושא הפניה.

הנחה מארנונה

תקנות והסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה) תשנ"ג-1992.

פרק ב' הנחות כלליות

זכאים להנחה

מועצה רשאית לקבוע הנחה מסכום הארנונה הכללית שהוטלה באותה שנת הכספים על מחזיק בנכס שנתקיימו לגביו התנאים כמפורט להלן ובשיעורים שפורטו להלן:

הנחה עד 70% : זכאי מי שמתקיים מאחת הגימלאות:

(א) גימלה להבטחת הכנסה או תשלום להבטחת הכנסה מינימום מהמשרד לענייני דתות לפי חוק התקציב תשנ"ג 1993

(ב) תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום) תשל"ב-972

(ג) גימלת סיעוד לפי פרק ו' לחוק הביטוח הלאומי

הנחה עד 20% : זכאי הורה יחיד כהגדרתו בחוק משפחות חד הוריות תשנ"ב-1992 ותיקון החוק התשנ"ד-1994

בתקנה זו

"תשלומי פיגורים" או "הפרשי הצמדה" כמשמעותם בחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה) התשמ"ה-1985.

שירותי רווחה באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים

בכל רשות מקומית קיימת מחלקה לשירותים חברתיים אליה ניתן לפנות ולקבל סיוע ומידע:

א. טיפול אישי ומשפחתי

לקבלת עזרה חומרית ולייעוץ וטיפול בנושאים הקשורים להיבטים אישיים, משפחתיים, חברתיים, הורות וגידול ילדים ונושאים אחרים ניתן לפנות למחלקה לשירותים חברתיים באיזור המגורים. בחלק מהמחלקות פועלות תחנות לטיפול וייעוץ בחיי משפחה בהם עובדים סוציאליים אשר להם התמחות בתחומים אלה.

ב. פעילות קבוצתית בקהילה

המחלקות לשירותים חברתיים מפעילות קבוצות שונות לרווחת המשפחות החד הוריות, (בחלק מהרשויות קיים מרכז מיוחד למשפחות חד הוריות, אשר הפעילות הקבוצתית הינה חלק מפעילותו, להלן ג'):

- קבוצות תמיכה לאמהות ולאבות העומדים בראש משפחה חד הוריות.
- קבוצות משימה למשפחות.
- קבוצות לעזרה עצמית של המשפחות עצמן (ללא הנחייה).
- קבוצות לילדים הגדלים במשפחה חד הורית.

מטרות מרכזיות לקבוצות של המשפחות

- פיתוח דרכי התמודדות עם קשיים ומצבי משבר, כגון: קשיים כלכליים, קשיים רגשיים, קשיים בארגון הבית וקשיים הנובעים מבדידות.
- שיפור והעצמת הדימוי העצמי.
- בניית תחושת השתייכות המסייעת בבניית יחסי אמון ותמיכה הדדית.
- הדרכה ותמיכה בנושא חינוך וגידול ילדים.
- הכנה ליציאה לעבודה.
- חלוקת תפקידים במשפחה חד הורית.

מטרות מרכזיות לקבוצות הילדים

- פעילות למניעת הידרדרות במצבם של ילדים בעקבות גירושין או פטירת אחד ההורים, הכרוך באובדנים רבים.
- בניית קבוצת השווים לתמיכה ולעידוד.
- יצירת סביבה המאפשרת ביטוי רגשות.

- מסירת מידע על קיומם של משברים שונים עקב מצבי פרידה שונים.
- לימוד והכרת כלים להתמודדות עם מצבי משבר.

ג. מרכזים למשפחות חד הוריות

בחלק מהמחלקות לשירותים חברתיים קיימים מרכזים למשפחות חד הוריות. חלק ממרכזים אלה פועלים בשיתוף עם ארגונים שונים ובשיתוף המשפחות עצמן.

פעולות מרכזיות במרכז

- מתן ייעוץ ותמיכה אישית לרווחת המשפחה והעומד בראשה.
- קיום מסגרת חברתית הנותנת תחושת השתייכות המאפשרת למידה והתחלקות בנטל.
- הפעלת קבוצות לעזרה עצמית לתמיכה הדדית.
- הפעלת קבוצות בהנחיית עובדים סוציאליים, פרטניים וקהילתיים.
- פיתוח מנהיגות, מקרב המשפחות עצמן, לרווחת המשפחות.
- קיום קשר עם אנשי מקצוע ארגונים וגורמים נוספים בקהילה.
- סיוע במיצוי זכויות במוסדות שונים.
- פעולות מגוונות הנוגעות להשתלבות בעולם העבודה.
- סיוע בבניית רשת תמיכה בין המשפחות עצמן.

להלן מידע על מרכזים אלה:

מרכזים למשפחות חד הוריות

מחוז ירושלים

פקס	טלפון	כתובת	יישוב
	02-5469579	מרכז ויצו רח' פזנר 1	ירושלים, פסגת זאב
	02-5385503	עזרת תורה 16	ירושלים
08-8565031	08-8565031 08-8545382	מועדון ויצו, רח' יאיר 4	אשדוד
02-9909877 02-9909706	02-99098771	מתנ"ס זינמן, סמטת ויצו 7	בית שמש

מרכזים למשפחות חד הוריות

מחוז הדרום

פיקס	טלפון	כתובת	יישוב
08-6379090	08-6379090 טלפקס	פטי 1202, 88000	אילת
08-6209712	08-6209712 טלפקס	רח' ויצמן 1 מועדון ויצו	באר שבע
08-6550701	08-6551365	עיריית דימונה אגף הרווחה ת.ד. 1	דימונה
08-6810805	08-6881206	סניף ויצו ת.ד. 27 מרכז מסחרי רח' ככר פז 8	קרית גת
08-9951669	07-9951614	רח' חן 12/6	ערד

מרכזים למשפחות חד הוריות

מחוז ת"א והמרכז

פיקס	טלפון	כתובת	יישוב
03-5776353	03-6197586	רח' אבו חצירה 9, בני ברק	בני ברק
03-5776353	03-5776402	אגף רווחה, רח' ירושלים 58	בני ברק
03-5556211	03-5556216	אגף הרווחה, רח' נגבה 13, תד 10, בת ים 59100	בת ים
03-6701788	03-5722218 03-5722211	אגף הרווחה, רח' שינקין 6 53299	גבעתיים
09-9585054	09-9705219	רח' בן גוריון 14, מח' לשירותים חברתיים	הרצליה
03-5582694	03-5592273 03-5502880	מרכז ויצו, שד' ירושלים 1 58800	חולון
09-7602127	09-7649090	ויצו, בית שרה רח' ויצמן 83	כפר סבא
09-7649086	09-7649090	לשכת הדרום	כפר סבא
09-8627680	09-8603405 03-8603411	רח' הרצל 32 אגף הרווחה, 42390	נתניה
03-9052968	03-9052945	אגף הרווחה רח' בר כוכבא 61, 49100	פתח תקוה
03-9664373	03-9689804/7	רח' ירושלים 2	ראשון לציון
03-6712190	03-6723037 03-6712191	רח' נתן 16, 47800	רמת גן
03-5128754	0305128700 03-5184410	שד' ירושלים 45, יפו 68112	תל אביב
08-8591164	08-8593570 08-8593571	אגף הרווחה, רח' פייבל 70700	גדרה
08-9421146	08-9434811 08-9434812	רח' אבו חצירה ת.ד. 11 70600	יבנה
08-9414247	08-9411980	אגף הרווחה ת.ד. 103, 70500	קרית עקרון
08-9352171	08-9414093		
08-9400178	08-9383827/8	אגף הרווחה רח' הבנים 2, 70400	נס ציונה
03-6352836	03-5356828	רח' וינגייט 22	קרית אונו
08-9145004	08-9145087	רח' מודיעין 4	לוד
03-5408384	03-7602118	בית ויצו, רח' סוקולוב 52	רמת השרון
08-9726159 08-97206646	08-9726150 08-9726159	אגף הרווחה, ת.ד. 1	מודיעין

פיקס	טלפון	כתובת	יישוב
09-7610750	09-7610390	רח' סאלד 2 אגף הרווחה	רעננה
03-9387113	03-9380146 03-9380163	רח' שבזי 29 40800	ראש העין
09-8947697	09-8981525	אגף הרווחה	עמק חפר

מרכזים למשפחות חד הוריות

מחוז חיפה והצפון

פיקס	טלפון	כתובת	יישוב
8357655-04	04-8357643	רח' פלי"ם 7 בנין צים	חיפה
04-9879549	04-9879811	שד' הגעתון 19 ת.ד. 78, נהריה 22100	נהריה
04-8454364	04-8447374/5 04-8451172	חלקה לשירותים חברתיים ק. אתא, רח' פינסקר 11	קרית אתא
	04-6528156	הרב לוי 10, עפולה	עפולה
04-6480182	04-6586245	המחלקה לשירותים חברתיים	בית שאן
04-6261994	04-6261626/5	שכ' הנשיא 5	אור עקיבא
04-9892886	04-9596011	רח' הצהלים ת.ד. 1	יקנעם
04-6440623	04-6540158 04-6507811	מחלקה לשירותים חברתיים מגדל העמק ת.ד. 590, 10500	מגדל העמק
04-6463028	04-6478913	רח' גלעד פינת חנינית	נצרת עלית
04-6270319	04-6373470 04-6279922	רח' החרובים פ"ח 37000 ויצו	פרדס חנה
04-8780275	04-8735023	מתנ"ס דקר, רח' קדיש לוז	קרית מוצקין
04-6902530	04-6941649	רח' טרומפלדור 33, ק. שמונה, ת.ד. 279	קרית שמונה
04-8809010	04-8768273	מועדונית	קרית ים
04-9887251	04-9582583	רח' הגליל 2, כרמיאל, 20100	כרמיאל
04-6969694	04-6969652	מ"מ קצרון, ת.ד. 131, 12400	קצרין
04-9837421	04-9931698	מחלקה לשירותים חברתיים	רמת ישי
04-6480182	04/6-6586245	מחלקה לשירותים חברתיים בית שאן	גלבוע בית שאן
04-6520000	04-6520111	מחלקה לשירותים חברתיים, מ"א יזרעאל 19315	יזרעאל מגידו
04-6310225	04-6314939	עירית אום אל פחם, 30010	אום אל פחם
04-6011752	04-6010706		משהד

ד. פעילות קבוצתית בסדנאות מחוץ לקהילה

המחלקות לשירותים חברתיים מקיימות סדנאות מחוץ למקום המגורים. משך הסדנא כ-3-5 ימים. הסדנא מתקיימת בתנאי נופש ועוסקת בתכנים הנקבעים על פי צורכי הקבוצה.

מטרות הסדנאות

הקניית כלים וידע להתמודדות עם מצבים ובעיות, יעוץ וטיפול מונע, הקניית כלים לבניית תקשורת חיובית בחיי המשפחה, ביסוס הזהות ההורית. שינוי בעמדות, ועוד.

תכניות הסדנה עוסקות, בעיקר, ביחסים הורים – ילדים (הורות נכונה) ותקשורת במשפחה.

הסדנאות מועברות בהפעלה קבוצתית ושימוש באמצעים מגוונים כגון: משחקי תפקידים, וידאו במעגל סגור, סרטים, שימוש באומנויות (תנועה, ציור, מוסיקה, סיפור) וכיוצא בזה.

להלן חלק מהנושאים:

- תקשורת בין אישית אפקטיבית.
- חיים ללא כעס.
- התמודדות כהורה יחיד בגידול הילדים.
- בחירת בן/בת זוג - סמוי וגלוי.
- נטרול קונפליקטים והאשמה אישית.
- מודעות עצמית.
- חיזוק הסמכות ההורית.
- חינוך ומשמעת ילדים.
- איך לדבר כך שהילדים יקשיבו ואיך להקשיב כך שהילדים ידברו.
- הקשר בין האב/האם לא משמורן.
- אסרטיביות.
- זכויות משפטיות למשפחות החד הוריות.
- שפת גוף.
- תהליך הפרידה/גירושין כמנוף להתפתחות וגדילה.
- מעמד האישה - "פנים רבות ליי" (בקבוצות נשים חד הוריות).

לבירור נוסף יש לפנות אל המחלקה לשירותים חברתיים במקום המגורים.

ה. מרכזי קשר הורה ילד

מרכז הקשר הינה מסגרת מוגנת תמיכתית מקצועית לקיום מפגשים בין הורים לילדיהם במצבים של קונפליקטים במשפחה על רקע פירוד, גירושין, אלימות

מטרות

- א. אכיפת פסקי דין בנושא הסדרי ראייה בפיקוח
- ב. הגנה על ילדים הנמצאים בסיכון במפגש עם הוריהם
- ג. אבחון יחסי ילד - הורה בסדרי ראייה
- ד. שיפור הקשר בין ההורים לילדים
- ה. חידוש, שימור והידוק הקשר בין הורים לילדים.

למי מיועד המרכז

- א. ילדים והורים שעפ"י צו בית משפט/ביה"ד יש צורך בפיקוח על הסדרי ראייה.
- ב. משפחות בטיפול המחלקות לש"ח הנתקלות בקשיים בקיום הסדרי הראייה
- ג. ילדים השוהים עם אמם במקלט לנשים מוכות (או דירת קלט, דירת מעבר) יש מקום לקיום הקשר בין הילדים לאב, אך במסגרת מוגנת ותחת פיקוח.
- ד. ילדים סרבני קשר - תכנית טיפולית
- ה. העברת הילדים בין ההורים למניעת עימותים
- ו. ילדים והורים הזקוקים למקום מפגש נעים ונגיש (בעיקר להורים הגרים בריחוק גיאוגרפי ממקום מגורי הילד).

פנייה למרכז הקשר תיעשה באמצעות פקיד סעד ו/או עובד סוציאלי מהמחלקה לשירותים חברתיים המטפל במשפחה.

ארגונים

נעמת - תנועת נשים עובדות ומתנדבות

www.naamat.org.il

בסוף שנות ה-80 זיהתה נעמת את התופעה החברתית המתרחבת של משפחות חד הוריות. נעמת החלה לפעול במטרה לקדם את מצבן הכלכלי, החברתי והמשפטי של המשפחות החד הוריות בישראל. ב-1992 היתה נעמת בין היוזמים לחקיקתו של חוק משפחות חד הוריות.

נעמת מעניקה למשפחות חד הוריות מגוון שירותים:

- יעוץ משפטי
- הסכמי הורות
- צוואות ייחודיות
- תצהירים
- יעוץ וטיפול אישי ומשפחתי
- יעוץ כלכלי
- סדנאות העצמה וקבוצות תמיכה
- הרצאות

יעוץ משפטי

בלשכות המשפטיות של נעמת תקבל אישה אשר ילדה מחוץ לנישואין, יעוץ בכל הנוגע לזכויותיה וזכויות ילדיה, ובכלל זה, הזכות לתבוע הכרה באבהותו של האב ומשמעויותיה המשפטיות כגון חיוב במזונות עבור הילד.

הכרה באבהות

- קביעה לגבי אבהות ניתן לבצע באמצעות בדיקת רקמות.
מאז שנת 2002 יש צורך באישור בית משפט לצורך ביצוע בדיקת הרקמות.
מאז שנת 2008 ניתן לצוות על ביצוע הבדיקה הרקמות גם ללא הסכמת הנבדק.
- בהסכמת שני הורים פנויים ניתן להצהיר על אבהותו של האב עוד בבית החולים, או עד מלאת לילד שנה - ישירות במשרד הפנים. לאחר מועד זה חייבים צו של בית משפט.
- רישום אבהותו של האב משמעותה אפוטרופוסות משותפת של שני ההורים על הילד. לקביעה זו של אפוטרופוסות משמעות משפטית רבה. כך למשל, עם רישום האבהות הופך האב לשותף מלא בכל ההחלטות החשובות בחייו של הילד, ובכלל זה החלטות לגבי דרך חינוכו, מקום מגוריו, הסדרי ביקורים, יציאתו מהארץ וכיוצא ב.

- בנסיבות מסויימות מעדיפים הצדדים שלא לגלות באופן רשמי את זהות אבי הילד. כאשר מדובר באישה פנויה שילדה מחוץ למסגרת הנישואין, ממליצה נעמת כי ייערך מסמך בו תצוין זהותו של אבי הילד. מסמך זה יסייע לילד בעיקר בהגיעו לבגרות, כאשר יעמוד בפני נישואין. המסמך ימנע ממנו קשיים מיותרים.

הסכמי הורות

בלשכות המשפטיות של נעמת עורכים הסכמים בין הורים גם כאשר מדובר בהורות ללא זוגיות. בנוסף כמובן, ניתן לערוך בלשכות המשפטיות הסכמי פירוד וגירושין.

צוואות

צוואה המסדירה את חלוקת רכושו של אדם לאחר מותו, הינה עניין רצוי בכל מקרה. במשפחות חד הוריות עריכת צוואה חשובה במיוחד. נעמת ממליצה לנשים העומדות בראש משפחה חד הורית להסדיר את ענייניהן בצוואה, לרבות המלצה לגבי מי שימונה כאפוטרופוס אחראי על הילדים (המלצת האישה לגבי מי שידאג לילדיה הקטינים תובא בחשבון אם, חלילה, יעמוד הדבר על הפרק),

פעילויות נוספות למשפחות חד הוריות ואחרות

נעמת פועלת לתיקוני חקיקה בתחומים הבאים:

- עידוד נשים ליציאה לעבודה על-ידי מתן תמריצים למשפחות חד הוריות ולמעבידים,
- אי הפחתה של קצבאות וסיוע בשל הכנסה מעבודה
- התאמת שוק העבודה להורות.
- הגברת מנגנוני גביית מזונות
- השוואת הזכות לקבלת מענק לימודים לגילאי 6-18.
- הכרה בהוצאות טיפול בילדים במשפחות חד הוריות כמו גם בשאר המשפחות בישראל.
- הקמת מעונות במקומות עבודה גדולים והכרת המדינה בהוצאה כהוצאה מוכרת לצורכי מס.
- העלאת גיל "ילד" לצורך הגדרת משפחה חד הורית על-פי החוק מגיל 18 לגיל 22 או סיום שירותו בצה"ל.

הלשכות המשפטיות של נעמת

- * יעוץ משפטי בענייני משפחה * גישור * עריכת הסכמים * צוואות וירושות *
- * יעוץ משפטי בענייני עבודה * זכויות נשים בהריון ולאחר לידה * הטרדה מינית *
- * יעוץ למשפחות חד הוריות * אלימות במשפחה – יעוץ משפטי והכוונה *
- * יעוץ וטיפול אישי, זוגי ומשפחתי * סדנאות העצמה וקבוצות תמיכה *
- * בתל אביב גם: * יעוץ כלכלי * יעוץ משפטי ברוסית *

הלשכה המשפטית המרכזית 03-6921387

תל-אביב - יפו 03-5254422
ירושלים 02-5610608
חיפה 04-8513078/9

אילת 08-6371517, 6372131
אשדוד 08-8560411, 8527626
אשקלון 08-6751330
באר שבע 08-6238196, 6463029
בת-ים 03-5083367
גבעתיים 03-7326220, 5715921
דימונה 08-6559202
הרצליה 09-7418712
חולון 03-5012548
חדרה 04-6346981/2
טבריה 04-6790004
כרמיאל 04-9883945
לוד 08-9256340
נהריה 04-9923953
נתניה 09-8627962
עפולה 04-6421748
פתח תקוה 03-9347535
צפת, קרית שמונה 04-6941640
ראשון לציון 03-9687066
רחובות 08-9475744, 9468619
רמלה 08-9245636
רמת גן 03-6720210
רעננה 09-7418712

מרכז גליקמן לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה בת"א 03-6492469/70

יעוץ בדיני עבודה בת"א, חיפה, ירושלים ורחובות

יעוץ בשפה הרוסית בת"א, ראש"צ ורחובות

יעוץ לנפגעות עבירה הלשכה המשפטית המרכזית - בטלפון שבכותרת

יעוץ למסורבות גט הלשכה המשפטית המרכזית - בטלפון שבכותרת

הרצאות בדיני משפחה, ירושות וצוואות, בדיני עבודה,

זכויות היולדת והאם, מניעת הטרדה מינית

ניתן להזמין הלשכה המשפטית המרכזית

ויצו ישראל

www.wizo.org.il

האגף לרווחת המשפחה והאגף למעמד האישה בויצו ישראל מקיימים מערך שירותים מגוונים למען המשפחות החד-הוריות ולרווחתן.

האגף לרווחת המשפחה

יו"ר האגף: נינה שפירא

טלפון: 03-6923836

1. מרכזים למשפחות חד הוריות

כ-23 מרכזים פועלים בשיתוף עם אגף הרווחה ברשות המקומית. המרכזים מהווים מסגרת תמיכה חברתית למשפחות שבראשן הורה יחיד אשר בחזקתו נמצא ילד עד גיל 18. מטרת המרכז לתת כלים ולפתח מיומנויות להתמודדות שיאפשרו להם לצאת ממעגל הנתמכות ולהשתלב בעולם העבודה. הפעילות כוללת: קבוצות תמיכה, סדנאות בנושאים שונים, מפגשים חברתיים, סדנא לפעילים - פיתוח מנהיגות, קורסי הכנה ליציאה לעבודה, יזמות עסקית, פעילות להורים וילדים ומשחקיות לילדים.

2. קבוצת תמיכה לחד הוריות

פרויקט עצמאי של האגף הכולל כ-16 קבוצות המופעלות ע"י מתנדבות ויצו, בהנחיית אנשי מקצוע. במסגרת זו ניתנים השירותים הבאים: סדנאות בנושאים שונים, פעילות להורים וילדים, מפגשים חברתיים, טיולים ועוד.

3. צמצום הפער הדיגיטלי

האגף בשיתוף עמותת תפוח מקיים קורס להכרת יישומי המחשב לנשים חד-הוריות, המהווה חלק מתהליך העצמה שהן עוברות, במטרה להקנות להן מיומנויות שישפרו את סיכוייהן להשתלב בעבודה הולמת.

4. ימי עיון לאלמנות

פרויקט המיועד לאלמנות שאירים בשיתוף המוסד לביטוח לאומי. מטרתו לחשוף את הנשים לעשייה של ויצו ע"מ שתוכלנה להיעזר בשירותים הניתנים בסניפים. כך מתאפשר תהליך זיהוי צרכים ומתן מענים בהתאם.

5. בני מצווה

חגיגות בני/בת מצווה לילדים יתומים ולילדי חד הוריות מתקיימות בסניפי ויצו המקומיים ומבוססות על גיוס תרומות.

אופיין של החגיגות שונה מסניף לסניף אך בכולם נשמר החיבור למסורת ישראל.

החגיגות נערכות בשיתוף עם המוסד לביטוח לאומי והאגף לשירותים חברתיים.

האגף למעמד האישה

במסגרת האגף למעמד האישה מתקיימים השירותים הבאים:

1. יעוץ משפטי

מערך של 30 לשכות משפטיות שמעניקות ייעוץ משפטי ראשוני ע"י עורכי דין בדיני משפחה ובחלקן גם בדיני עבודה, טיפול זוגי וגישור משפחתי.

2. קו מידע לזכויות נשים בעבודה

קו שפועל בימי א' ג' ו-ה, בין השעות 11:00-15:00 בטלפון 03-6923825, וכן פורום באינטרנט במסגרת הפורטל הרפואי starmed

ארגון משפחה חדשה

www.newfamily.org.il

רח' נחמני 34 תל-אביב טל' 03-5660504, פקס 03-5600720

קבלת קהל בימים א-ה בין השעות 9:00-17:00 (בתיאום מראש)

ארגון משפחה חדשה, הוא ארגון חברתי משפטי, מתמחה במשפחה החדשה, בזוגיות, הורות ובטכנולוגיות הפריור וההולדה. הארגון הוא המוביל בישראל בתחום מתן שירותים משפטיים לכל התאים המשפחתיים. הארגון מעניק את שירותיו לכ-20,000 אישה ואיש בשנה.

הארגון פועל להכרה ערכית וחוקתית של המשפחה, ובכלל זה בכל התאים המשפחתיים והשוואת זכויותיהן של משפחות מכל הסוגים והמינים. משפחה חדשה הוא הארגון הראשון והיחיד בישראל, הנותן שירות ומענה לכל השאלות והבעיות בתחום דיני המשפחה תחת קורת גג אחת.

הארגון פועל כמלכ"ר ומסייע לכל מי שחפץ לבנות זוגיות, הורות ומשפחה.

42% מן המשפחות בישראל (כ-800,000 משפחות) נחשבות כבלתי מוכרות כ"משפחה" במובן המסורתי, כלומר המבנה הפנימי שלהן איננו של גבר ואישה יהודים נשואים על פי ההלכה, וביניהן נכללת גם המשפחה החד הורית, חד מינית נישואי תערובת, ידועים בציבור ועוד. המשפחות הבלתי מוכרות סובלות מסוגים שונים של אפליה, אשר ביחס אליה, מעניק הארגון את שירותיו.

ארגון משפחה חדשה מעניק את שירותיו באמצעות עורכי דינו שהם מומחים בתחומם. בין היתר פועל הארגון גם לקידום שינויי חקיקה המתאימים לרוח התקופה, מפעיל מערכת הסברה ארצית ובין-ארצית, מעביר הרצאות, מפיץ חומר, מידע ומדריכי זכויות בנושאי משפחה ועוד.

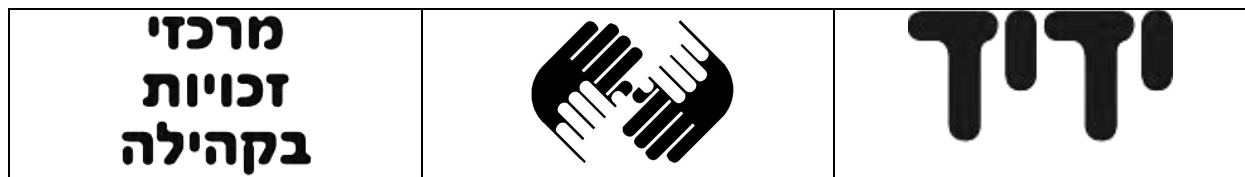
בין הישגי הארגון ניתן למנות מאבקים ציבוריים כגון מאבקה של רווקה שרצתה להיות אמא ולהסתייע בשירותי פונדקאית, "פרשת התאומים" שנולדו מפונדקאות בהודו, מספר פרשיות מפורסמות בנושא הצוואה הביולוגית ושימוש בזרע של חיילים שנפטרו, הצלחה במאבק להכרת קופת חולים בהוצאות הכרוכות ב"השבחת זרע" במסגרת טיפולי פוריות לנשים רווקות, נישואין אזרחיים ברשויות מקומיות (חתונה אזרחית בשוהם) ועוד.

מה מציע ארגון משפחה חדשה למשפחה החד הורית :

1. ייעוץ כללי **בענייני משפחה** (מזונות, הסדרי ראייה, סכסוך בין בני זוג, ירושה וכד').
2. **ייעוץ משפטי בתחום פריון והולדה**, לרבות תכנון מסלול לאמהות או אבהות חד הורית.
3. תכנון והכנת **צוואות** ייחודיות למשפחות חד הוריות תוך התייחסות לרווחת ילדי המשפחות החד הוריות ותכנון עתידם.

4. ייצוג וסיוע משפטי במסלול **הצוואה הביולוגית** - מסלול חדש למימוש הורות מבן זוג שנפטר או מתרומה של אדם ידוע (לא אנונימית) באמצעות תורם/תורמת של זרע/ביצית של נפטר/ת (שימוש בזרע/ביצית/עוברים של אנשים שנפטרו לטובת אישה או איש המעוניינים בתרומה שאיננה אנונימית ובדרך זו יזכה היילוד למשפחה מורחבת סבים וסבתות). הסיוע ניתן באמצעות שירותי "בנק הצוואות הביולוגיות" היחיד מסוגו בעולם.
5. ייעוץ וסיוע משפטי ייחודי **לאמהות מאוחרת**, בהתאם לחקיקה חדשה בתחום הפרייון וביחס לאפשרות הקפאת ביציות לשימוש עתידי.
6. ייעוץ וסיוע משפטי בהגשת **תביעות אבהות**, הוכחת אבהות ורישום אבהות.
7. ניהול **מאגר פניות** של צדדים המעוניינים להיות חלק בהקמת משפחה מזרע לא-אנונימי, מצד אחד נשים ומצד שני משפחות שכולות המעוניינות ביצירת המשכיות מזרעו של בנם המנוח.
8. ליווי משפטי **בתהליך לשותפות הורית - במטרה להביא לעולם ילד משותף** ללא זוגיות. הליווי כולל ייעוץ וסיוע משפטי, **ועריכת הסכמים לשותפות הורית והסכמי הפריה** (הסכמים המיועדים למוסדות רפואיים לשני בגירים אשר אינם בני זוג והמעוניינים להביא לעולם ילד משותף באמצעות הליכי הזרעה ו/או הפריה).
9. פונדקאות
א. **סיוע משפטי לאישור הסכמי פונדקאות (הסכמים לנשיאת עוברים)**, לנשים רווקות ולפונדקאיות (נושאות היריון).
ב. סיוע ביצירת קשר בין צדדים המעוניינים בפונדקאות (נשים המבקשות לשמש פונדקאיות, בני זוג ויחידים הזקוקים לפונדקאית).
ג. מתן **ייעוץ משפטי לפונדקאיות** באשר לזכויותיהן.
10. ייעוץ משפטי בענייני אימוץ ילדים במשפחה חד-הורית.
11. ייעוץ משפטי בענייני **הפסקת היריון** (הפלות).
12. **הרצאות** בנושא מעמדה של המשפחה החד הורית.
13. **ניהול מאבקים פרטיים וכלליים למימוש זכויות משפחות חד הוריות.**

עמותת "ידיד" – מרכזי זכויות בקהילה" (ע"ר)

www.yedid.org.il

משרד ראשי: רח' פייר קניג 28 ירושלים 93469, טל. 02-6790910, פקס. 02-6790340

ת.ד. 53151, ירושלים 91531

e-mail: yedid@yedid.org.il

עמותת "ידיד" הוקמה ב-1997 במטרה להעצים משפחות בעלות הכנסה נמוכה ולתת להן כלים לסייע לעצמן. מלבד סיוע פרטני בבעיות היום יום ובעיקר במיצוי זכויות חברתיות ופעילות לשינוי מדיניות כוללת בתחום הזכויות החברתיות "ידיד" מספקת גם קורסים ללימוד עברית, העצמה קהילתית, ניהול תקציב משפחתי, סיוע בכניסה לשוק העבודה והשמה ("מדברות עבודה") וחינוך עולים לקידום בחברה הישראלית. עמותת "ידיד" מפעילה 17 מרכזי זכויות ושלוחות ברחבי הארץ במטרה לאפשר לעשרות אלפי הפונים המגיעים לקבל סיוע מידי שנה.

לפירוט המרכזים הקיימים ראה אתר העמותה: www.yedid.org.il

כדי לצמצם את הפערים החברתיים ולסייע לאזרחי המדינה להבין ולממש את זכויותיהם בתחומי החינוך, הבריאות, התעסוקה, הדיור, הביטחון התזונתי ועוד. בחרה "ידיד" בדרך ברורה ויציבה - ייעוץ וסיוע במימוש זכויות.

מרכזי הזכויות של "ידיד" מעניקים ייעוץ וסיוע לכל דורש, בתחומי חובות, צרכנות, חינוך, תעסוקה, דיור ושיכון, ביטוח לאומי ועוד. הפתרונות ניתנים על פי מודל שמבוסס על עקרון ההעצמה. הפונה לומד איך להתמודד בעצמו מול המערכת ולדרוש את זכויותיו. הסיוע מוענק באמצעות מאות מתנדבים, חלקם פונים לשעבר וחלקם מתנדבים מקצועיים בתחומי עריכת הדין, עבודה סוציאלית, ראיית חשבון ועוד. בדרך זו "ידיד" משלימה את מטרתה להוות גשר בין השכבות המוחלשות לשכבות "החזקות" יותר מבחינה כלכלית בחברה הישראלית. עבודת המתנדבים מפוקחת על ידי הצוות המקצועי של עמותת ידיד המורכב מאנשי מקצוע, עובדים סוציאליים ועורכי דין.

המחלקה המשפטית של "ידיד" מפעילה את "מרכז המידע המשפטי" המעניק תשובות מיידיות לשאלות משפטיות המתעוררות במרכזי הזכויות. "ידיד" פועלת בשיתוף עם פרויקט "שכר מצווה" של לשכת עורכי הדין.

"ידיד" מפעילה מאמצים רבים בתחום שינוי המדיניות. באמצעות שינוי חקיקה, מאבקים ציבוריים, פעילות משפטית והסברתית פועלת "ידיד" לקידום נושאי הדיור הציבורי, נגישות ושוויון בפני מערכת המשפט, הוצאה לפועל ועוד.

בנוסף לפעילותה זו מפעילה עמותת "ידיד" פרויקטים קהילתיים, חינוכיים ואחרים בכל אחת מן הערים בהם פועלים מרכזי הזכויות שלה. פעילות קהילתית זו נגזרת מהצרכים בכל יישוב ויישוב והיא באה לענות על בעיות שאין להן מענה בכל דרך אחרת.

עמותת "ידיד" מגייסת תרומות מיחידים, חברות וקרנות. תרומות ל"ידיד" מוכרות כהוצאה לפי סעיף 46 א' לחוק מס הכנסה.

עמותת "ידיד" מפעילה קו חם שמספרו 1-700-500-313

"ידיד" ואוכלוסיות האמהות החד הוריות

מיום הקמתה מלווה עמותת "ידיד" את ציבור האמהות החד הוריות ומסייעת להן לשמור ולממש את זכויותיהן אל מול המדינה, לעמוד על המגיע להן מול מעסיקים ובעלי הון. במהלך השנים פעלה ופועלת "ידיד" רבות למען האמהות החד הוריות במגוון דרכים ובהם:

מימוש זכויות

- צוותי המתנדבים ואנשי המקצוע של עמותת "ידיד" מסייעים לעשרות אמהות חד הוריות בתחומי הדיור הציבורי והחופשי, הוצאה לפועל וביטוח לאומי, דיני עבודה ועוד.

חקיקה

- עמותת "ידיד" עומדת מאחורי המאבק על תיקון חוק הבטחת הכנסה כדי לאפשר לאמהות חד הוריות לרכוש השכלה גבוהה ובה בעת להמשיך לקבל קצבת הבטחת הכנסה וזאת כדי לסייע להן לצאת לאחר הלימודים לעבודה ולשבור את מעגל העוני
- עמותת "ידיד" יזמה חקיקה הקובעת כי אם חד הורית מוכה, שנפרדה מבעלה, תהייה זכאית לדיור ציבורי במידה ואין ברשותה דירה כל שהיא.
- עמותת "ידיד" הגישה עתירה לבג"ץ בעניין ג'ני ברוכי שבעטייה התאפשרו לימודי השכלה גבוהה לאמהות חד הוריות ללא הפחתה בהשלמת הכנסתן.
- עמותת "ידיד" פועלת להסדרת פעילותם של חוקרי הביטוח הלאומי ומשרד השיכון כך שלא יפגעו בזכויות היסוד של האמהות החד הוריות

העצמה אישית

עמותת "ידיד" מאמינה בהעצמה אישית של הפונים שלה ובמתן "חכות" כדי לאפשר להן ל"דוג" את העתיד הטוב המחכה לכל אחת ואחת מהן. לצורך כך מפעילה עמותת "ידיד" מספר פרויקטים קהילתיים וביניהם:

- מדברים עבודה - פרויקט העצמה תעסוקתית המותאם לנשים חד הוריות בחתכי אוכלוסיה שונים
- תכנון תקציב משפחתי - קורס המלמד כיצד לנהל טוב יותר את תקציב משק הבית
- קורסים והרצאות בנושאי זכויות כגון: דיור ציבורי, ביטוח לאומי, מערכת הבריאות וכד'.

אם הבנים - מרכז סיוע למשפחות ללא אב

<http://www.emhabanim.org>

ארגון התמיכה 'אם הבנים' למען משפחות חד הוריות במגזר החרדי, הוקם ומנוהל על ידי אישי ציבור בקהילה החרדית, בהתייעצות עם הרב ישראל גנס שליט"א.

הארגון מפעיל מרכזי סיוע בירושלים ביתר עלית ובית שמש, ל 450 משפחות להן כ 1,500 ילדים. המרכזים פועלים בשיתוף הביטוח הלאומי ואגפי החינוך הרווחה והחברה ברשויות.

החזון שלנו

- ללכד מחדש את התא המשפחתי ולעזור לבני המשפחה לבנות מחדש את הבית, תוך העצמה וליווי להורה.
- לסייע לילדים לצאת ממעגל הקשיים והכאב, כדי שיוכלו להקים בעזרת ה' בתים נאמנים בישראל.

תמיכה באם

אחוז גבוה ממקרי הגירושין במגזר החרדי הם על רקע של אלימות פיזית או נפשית. הנשים מוצאות עצמן שבורות ומותשות בזמן שעליהן למלא כפל תפקידים בבית ומחוצה לו. בנוסף קיים קושי תעסוקתי-כלכלי רב, רוב המשפחות ברוכות ילדים, לרובן יש קושי בקבלת דמי המזונות, בחלקן נתמכות קצבאות הבטחת הכנסה או מזונות מהביטוח הלאומי, ובחלקן מתקשות למצוא עבודה עקב הנתק החברתי.

לצורך כך מפעילה העמותה פרויקט יעוץ לאימהות, וכן סדנאות בנושאי העצמה אישית, תעסוקה והתארגנות כלכלית.

תמיכה בילדים ונוער

הטראומה שחוו ילדי משפחות חד הוריות עם פירוק התא המשפחתי ואיבוד היציבות הבסיסית בחייהם משפיעה רבות על אישיותם וחייהם ועלולה להכניס אותם למצבי סיכון קשים. החוויה הקשה גוררת אחריה השפעות מידיות על חיי היום-יום של הילד: קושי בתפקוד בבית הספר, בעיות התנהגותיות ורגשיות, תפקוד חברתי לקוי, הפרעות בתא המשפחתי, הפרעות אכילה, ואף מחלות פסיכוסומטיות. בנוסף לעתים כולל הרקע לגירושין חשד להתעללות פיזית מילולית ורגשית וכן העצמה של טראומות אחרות. כמו כן קיים קושי רב של הילד להסתגל לארגון מחדש של התא המשפחתי.

באחוז גבוה ממקרי הגירושין בחברה החרדית לא קיים קשר בין האב לילדים. הבן למשפחה החד הורית סובל רבות מהחסר בדמות אב פעילה בחייו. הוא עלול לפתח דעה שלילית לגבי דמות הגבר בחיי המשפחה, הקשר שלו לקהילה במרחב הציבורי חלש מאד כגון: בבית הספר כאשר המורים כולם גברים ונושאי

הלימוד העיקריים הם לימודי קודש, וכן הקשר לאורח החיים המסורתי כגון: הקושי של תפילה עם הקהילה בבית הכנסת ללא לוויה האב, והקושי לשמור את מנהגי החגים וכדומה.

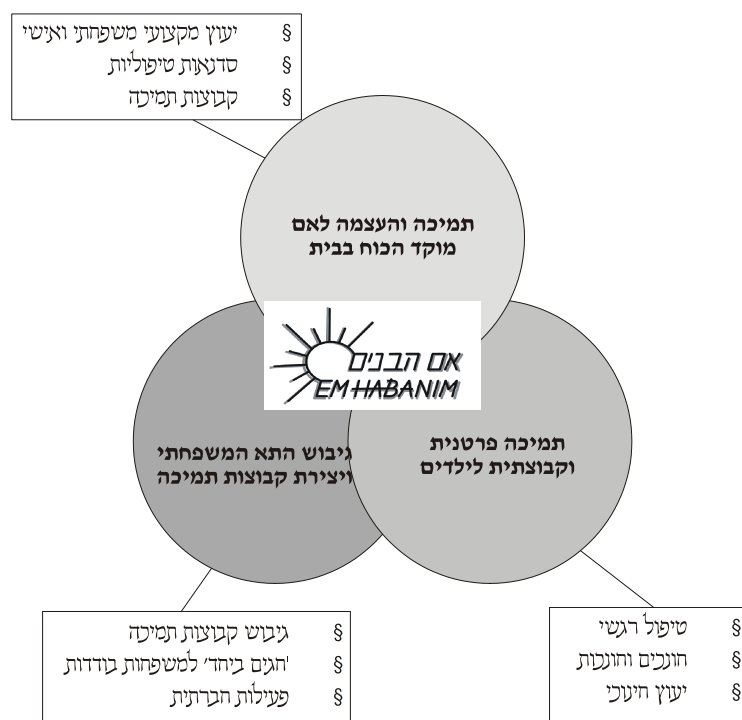
לצורך כך מפעיל המרכז פרויקטים לתמיכה בילדים: טיפול רגשי, חונכים לבנים, חונכות לבנות, ומסגרת חוגי פנאי ותרפיה לבנים.

תמיכה במשפחה

משפחות חד הוריות רבות יכולות להיעזר אחת בשנייה הן בחיי היום יום והן במצבי קושי ומצוקה. אך הבדידות החברתית לא מאפשרת להן להכיר האחת את השנייה וכן לייצר קשר חברתי בין הילדים, בנוסף ישנה קבוצה של משפחות חד הוריות הנושאות איתן קושי נוסף מעבר לטראומה של פירוק התא המשפחתי - נתק מהקהילה ומהווי החיים היהודי. משפחות עולות חדשות, משפחות בעלות תשובה, ולעתים גם משפחות עם ילדים פגועים בחינוך המיוחד, אינן בקשר עם משפחה תומכת והן חיות בבדידות ומנותקות מכל מערכת תמיכה קהילתית-חברתית. הדבר בא לידי ביטוי בעיקר בחגים בהם המשפחה מתכנסת לחוויה משותפת, אז עולים הקשיים והבדידות והדבר פוגע בכל בני המשפחה.

לצורך כך מפעיל המרכז אירועי כיף ובילוי בחופשות ובחגים לכל המשפחות, וכן חגים משותפים למשפחות בודדות.

מודל התמיכה של אם הבנים

התמיכה למשפחות המשתייכות למגזר החרדי בלבד.

ליצירת קשר

סניף ירושלים: 02-6517221, בתיה קורנפיין רכזת קליטה bkemhabanim@gmail.com

סניף ביתר עלית: 02-5807147, אלינור גייקוב רכזת הסניף ejemhabanim@gmail.com

סניף בית שמש: 052-7693476 מירי מן רכזת הסניף miriman@bezeqint.net

קול האשה - 2012

<http://www.kolhaisha.org.il/>

רח' המלך ג'ורג' 40 ירושלים 91371, ת.ד. 37157, טלפון: 02-622-2455
דוא"ל: kol.haisha@gmail.com

'קול האשה' הנה עמותה הפועלת מזה 18 שנים לקידום כלכלי וחברתי של נשים בירושלים. אוכלוסיית היעד של הארגון, הנה נשים מוחלשות, נשים מן הפריפריה החברתית.

'קול האשה' פועלת בקרב קבוצות נשים בשכונות ברחבי העיר ירושלים ופיתחה תוכניות מגוונות להעצמה כלכלית וחברתית. המקום פותח את דלתותיו בפניי קהילות נשים מגוונות ומהווה מרכז לפעילות נשים רב תרבותית. מודל העבודה של 'קול האשה' מבוסס על גישה הוליסטית שאינה מתמקדת בבעיה או בסימפטום בודדים, אלא מתייחסת למכלול הצרכים של נשים להעצמה ולמימוש אישי, חברתי ותרבותי.

במרכז העשייה של קול האשה נמצאת תוכנית מקיפה להעצמה כלכלית לנשים. הנותנת מענה כולל לצרכי ההתפרנסות של נשים מקבוצות מוחלשות, תוך תפיסה רב ממדית והוליסטית המציעה מבחר כלים להתמודדות עם קשיים ומגבלות ברמה האישית וכולו הנובעים מגורמים מבניים ומערכתיים ומן השינויים בשוק העבודה.

התפיסה העומדת ביסוד התוכנית היא כי ישנה חשיבות רבה וערך מוסף לכך שהפעילות לקראת שילוב נשים בעבודה או בפיתוח עסק משלהן, תעשה מתוך מרכז המציע תוכניות סיוע מגוונות תוך ראיית מכלול הצרכים של נשים בהתמודדות עם כניסה לשוק העבודה. תוכניות ההכשרה המקצועית או העסקית כוללות תהליכים שמטרתם לחזק את הדימוי העצמי, ולספק לנשים מרחב להתמודדות עם קשיים, להתנסות במיומנויות חיים חדשות ולרכישת כלים ליצירת מוביליות חברתית ומקצועית. כמו כן הן כוללות ליווי מתמשך בשלב היישום שהוא קריטי להצלחה העסקית או המקצועית.

ייחוד נוסף של התוכנית הוא ביכולתה לתת מגוון מענים לצרכים השונים תחת קורת גג אחת על פני רצף שלם מתעסוקה דרך הכשרה, לימודים, שדרוג מקצועי וזימות עסקית, כמו גם סיוע במיצוי זכויות וטיפול בבעיות משפחתיות ואחרות וזאת תוך ליווי אישי, אוזן קשבת, שימוש באסטרטגיות של פתרון בעיות וגישה הוליסטית מעצימה המבוססת על תפיסה פמיניסטית. לכן מתן מענה לתחום ההתפרנסות לנשים בתוך מסגרת זו מרחיבה את האפשרויות הסיוע מחד ושמה את הפיתרון התעסוקתי במקום מרכזי מבחינת המשתתפות הפוטנציאליות מאידך.

שילוב התוכניות, ואפשרויות הסיוע תחת קורת גג אחת מאפשרים לנשים להתמודד עם קושי בודד או שילוב של קשיים שונים בתנאים הטובים ביותר. סיוע המשלב יעוץ מקצועי, אישי ותמיכה תוך השענות ושילוב כיווני הסיוע מגדילים את סיכויי הצלחה של הנשים לכיווני ההתפתחות השונים.

פעילויות הארגון מתרכזות בתחומים הבאים

מרכז יעוץ, מידע והפניה

המטפל בכל שנה ב- 700 פניות של נשים המתמודדות במצבי מצוקה שונים ומגוון בעיות כגון: אלימות, אבטלה, זכויות בעבודה, זכויות סוציאליות, בעיות אישות, וזכויות בריאות. רוב הנשים מדברות על מצוקה כלכלית קשה שמנתבת את החלטותיהן בנוגע להתפתחות האישית שלהן. גם בפניות שלא מוצגות בתחילה כקשורות לבעיות כלכליות, עולים במהלך הסיוע קשיים כלכליים מורכבים ביותר. הסיוע ניתן דרך כתף תומכת, אוזן קשבת, מידע בנוגע לזכויות, יעוץ פרטני וליווי אישי למקומות קושי בעבור הנשים כמו: סיוע

משפטי, בתי משפט, הוצאה לפועל, ארנונה, בנקים וכו'. המרכז פותח בהזדמנויות שונות גם קבוצות תמיכה המותאמות לצרכים הייחודיים של הנשים. הקבוצות פועלות בשיטה של הנחייה עצמית.

תכנית להעצמה כלכלית וליזמות עסקית לנשים

תוך דגש על אמהות חד הוריות. התכנית מכשירה נשים לפתח עסקים זעירים. הנשים משתתפות בתהליכי הכשרה והעצמה והתכנית מעניקה להן ליווי לאחר פתיחת העסק. התוכנית בנויה על הבנה שניתן למנף את הידע והכישרון של נשים – שלעיתים לא נחשבים בעלי ערך כלכלי בשוק התעסוקה, ולפיכך הן מצויות בקשיי התפרנסות – למקור הכנסה מכבדת באמצעות הקמת עסק זעיר.

פרויקט המטבח הקהילתי ליזמיות בתחום הבישול

תוך דגש על נשים מוחלשות, מובטלות מעל גיל 40. הפרויקט מספק ליזמיות המשתתפות בו מסגרת עסקית תומכת וחממה להתנסות (סטאז') בעבודה מעשית בתחום המזון ולהתמודדות עם הקשיים והסיכונים הכרוכים בפעילות עסקית עצמאית, בשיתוף עם נשים אחרות ובתנאים מגינים המספקים תמיכה מקצועית וארגונית.

מטרתה של החממה להוות מסגרת, בה יוכלו הנשים להתנסות, לצבור ניסיון וביטחון בתחום עסקי המזון ולצמוח משם להקמת עסק עצמאי משלהן. המודל העסקי בבסיסו של המטבח הקהילתי הנו מורכב: מיזם חלוצי, חברתי - עסקי, שהינו מעסיק וגם יזם. הנשים השותפות בו מקבלות שכר ותנאים סוציאליים עבור עבודה במטבח, בה הן רוכשות ניסיון מעשי ובה בעת לומדות כיצד להקים, לנהל ולפתח עסק משלהן.

הפרויקט, הממוקם במרכז אלווין – מרכז יום שיקומי למבוגרים עם מוגבלויות, בשכונת קריית היובל בירושלים. בפרויקט משולבות בעבודה בשכר גם נשים ממרכז היום אלווין. כך נוסף לפרויקט מימד נוסף של מעורבות חברתית.

תכנית להעצמה כלכלית להשתלבות בתעסוקה

תוך דגש על נשים חרדיות מוחלשות שלא עבדו מעולם או שנעדרו ממעגל העבודה שנים רבות. התכנית מורכבת מהכשרה, ליווי נשים בחיפוש עבודה וסיוע בהשמה לנשים המעוניינות להשתלב בתחום התעסוקה. התוכנית מאפשרת מספר כיווני פעולה. היא מלווה נשים שנפלטו משוק העבודה, נשים שרוצות להיכנס לשוק העבודה וגם נשים שמעולם לא היו בשלב של תעסוקה והיום רוצות להיכנס לשוק העבודה.

הנשים משתתפות בקורס, הכולל מרכיבים של ידע והעצמה, וכן קבלת כלים להתמודדות עם שוק העבודה – ראיונות עבודה, הבנת מודעות דרושים, כתיבת קורות חיים ועוד. עם סיומו משתתפות הנשים בקורס מחשבים, שבו רוכשות הנשים מיומנויות מחשב בסיסיות. במקביל הן מקבלות סיוע בחיפוש עבודה, בהתקשרות עם מעסיקים ובהשמה בעבודה. בעיקר זוכות הנשים לתהליך של ליווי פרטני מקיף אשר מאפשר להן להשתלב בעבודה.

פעילות להעלאת מודעות לזכויות נשים

הכוללת סדנאות, ערבי דיון ושיח ופעילויות בתחומים מגוונים המיועדות להעלות את המודעות לזכויות נשים, לבנות קהילת נשים פעילות ולקדם שיח שוויוני. **בפעילות משתתפות מידי שנה מאות נשים מירושלים.**

גלריה 'אנטיאה'

גלריה אנטיאה נוסדה עם הקמת 'קול האישה' כמקום לאמנות נשים בירושלים, ונטלה על עצמה את המשימה לספק פורום לבדיקה ביקורתית של סוגיות הקשורות לנשים, אמנות חברה ותרבות. מאז הקמתה של 'אנטיאה' הוצגו בה למעלה מ-50 תערוכות והיא מהווה מקום לאומנות נשים ובמה לקידום שיח בקרובי רב-תרבותי על נשים, אומנות וחברה. **בתערוכות הגלריה מבקרים מידי שנה מאות א/נשים מירושלים ומחוצה לה.**